

ספר הבית לילדי כיתה ג'

גְּדִי וְגִיל יִצְאֹוּ לְטִיֵּל

גִּילָה

סֵפֶר הַבֵּית לַיְלָדִי כֶּתֶה ג'

סֵפֶר

לְוִי קִיֶּסֶס

הַצִּוְרִים

אֵינָה

הוֹצֵאת סֵפֶרִים קֶרֶן בֵּעִם. תַּל־אָבִיב • סֵפֶרֶת הַטָּוֵד וּמִדָּע

אֶל אֶרֶץ שְׁנִים-עֶשֶׂר הַשְּׁעָרִים

הדפסה ראשונה 1957
הדפסה שנייה 1960
הדפסה שלישית 1964
הדפסה רביעית 1966

הוצאת ספרים קרני בע"מ, תל-אביב
Karni Publishers Ltd., Tel-Aviv
תשכ"ו — 1966

רפוס דוהלד, זבולון 34, תל-אביב

גדי נגיל יצאו לטייל / פרק א

- הערב, גדי, תקדים לשכב לישון,
 צמה לך והבא בסדר את ילקוטך.
 - מה יש לסדר? - תמה גדי - עוד
 לא חלקו לנו את הספרים ומכשירי
 הכתיבה.
 אך הדוד מאיר מתמם שוב:
 - מה זאת אומרת "נגמר החפש"? הן
 גדי לא הספיק לבלות ולטייל...
 קרא כנגדו אבא:
 - שבועים ימים בקבוץ - אין זה בלוי?
 אמרה גם אבא:
 - שלשה שבועות רחיצה ושיט בים -
 לא נחשב בעיניך?
 וגם גדי קפץ וקרא:
 - וטיול לאשקלון? ועליה ירושלימה?
 כבר שכחת, דודי?
 התרים כנגדו הדוד:
 - ולאילת ירדה? למסדה עליה? אלו
 אני במקומה, גדי, הייתי משכים עם הטל
 ויוצא לשוט בארץ הרחבה!
 - אמה "ברנל", דודי! - חבק גדי את
 דודי.
 אחר קם, קרא בחטיפה "לילה טוב",
 הפריח נשיקות מרחוק ופרש לחדרו.
 - ליל מנוחה! - קרא אבא.
 - שנה מתוקה! - ברכה אבא.
 חלום קסמים! - אחל הדוד מאיר.

ארבעה סעוד סעדת-ערב:
 אבא, אמא, גדי (שעלה בהצטינות
 לכתה ג') והדוד מאיר, אורח-מבדח.
 לקנח הסעדה הגישה אמא סס ועליו
 אבטיח ירקרק, בדורגל-ענק.
 התחיל אבא בוצע את האבטיח בסכין,
 והדוד מאיר מנחש ואומר:
 מתקבל על הדעת,
 שטא נבוב גדלעת.
 עינים סקרניות הופנו אל האבטיח.
 כשנפתח - היו שני הפלגים מוהירים
 באדם חי ועסיסי, משבץ גרעינים שחמים
 ומבריקים.
 הדוד מאיר נחפו להכריז:
 נחשתי - וננשתי!
 בינתיים בצע אבא בעין יפה את הא-
 בטיח לפלחים ובני-פלחים, שנים-עשר
 במספר.
 המסבים אכלו ושבו את הפרי
 המרנה.
 בין פלח לפלח פנה אבא אל גדי:
 - ובכן, גדי...
 הבין גדי, שאבא מרמו על החפש
 הגדול שהגיע לקצו. אך בטרם ענה,
 נחפו הדוד ושאל שאלת תם:
 - כלומר, החפש הגדול מתחיל?...
 חיוו כלם, ואמא הוסיפה ואמרה:

גדי נגיל יצאו לטגל / פרק ב

"מי יתן לי אכר ביונה" ועפתי גם אני לשם!...

היונה הנבונה ענתה: תור-תור! כלו-מר, כדאי וכדאי לתור ארצות מפלאות!

ב - גיל, היא חכמתו עוד מגן הילדים.

הוא בעצמו גלה את אונה, כי הוא נושא את נפשו לתור ארצות רחוקות. היא התלהבה מיד והלהיבה אותו, באמרה: - אתה, גדי, תהיה מפרסם בעולם! ואחר הוסיפה:

- מוכן, שתגמר מקדם את הנמנסיה! גדי שמח, ובו במקום הבטיח לה, שיקח גם אותה אתו בצאתו לתיור.

ג - הדוד מאיר. אמן, הוא לא גלה לו דבר, אך הדוד הפל מנחש. שהרי הוא הוא שאמר לו:

"אלו אני במקומה, גדי, הייתי משכים עם הטליוצא לשוט בארץ!" "צדקו דברי הדוד", הרהר גדי בשכבו במטתו - - -

פאמור, חפש טוב עבר על גדי, לא כחבריו לכתה, שרבים נכלאו בקיסנות ומעוטם התהלכו בטלים ומשתעממים. הוא: שבועים בלה בקבוץ,

שלשה שבועות רצופים של שיט ורחיצה,

טיול לאשקלון ועליה ירוש-לימה.

נוסף על כל אלה - בקורים בקולנוע ובתיאטרון לילדים. כל ילד אחר במ-קומו היה בא על ספוקו, לא כן גדי, שאין הבלויים אצלו עקר; הוא להוט ביותר אחרי טיולים ותיורים. הוא כבר קרא הרבה ספורי נוסעים ותיורים, ואף הוא משתוקק להיות תיר ולתור ארצות רחו-קות נעלמות.

סוד זה שמר גדי בלבבו. אך שלשה ידעו אותו:

א - תמה. כאן מקום לספר שגדי היה מגדל יונים; תמה היא יונת-דאר והיא הנאה והנבונה ביונים. פעם, כשזו באה ועמדה על כתפו, אמר לה:

אלה הספרים אשר קרא גדי

1	טליבר בארץ הנקדים.
2	טליבר בארץ הענקים.
3	מסעי דוליסל הרופא.
4	אבו סלים הנסע.
5	רובינסון קרוזו.
6	מסעי הנס אוריזן.
7	עליסה בארץ הפלאות.
8	מסעון הנס
9	בתחית האניה
10	הנער ויליאם

גדי וגיל יצאו לשטל / פרק נ

- פלא! - קרא גדי - הנמל הולך
לבדו ואין איש נוהג בו...

- פנה דרך, גלדון! - נשמע פתאם
קול רם - מה עמדת פה להפריע
עוברים ושבים?

גדי וגיל ראו לפניהם גמד שאוחז חבל
בידו ונוהג את גמלו, ונטו הצדה.

- סליחה! - התנצלו הילדים.

- סלחתו! - ענה הגמד מרצה, ואחר
הוסיף במדבר לעצמו:

- יפה המקום למנוחה, אשב לסעד
את לבי; אף גמלי, רואה אני, שם עינו
במשוכת הצבר.

הוא הרפה מן החבל, ישב על אבן
ופרש לפניו מפה רקומה חוטי צבעונים.
גם הילדים ישבו, וגיל הוציאה מיל-
כוסה את שקיק האכל, פרשה את מפיתה,
שמה עליה שלשה כריכים, ואמרה:

- נאכל במשתף, גדי.

גדי לקח כריך והתחיל נוגסו.

ראתה גיל כי מפתו של הגמד ריקה,
לקחה ושמה עליה את הכריך השלישי.
הודה לה הגמד.

משכלו לאכל - צצו פתאם על מפתו
של הגמד שלשה תפוחים יפי-מראה,
והגמד הושיט תפוח לגדי ותפוח לגיל.

וכאשר כלו לאכל את התפוחים - - -

- - - ילקוטו רכוב על שכמו יצא
גדי אל הרחוב. היתה שעת בקר מקדמת,
הטל עוד התנוצץ כפנינים על בדי
העצים שבגן. הוא נטה אל השביל הצדדי
המוביל אל הנבעה אשר בצדי הכרמים.
ליד משוכת הצבר עמד והסתכל בנוף
מסביב, שהיה לוט ערפל דק.
פתאם ראה והנה גיל רצה וילקוטה
על שכמה.

- גיל, גיל! - קרא אליה.

גיל נעמדה, הביטה כה נכה, ובראותה
את גדי רצה אליו:

- מה לך פה, גדי, ומה אתה אומר
לעשות?

- הן גליתי לך מומן, גיל, שאני
משתוקק לתור ארצות - ויצאתי! - ענה
גדי.

- לא יתכן! - פקפקה גיל.

- עניך הרואות! - אשר גדי בקול.

גיל העמידה פני "ברגו":

- אתה הלכת ולי לא הנדת דבר...

הו הבטח הבטחת לקחתני אתך!

- ואת הבטחתי אני מקיים! - אשר גדי.

גיל התפוסה וחיכה אליו.

צלצולי פעמונים נשאו באויר: גליון-

גליון! הם נשאו עיניהם וראו גמל שהולך
ומתקרב.

גדי וגיל יצאו לשלל / פרק ד

--- נראו על המפה הרקומה שלשה
ספלי קפה מעלים הבל ריחני.
- התכבדו! - הזמין הנמד את הילדים.
גדי וגיל קרבו וישבו איש איש ליד
ספלו.

הנמד גמע גמיעה קלה מספלו ואמר:
- מאחר שיושבים אנו בצותא, מן
הראוי כי נתודע בשם!
- שמי גדי!

- גיל! - אמרה בקידה קלה.
- ואני שמי: ג-ב-ר-מ-ל-א-ד-ע-תו
הילדים כמעט שפרצו בצחוק, אך
התאפקו וגדי לחש על און גיל:
- גוץ כזה - ושמו ארך כל-כך...
הנמד גמע גמיעה שניה מספלו ואמר:
- "נמד" - ר-ת: קבר מלא דעת.
הילדים הסתכלו זה בפני זה, וגיל
לחשה על און גדי:

- הוא, כנראה, "הנמד החכם"...
גמע הנמד גמיעה שלישית מספלו ושאל:
- מה מעשיכם פה, גדי וגיל?
- אנחנו יוצאים לשוט בארץ!
- לאיזו ארץ אתם יוצאים לשוט?
הילדים באו במבוכה:
- עוד לא הנענו ליד החלטה, - ענה
גדי - אך בעצם אין זה משנה, הארץ גדולה
ורחבה.

הנמד גמר לגמע גמיעה אחרונה, אך
הילדים עשו כן, וגדי שאל את הנמד:
- אנה פניך מועדות, מר ג-ב-ר-ל-ב...
- ג-ב-ר-מ-ל-א-ד-ע-תו - תקן הנמד.
- ג-ב-ר-מ-ל-ד-ע-ת הנכבד!
- אני - לארץ שנים-עשר השערים -
ענה הנמד והתחיל מקפל את מפתו.
גיל משכה את גדי הצדה ועיניה
הבריקו:

- צץ רעיון במחי: גלוה אליו...
ומבלי חכות להסקמתו אצה אל הנמד:
- הלא תרשה לנו, מר ג-ב-ר-ל-ב...
סליחה, ג-ב-ל-ד... הנכבד להלוות
אליו בדרך אל ארץ שנים-עשר
השערים!
- ג-ב-ר-מ-ל-א-ד-ע-תו - תקן שוב
הנמד.

הוא סים לקפל את המפה ושם אותה
בצקלונו, הוציא מברשת וברש את בגדיו,
משהגיע אל כפתו האדמה התבונן בה
בקפידה יתרה, שכן מרפסת היתה
ודהויה. הוציא מסרק-שן והתחיל מסרק
את זקנו אט-אט, כמזנה מספר לשערות,
שוב נטל אוזר ועשה צפרניו, ואחר אמר:
- בעצם איני מתנגד לך שתלוו
אלי לארץ שנים-עשר השערים, אלא...
- אלא מהי... - שאלו הילדים.

גדי נזיל יצא לטיל / פרק ו

והוא קולו הולך ונחרתו אימה. כל הקהל פקק את אזניו במוך ובפשטן ואחרים כפפו את בדל אונם פנימה - אז הכתר בתאר "אלוף נחור". ועתה הוהרתיכם - הסתלקו מהר מפה, כי דרך הנוחרים שהם מתעוררים לפתע פתאום... באותו רגע עצמו רעד האויר מקול הדף חזק - והגמד פקח את עיניו. ארע נס, שבאותו רגע ממש שבה הינה ואל כנפה אגרת מקשרת:

[illegible]

7. 10. 1917

הַיְלָדִים שָׁשׂוּ וְשִׂמְחוּ וּמָחֲאוּ בַּפִּיָּם. וּמֵרֶגֶב מִלְּאֹדֶעַת זָרָק מֵעַל רֹאשׁוֹ אֶת כַּפְתּוֹ הִיָּשְׁנָה. חִבֵּשׁ אֶת כַּפֹּת הַמָּשִׁי הַחֲדָשָׁה, וּמֵרֶגֶב שִׁמְחָה הִתְחִיל מִפְּנֵי וּמִכְרָר בְּכָל עוֹ - אֲשֶׁר, אֲשֶׁר!

וְהַיְלָדִים עוֹנִים לַעֲמָתוֹ: - תִּתְחַדֵּשׁ!

- לָמָּה זֶה צָחֻקְתָּ? - שְׁאַלָה נִיל אֶת
 הַנֶּמֶל.
 - לֹא צָחֻקְתִּי!
 - לֹא, כִּי צָחֻקְתָּ!
 - וְהוּא סוֹד / מְכָאן עַד עֵין-הוֹד! -
 עֲנֵה הַנֶּמֶל - וְאֲנִי מוֹכֵן לְגִלוֹת לָכֶם אֶת
 הַסּוֹד, אִם אַתֶּם לֹא תִלְשִׁינוּ עָלַי בְּפָנַי
 מִרְגְּבִי מֵלֹאדָעַת.
 - סוֹד גָּמוּר, סוֹד חָמוּר, לֹא דְבוּר וְלֹא
 אָמוּר! - הִבְטִיחוּ הַיְלָדִים פֶּה אֶחָד.
 פֶּתַח הַנֶּמֶל:

— אִם לֹא יִדְעָתֶם — תִּדְעוּ, וְאִם לֹא
שָׁמַעְתֶּם — תִּשְׁמְעוּ. כִּי עִם חֶכְם וְנִבּוֹן הוּא
עִם הַגִּמְדִים, חֲרוּצִים הֵם כְּשָׂדִים וְשׁוֹכְבִים
כִּילָדִים. בַּיּוֹם יִקְטְפוּ מִלְּפֹנִים וּבִלְיָה
יִחַפְּרוּ מִטְמוֹנִים, בְּיַמֵּי הַחַגִּים הֵם מִשֶּׁת־
עֲשָׂעִים בְּדִבְרֵי פִיט, וּבִיּוֹמֵי פִגְרָא הֵם
עוֹסְקִים בְּסִפּוּרֵט וּבַהֲתַחֲרוּת.

וַיְהִי הַיּוֹם וּבַמִּדְיָנָה הַגִּמְדִים הִכְרִיזוּ עַל
הַתַּחֲרוּת בְּנִחְיָרָה. בָּא אֵלֵי מֶר גְּבַר מִלֵּא־
דַּעַת וְאָמַר לִי: "לִמְדֵנִי אֶת תּוֹרַת
הַנִּחְיָרָה!" אָמַרְתִּי לוֹ: "אִם לִי תִתֵּן בִּיצִים,
וְאַתָּה תֹאכַל קוֹצִים — אֲלַמְּדֶךָ." הִסְכִּים.
יָשׁ לְהוֹדוֹת שֶׁהִיא תִלְמִיד חֲרוּץ, וּבַהֲנִיעַ
הַיּוֹם עָמַד בַּהֲתַחֲרוּת וְנִבֵּר עַל כָּל
הַמִּתְחַרְרִים. בְּעוֹד שֶׁכֵּלֶם כִּכְר נִשְׁתַּתְּקוּ —
הוּא הוֹסִיף לִנְחֹר; הֵם כֻּלָּם כִּכְר נִדְמוּ —

גדי נול יצאו לשל / פרק ז

- הכונו לדרך! - הכריז הנמד. - אך
נשאלת השאלה: מי ירכב ומי ינהג? -
מסתבר - הוסיף בהחליקו וקנו - שאנו
הנכרים ננהג איש-איש בתורו.

- ואני? - התרעמה גיל.

- את, גברתנו, תרכבי כל העת, כמו
שכתוב בתורה: "ותרכב על הנמל"...

- סליחה! - העיר גדי. - כתוב:
"ותפל מעל הנמל"...

- יפה תקנתי, בחורי! - צהל הנמד
והבט בחבה על שכמו של גדי.

לפקדת הנמד ישובו הילדים על דבשת
הנמל והיונה עמדה על ראש הנמל.

- אני הקשיש ולי הנכות להיות נהג
ראשון בתור - הסביר הנמד ומשך בחבל.

הנמל קם, הפשיל את שפתו הסדוקה
למטה, נענע בנבו המציץ והתחיל פוסע.

הענבלים השמיעו צליליהם הרכים,
אף מר גברמלאדעת פתח בשר:

נמל נמלי...

השמש התחילה שוקעת, הירח התחיל
זורח, הערב לבש תכלת והנמל פסע

קצובות ונדנד את הרוכבים על גבו.
הילדים - עיניהם התחילו מתעצמות

ושנה ערבה תקפה אותם. -

- הי, עצלים, עד מתי תישנו? - נשמע
פתאם קול הנמד בהבריכו את הנמל -

הנה הנענו, רדו ורחצו ידיכם ופניכם!
הילדים התעוררו, פקחו עיניהם והנה
הם עומדים ליד באר. הם קפצו מעל
הנמל.

כוכב השחר נצנץ מאד והאיר היה
מבשם. הילדים הרגישו עצמם רעננים.

- הבה נפרד! - פנה שוב הנמד
לילדים - אני אלך לי לדרך ואתם לכו

בדרך הישרה ותגיעו עד השער הראשון
של ארץ שנים-עשר השערים, ושם תת-

מהמהו חדש ימים.

- אבל - התנגדו הילדים - לא חשבנו
כלל שמר גברמלאדעת הנכבד עומד

לעזב אותנו...

- פרידה זו קצרה היא - נחם אותם
הנמד - ביום האחרון לחדש תקראו לי.

- ואיך נקרא לך, ואמה רחוק מאתנו?
- שאלו הילדים.

- הרי לכם סיסמה! - אמר הנמד:

גד גוד גוד,

גוד גוד גוד,

גוד גוד גוד!

כשתאמרו אותה בנושמה אחת שלש
פעמים - מיד אופיע.

אך נאמרו הדברים - והנמד וגמלו
נעלמו מן העינים.

גדי וגיל יצאו לטל / פרק ח

הילדים התפלאו על הדבר, והכרוב
הוסיף ואמר:
- אני שוקל מעשי בני-אדם, את
המעשים הטובים והרעים זה לעמת זה.
ואשר מעשיו הטובים יכריעו - הוא יעבר
את השער.
- שקל את שנינו יחד - הציעה גיל.
- טוב - הסכים הכרוב.
הוא הציב את הילדים בין שתי
כפות המאזנים - מיד נראו אותיות-זהב
פורחות של מעשים טובים נערמות על
הכף הימנית, ואותיות-זפת של מעשים
רעים מתנבבות על הכף השמאלית.

וזאת הטבלה לגדי וגיל:	
מעשים טובים	מעשים רעים
שומעים בקול הוריהם	הזיע ושתה מים קרים
מכנים שעוריהם	מסתפקת בזמן השעורים
דובר אמת	אינם אוכלים תרד
אנה משקרת	
קוראים ספרים טובים	
משאילה לחברתה את	
עפרונה	
מבטיחה ומקיימת	
אינו מכה את חבריו	
אוהבים נקיון וסדר	
שומרת מוד	
עוֹדֵר בָּנָה	

הילדים הלכו בדרך השקרה. הם לא
הרחיקו, ושער גדול הופיע לעיניהם.
והשער מעטר תבצלות החוף וקלוע
כפות תמרים. מעל לשער מזהירה
כתבת: - שער תשרי.
בשער נצב כרוב פרוש-כנפים וכידו
מאזנים. היונה פרחה ועמדה על השער.
הילדים צעדו לעבר השער.
- עמדו! - פקד הכרוב - איש אל
יעבר את השער בטרם ישקל במאזנים!
- משקלי עשרים וארבעה קילו. -
הכריז גדי.
- ומשקלי עשרים וחמשה! - הודיעה
גיל.

בת-שחוק נראתה על שפתי הכרוב:
- לא משקל הגוף ישקל במאזנים. יש
כי רזה דל-בשר יכריע את השמן בריא
הבשר. הנה אשקל לעיניכם זה לעמת זה
את גלית ודוד.
ברגע זה צעד ובא גלית, גבהו שש
אמות וזרת, וכובע נחשת על ראשו,
ושריון קשקשים הוא לבוש, ומצחת נחשת
על רגליו, וכידון נחשת בין כתפיו -
ועלה על כף המאזנים האחת. אחריו
הופיע דוד, נער אדמוני עם יפה עינים
וקלעו בידו - עלה על הכף השנייה,
וכרגע הכריעה את הראשונה.

הילדים, התהלכו אתם וגילו אליהם בכל מעשיהם וכלויהם.
כליל ראשון של ראש השנה נתכבדו בפרות חדשים, שהנחו למשמרת במיוחד לשם ברכת "שהחינו". אחרי הארוחה נערכה מסבת-חג בזמירות, בדקלומים ובחידונים.

בפתיחת המסבה עלה ראש הנעד של כתות ג' וברך בשם כל הילדים את האורחים גדי וגיל ומסר להם שי: "מחברת למזכרת" בכריכה והדרכת.

מחברת
למזכרת
שי לגדי וגיל
פאת ילדי כתות ג'
בשאר השנה

במחברת זו נרשמו גדי וגיל את רשמיהם מטיוליהם ומבליייהם ואת כל אשר עשו ואת כל אשר ראו ושמעו בארץ שנים עשר-השערים.

הילדים עברו בשער. שדרה של דקלים התמשכה עד למרחוק, והילדים הלכו בה עד בואם למבוא העיר. והעיר חוננת כלה. סרטים רקומים חוטי וקב מתוחים לרחב הרחובות:

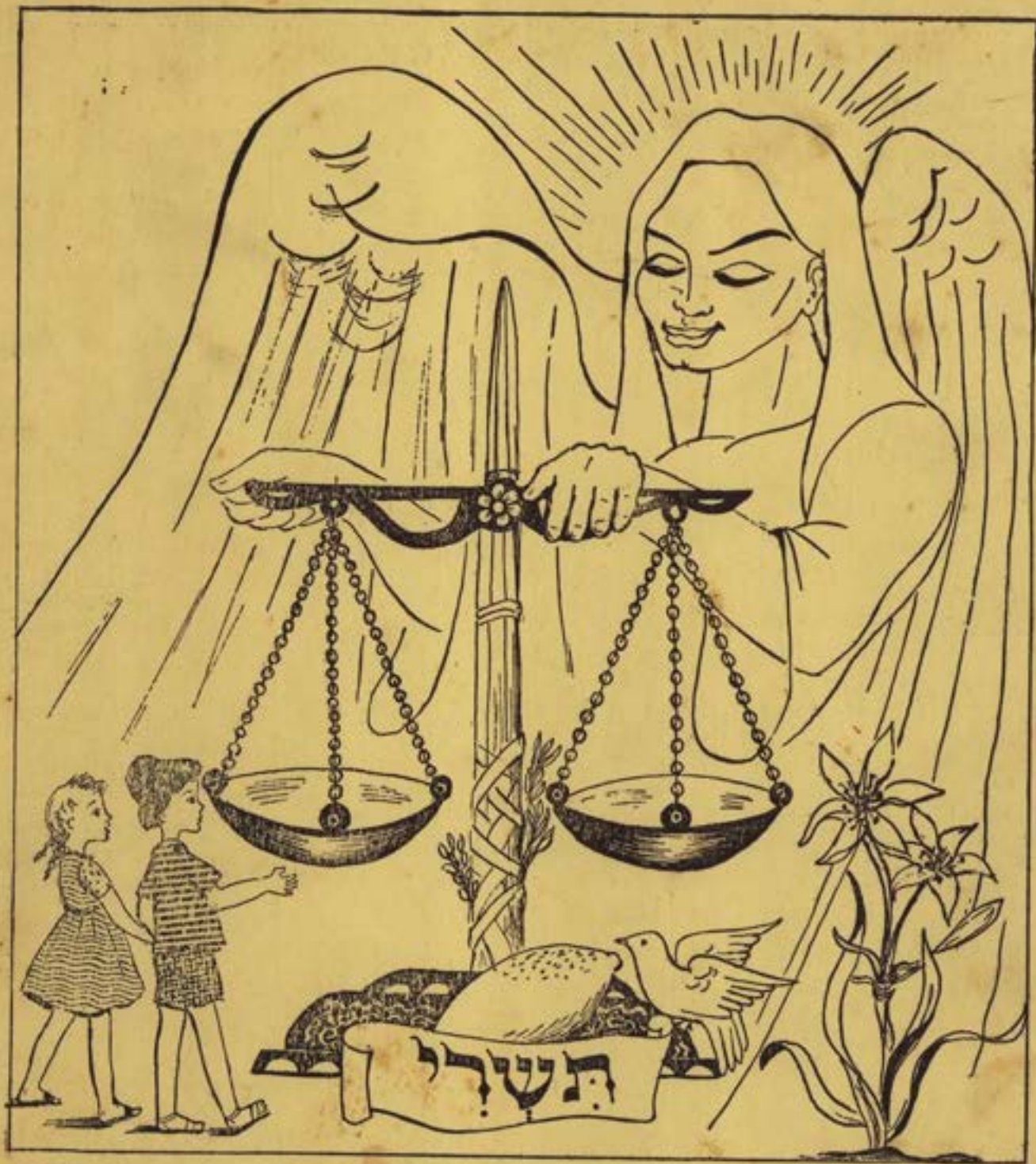
שנה טובה!

תחל שנה וברכותיה!

שנת גאולה ועליה שלמה!

בני העיר פקטנים כנדולים לבושים בגדי חג, מתהלכים ברחובות ובידיהם זרי פרחים, צנצנות דבש ומאכלים זה לזה שנה טובה ומתוקה. להקות-להקות של יונים מעופפות מעל לגוזזטראות ומעל ראשי האנשים וממסירות עליהם כרטיסי שנה טובה מצירים ומזהבים. והנה ירדה ובאה גם תמה ומסרה כרטיסי ברכה לגדי וגיל, וחיש שבה להתעופף עם הלהקות.

והשמועה עברה בעיר: גדי וגיל באו משלחת מאת ילדי כתות ג' באה לקבל את פני הבאים ואף הזמנו להת-אכסן בבית הילדים כל זמן שהותם בעיר. עד מהרה גדי התידוד וגיל עם חבר

שאל טשרניחובסקי העולם בזכותו של מי הסכה הקפות ברלי חולה	שאל טשרניחובסקי העולם בזכותו של מי הסכה הקפות ברלי חולה
שאל טשרניחובסקי העולם בזכותו של מי הסכה הקפות ברלי חולה	שאל טשרניחובסקי העולם בזכותו של מי הסכה הקפות ברלי חולה

בדגמת 4 הקלפים על שאל
טשרניחובסקי הכינוז לכמה סופ-
רים שכתבו גם לילדים, למשל:
ה. ג. ביאליק (אל הצפור, ומדי
ליל, קטינא כל בו, שיר העבודה
והמלאכה) יעקב כהן, ו. שניאור,
יעקב פיקמן ועוד כמה סופרים.
בכל קלף ארבע יצירות של
אותו סופר, ובכל קלף מדגשת
יצירה אחת הנכתבת באותיות
מיוחדות או בצבע.

אמן המשחק ידוע.

מחברות למחברות רשמו גדי וגיל

גדי ועיל יצא לטנל / פרק יא

הָחָג כָּלָה. הִסְכָּה כָּבֵד נִהְרָסָה.
בְּאַחַד הַבָּקָרִים, גָּדִי וְגִיל עוֹד שָׁכְבוּ
בְּמִטָּתָם, וְהָיָה בֹאָה תָמָה, עֲמֻדָה עַל אֲדָן
תַּחלֹּן וְהִתְחִילָה הוֹמָה: תוֹר-תוֹר-תוֹר!
הַיְלָדִים קָמוּ, יָצְאוּ הַחוּצָה וַיֵּשְׁבוּ עַל
הַסִּפְסָל שֶׁבִּנְיָה. רוּחַ קָרִירָה נִשְׁכָּה וַעֲנָנִים
קָלִים שָׁטוּ בַשָּׁמַיִם.

הם ישובו מהרהרים.

פְּתָאם בָּאָה תָּמָה וְנִשְׁמְדָה עַל כְּתָפוֹ
שֶׁל גְּדִי וְהִמָּתָה.
- חֲבִיבִי! - לָקַחְהָ אוֹתָהּ גִּיל וְאַמָּצָה
אוֹתָהּ אֶל חוּהָ.

הַיּוֹנָה נִעְקָרָה מִמֶּנָּה וְהַתְחִילָה פֹּרַחַת וְשִׁבָּה, פֹּרַחַת וְשִׁבָּה.

– הַיּוֹנָה הַנּוֹבֵנָה רוֹמֶמֶת לָנוּ, כְּנִרְאָה,
שֶׁעָלֵינוּ לִצְאָת מִפֶּה וּלְהַמְשִׁיךְ דְּרָכֵינוּ –
אִמְרָה גִּיל.

– בָּאֵמֶת, הֵן תָּם הַחֹדֶשׁ! – אָשֶׁר גִּדִּי.
קָמוּ וּנְכֹסוּ הַבֵּיתָה. הִיָּתָה עֵת אַרְוֹחַת
הַבֶּקֶר. כָּל קֹהֵל הַיְלָדִים יָשְׁבוּ מִסְבִּיב
לְשִׁלְחָנוֹת. אַחֲרֵי הָאֵכֶל קָמוּ גִדִּי וְגִיל
לְהַפְרֵד מֵעַל חֲבֵרַת הַיְלָדִים.

– הַיְיטָה שְׁעָתָנוּ לְלֶכֶת מִפֶּה! – הוֹדִיעוּ
– אֲנִי מִבְּיָעִים לָכֶם תּוֹדָה רַבָּה עַל מַצּוֹת
הַכֶּנֶסֶת אוֹרְחִים שֶׁקִּיָּמְתֶּם בָּנוּ. חֲנֻחַן
וְשָׁלוֹם!

כל הילדים קמו וענו:

– לכו לשלום, אורחני החבירים!
אך יצאו גדי וגיל מן הפית, גלותה
אליהם גם תמה, וכה הגיעו שלשתם אל
מחוז לעיר. פה עמדו וקראו שלש
פעמים:

בְּדָד יִשְׁרָאֵל, בְּדָד יִשְׁרָאֵל.

1777 77 777

אך הגמד עם גמלו לא בא.

– אולי טעינו! – אמרה גיל – נחזור עוד פעם.

הם חזרו על הסיסמה פעם שנית
ושלישית – והם לא הופיעו.

בְּרַע זֶה בָּאָה תָּמָה וְנִקְרָה לוֹ לְגֹדִי
נִקְרָה עֲזָה בְּמִצְחוֹ.

הוא נתר ממקומו, ובטרם התאושש –
שוב נקרה לו על מצחו ומיד לאחריה
נקירה שלישית.

– אָבן דָּבָר הוּא: – אָמֶרֶה גִּיל – וְלָמָּה
זֶה יִקְרָה עַל הַמִּצְוָה דְּנֻקָּא? אֵין זֹאת אֵלָא
רִמּוֹז כִּי שְׂכַחַת מַה.

—נִזְכַּרְתִּי—קָרָא גְדִי-הַבְּטָחוֹ לְשֵׁלַח
מִקְתָּב לְהוֹרִיעוּ מִדִּי חֹדֶשׁ בְּחֹדֶשׁוֹ, וְלֹא
קִיְמוּ...

מִדַּי יֵשְׁבוּ, כְּתִבּוּ מִכְתָּב, קִשְׁרוּ אוֹתוֹ
לְרֵגֶל תְּמָה, נִשְׁקוּ אוֹתָהּ וְהַפְרִיחוּהָ.

הם עצמם השתדלו על הדשא -
תרדמו.

התעמדו כל הנמדים בשורה כשפניהם לקיר וידיהם על עיניהם. הם קוראים: "כברו כברו" וזה עונה: "עוד לא עוד לא" עד שהגיע למקום רבצי. התרוממתי והכנסתי אל מתחת לבטני... התפשטו כל הנמדים לחפשו, התרוצצו, התרוצצו - ולא מצאוהו, חפשוהו בכל מקום סתר - ולא נמצא. התחילו קוראים בקול גדול: "צא, צא, גברמלאדעתו" הוא התחיל מפרבס לצאת, אף אני הכבדתי עליו, לחצתי אל הקרקע, למען ידע... סוף-סוף שחררתי.

בסופו של דבר, הוא וזה בבקבוק יין משמר, מוכן שהוא שתה את היין בגופו, ולי אף מים לא נתן. אף כרסו נפוצה, ולכן...

לא הספיק הנמל לסים את המשפט - והנה נשמע קול אדיר וחזק, והנחרה נפסקה באמצע...

גדי וגיל מהרו אליו בבכרה:

- ברוך בואך, ידינו הנקבדו!

מר גברמלאדעת ורק מבטים פעם אל הילדים ופעם אל הנמל ושוב אל הילדים ושוב אל הנמל כמה פעמים וכמעט שאמר לפצות את פיו - והנה באותו רגע נשמע באויר קול משק כנפים ותמה נראתה כשהיא משתפלת ויורדת.

הם התעוררו לקול נחירה עזה. פקחו את עיניהם וראו את הנמד שישן ונחר וידיו על כרסו. במרחק-מה ממנו רובץ הנמל מביט אליהם ומחניף.

הילדים קפצו אליו ולטפוהו:

- מה שלומך, גדינו?

הנמל לכסן את מבטו לעבר הנמד ואמר:

- הס. אספר לכם מה... מר גברמלאדעת הענישני, על אשר ספרתי לכם את מעשה הנחירה. הוא עצמו אכל את הביצים ולי נתן את הקלפות. אף משך את זנבי שלש פעמים... אף אני נמלתי לו.

זה היה ביום הלדת נשיא מדינת הנמדים. כטוב לב הנשיא, הכריז: "עתה נשחק במשחק המחבואים. אשר יתחבא ולא ימצא - יזכה בבקבוק יין משמר".

בא אלי מר גברמלאדעת ואמר לי: "אל נא, גמלי, תגמלני רעה כאשר גמלתיך אני. עוצה לי, מה לעשות כי אתחבא ולא אמצאו".

עניתי לו: "אם לי תתן יין, ואתה תשתה מים - איצחק". הסכים. יעצתי: "אתה תתחבא מתחת לגופי..."

מר גברמלאדעת קבל את עצתי והלך ונרשם כמעמד למשחק המחבואים.

באגרת היה כתוב לאמר:

ואלפים וקניס!
 סוף סוף קצתני גרם אלפי ספירות. אל
 זילי מתבטאים אל קצו בדיקנים קלפאי
 הנגמל גמוליו וטוביו גורלני מלא
 דים ואלן מנגמל מני ארמנים. אף
 אלה גמל גמל אלן אלהות פורקה?
 הניגמל גמל אלן גמלני י. אלפי
 גמלני, אלפי...
 ואלף גמלני אלן אלפי?
 אכן נקדד חם אלפי גמלני, מלא
 בים גמלני אלפי. בן? ואלף!
 גמלני: פאגמלני גמלני אלפי.
 וקצת גמלני גמלני.
 גמלני גמלני גמלני.
 ג. ג. גמלני גמלני. מ. כ.

הם לא חכו הרבה. שוב נשמע שקשוק
 בנפסים, ושמי יונים אחרות נראו כשהן
 יורדות, ובחרטמיהן הן נושאות מחרות
 צבעוניות.

למחרות צרפה פתקה:

"לצוארי הנמל."

הילדים ששו לענד את המחרות
 לצואר הנמל, אף הוא שמח על המנחה,
 עד שהתחיל קופץ כאיל.
 מר גברמלאדעת עוד לא התאושש

מנחרתו שהפסקה ולא ראה, או עשה
 עצמו כאינו רואה, את המחלות ואת
 הנמל המרקד, ואת גדי לא הסיר מעל
 כרסו.

בינתיים ואחת היונים התחילה מקר-
 טעת ברנלה ומשקשקת בכנפה. קרבה
 גיל ובדקה ומצאה חפיסה קטנה מצנעת
 תחת כנפה. היה זה תרמיל עם כדורונים
 ועליו כתבת: "קלע-כלע - תרופת
 פלא". נתנה גיל לגמד כדורון אחד וכלעו
 - וכאב כרסו חלף כרגע.

גם מצב רוחו הוטב, אף שבח את
 המחלות בצואר הנמל, באמרו: "הדור,
 נאהו".

ראתה גיל את הנמל במצב רוח טוב
 ואמרה לו:

- מר גברמלאדעת הנקבדו אתה נאה
 לשמך ושמך נאה לך, אך קשה לבטאו
 בנשימה אחת. הלא תשנה את שמך?
 - ומה יהיה שמי החדש? - שאל הנמל.
 - רבנמל יהיה שמך. זהו דרג גבוה,
 כמו רב-טוראי, רב-סרן, רב-אלוף...
 - נענית לך? יהי שמי רבנמל - חייך
 מטוב לב - ועתה גשב כלנו על הדבשת,
 ונמלנו יובילנו אל מחוז חפצנו.
 ורבנמל קפץ ועלה על הנמל והתגשב
 באמצע, בין גדי ובין גיל.

גדי וגיל יצאו לטגל / פרק יד

שָׁמַעוּ נְמָלִיט חֵיטָב בְּעֵינֵיהֶם
וּבְרִנָּה קָמוּ לְסִבְלוֹתֵיהֶם.

לא רק הילדים הקשיבו לדברי המִשְׁלָה, גם הנמל הטָה אֶזְנֵי, אֵף כִּי קִטְנוֹת הֵן וְקִטְפוֹת, אֵף מִיִּטְבוֹת לְשִׁמְעָה. מִתְחַלֶּה הַלֵּךְ הַנְּמָל נְטוּי גֵּרוֹן וּפִסְעָה פְּסִיעוֹת קִטְנוֹת וּמְדוּדוֹת, כְּדִי לֹא לֵאבֹד מֶלֶה מְדַבְּרִי הַמִּשְׁלָה, אֵף לְאַחֵר כֵּךְ הִתְרַנּוּ, כִּי נִעְלַב וְהִתְחִיל פּוֹסֵעַ נְסוֹת.

כְּשֶׁנִּמְרַב רִבְגָּמֵד אֶת מִשְׁלוֹ, פָּרְצוּ הַיְלָדִים בְּצִחּוֹק גָּבֵר וְהוֹלֵךְ. הִתְרַמַּח הַנְּמָל וְהִתְחִיל דוֹהֵר וּמְנַדְּגֵד אֶת הָרוֹכְבִּים עָלָיו בְּחִזָּקָה, עַד כִּי אִפִּיהֶם שֶׁל גְּדֵי וְגִיל הִתְנַגְּשׁוּ זֶה בָּזֶה וְהֵם פָּצְחוּ בְּצִחּוֹהָ בְּעֵצָם צִחּוֹקִים.

מִהֵר רִבְגָּמֵד וְקִפֵּץ לְמִטָּה וְהִתְיַנֵּעַ לְתַפֵּשׂ אֶת הַחֲבֵל, אֵף הַנְּמָל עָבַר כְּבָר לְהִשָּׁ-תוֹלְלוֹת יוֹתֵר יוֹתֵר, הִעִיף מִעַל דְּבִשְׁתּוֹ אֶת שְׁנֵי רוֹכְבָיו וְנִעְלַם הֶרְחֵק-הֶרְחֵק, כְּשֶׁרִבְגָּמֵד

מִדְּדָה

וְרָץ

אַחֲרָיו...

פֶּתַח רִבְגָּמֵד וְאָמַר:

זֶהוּ בִּיטִי בְּצִיר הַעֲנָבִים,
נִתְּנָה נְמָל אוֹרְחוֹת נְמָלִים
בְּדֶרֶךְ אֶל הַיְקָבִים. -
וְכָל נְמָל טָעַן שְׁנֵי סָלִים.
וּבְכִידוּעַ - מִי זֶה לֹא רָאָה נְמָלָתוֹ
נְמָל אַחֵר נְמָל צוֹעֵד לוֹ,
וְהִתְנַדְּד לוֹ
וְהִתְחַלֶּה מִלְּפָנֵיהֶם מְצַלְצֵלֶת.

וּפְעָם עַל אִם דֶּרֶךְ
עָמְדוּ הַנְּמָלִים וּבְכָרְכוּ שָׁם בְּרֶךְ,
מִסָּקִים רִבְצָם לֹא מָשָׁה
וּבְהִתְחַוֵּר חִרְחָרוּ חִרְעָשׁוּ:
"בִּי צֵד, אָדָם, אֵתָה בּוֹזֵחַ אוֹתָנוּ
וְכָל כְּבוֹד לֹא תִנָּחַן בָּנוּ?
כִּי חֲבֵל עַב לְקַחְתָּ
זֶה אֵל זֶה אוֹתָנוּ כֹּה קִשְׁרָתָ,
שָׁקֵל פָּנִים מְסָנִים אֵל מוֹל וְגָבּוּ
אָכֵן, לֹא נִחְשָׂה עַל זֶה הַנְּבִלָה
וְלֹא נָקוּם לְהוֹכִילָהּ!"

שָׁמַע וְאֵת הַנְּמָל רָשָׁם אֵל עֶרְמָה פְּנִי:
"פֶּתַח, נְמָלִי, תִּצְעָקָה!
אֲתָכֶם הִצְדָּקָה!
וְאֵף נִכּוֹן אֲנִי שְׁנוֹת מִמֶּנְהֶנּוּ
זֶה נִתְּנָה עוֹד קִדְמוּנִי
לְפָנֵי אֱלֹהֵי שָׁנִים,
לְכָל אִסְתָּה לְמוֹל וְגָב פָּנִים;
לְהַסֵּד, כֵּל אֲתוֹד יִסְתָּה וְגָבּוּ
אֵל מוֹל פְּנֵי רִעְהוֹ..."

גִּידֵי וְגִיל יִצְחָק לְשִׁנָּה / פָּרָק טו

4 לְסִתּוֹת לִי בִפֶּה, / שׁוֹמֵר נַפְשׁוֹ יִרְחֹק מִנִּי;
6 טַבְּעוֹת בְּזִנְבֵי הַנְּמִישׁ, / סִכְנֵת מוֹת לְמֵאִישׁ וְעַד עֶכְבִּישׁ;
7 טַבְּעוֹת לִי בַפָּרֶס, / יִקְרַב מִי הֵנָּה – יִטַּל בּוֹ אָרֶס.
8 רְגִלִּים לִי, שְׁמוֹנֶה רְגִלִּים, / טוֹבוֹת הַשְּׁמוֹנֶה מִן הַשְּׁתִּים;
עֵינַי לִי, הִבּוּ כְבוֹדִי / עֲשֹׂר בַּפְּנִים וּשְׁתֵּים בַּקֶּדֶד.
נִירוּ לָכֶם מַפְנִי, עֲקָרְב, אִישׁ מִכֶּם הֵנָּה לֹא יִקְרַבוּ

גִּידֵי וְגִיל הַתְּפִלָּצוֹ לְשִׁמְעַד דְּבַרֵּי הַמֶּסֶךְ –
לְצֵאת וְלֹא יָדְעוּ מֶה לַעֲשׂוֹת. הַתְּחִילוּ לָהּ –
סוּג. רָאֵתָה תִּמָּה וְהַתְּחִילָה מִקְרֻסֶּת־
בְּרִגְלֶיהָ וּמִקְשָׁקֶשֶׁת בְּכִנְפֶיהָ וְהוֹמָה בְּלִי הַפֶּסֶק: תוֹר-תוֹר-תוֹר.
– וְהָ מוֹכִיר לִי אֶת הָעֵנָן שֶׁל "קֶלֶע" –
בְּלַע – תְּרוּפַת פְּלֹאוֹ – אֲמָרָה גִּיל.
וְכֹאֲשֶׁר פִּתְחָה אֶת הַתְּרִמִּיל חֲטָפָה תִּמָּה כְּדוּרוֹן בְּמִקְוָה, עָפָה וְהַתְּרוֹמָמָה עַד לְמַעְלָה הַשֶּׁעַר וְחָרְקָה אֶת הַכְּדוּרוֹן יֵשֶׁר לַתּוֹךְ פִּיּוֹ הַפֶּתוּחַ שֶׁל הָעֲקָרְב...
בְּלַע הָעֲקָרְב אֶת הַכְּדוּרוֹן – וּכְהִרָף – עִזּוּ נִרְדֵּם בְּשִׁנָּה עֲמָקָה-עֲמָקָה.

גִּידֵי הוֹעֵף יְמִינָהּ וְגִיל הוֹעֵפָה שְׁמֵאָלָה.
שְׁבַע פְּעָמִים הִתְהַפְּכוּ, עַד כִּי הִזְדַּקְפוּ וְעָמְדוּ עַל רִגְלֵיהֶם. הֵם נִחְבְּלוּ קָשָׁה, אֵךְ יִצְחָק בְּשִׁלּוֹם לֹא שָׁכַר, נָקַע אוֹ פָּצַע.
כֹּאֲשֶׁר נִפְגְּשוּ הַשָּׁנִים הָיוּ גְבוּכִים מְאֹד וְלֹא יָדְעוּ אִם לְצַחֵק אִם לְבָכּוֹת. וְהֵם צִחְקוּ צִחּוֹק מְהוּל בְּדַמְעָה.
לְבַסּוֹף נִרְגְּעוּ.
אָמַר גִּידֵי: רַב־נֶמֶד אָשֶׁם, שֶׁהוּא מִרְגִּז אֶת הַנֶּמֶל בְּלִי הָרֶף.
אֲמָרָה גִּיל: אֵף הַנֶּמֶל אֵינוֹ צָדִיק תָּמִים. וּשְׁנֵיהֶם בָּאוּ לִידֵי דַעַה אַחַת, שֵׁשׁ לְהַשְׁכִּין שְׁלוֹם בֵּינֵיהֶם.
עוֹד הֵם מְדִינִים – וְדַמְעוֹת שֶׁעַר הַסִּתְמָנָה לַפְּנִיָּה.
– הִרִי שֶׁבָּאנוּ לְשַׁעַר הַשָּׁנִי – קָרָאוּ הַיְלָדִים בְּשִׁמְחָה, וּפְנוּ לְכוּן הַשֶּׁעַר.
הֵם לֹא הִרְחִיקוּ – וְהֵנָּה הַשֶּׁעַר לַפְּנִיָּה.
לֹא קָשׁוּט וּפֶאֶר, כָּלוּ קוֹדֶר, וְעַל סִפּוֹ עוֹמְדֵת מִפְּלֻצֶּת-עֵנֶק. אֵךְ נָסוּ לְהִתְקַרֵּב וְהַמִּפְלֻצֶּת זָוָה וְקָרְאָה בְּקוֹל גֶּס:
נִירוּ לָכֶם מַפְנִי, עֲקָרְב. אִישׁ מִכֶּם הֵנָּה לֹא יִקְרַבוּ;
1 עֲקָץ לִי זֶק וְחֹד, / אֲשֶׁר יַעֲקֹץ – יְמוֹת מִדִּי;
2 מִשְׁשָׁנִים לִי וּמִלְקָחִים, / אוֹי לְאֲשֶׁר יִתְפַּשׁ בֵּין הַשָּׁנִים;

- שמי חשונה - הוסיפה סבתא - אני
מזמינה אתכם להיות אורחי כל זמן
שהותכם פה. אמנם מזג האוויר אינו נוח
ביותר, כלומר: סתוי, סגרירי, אך העת
עת חריש וחרע וסדור העננה. לא תשתעממו
אצלי

האומר שעמם -
הוא בעל מוס!

חשונה נשאה עינים לשמים והוסיפה:
- היורה תלוי באויר, אך עוד נספיק
לעשות הרבה לפני רדתו. וגם כאשר
יירד לא תשבו בחבוק ידים, כי תבקרו
בבית הספר ותשקדו בלמודים, ואחר
היורה נערוף טיולים ונראה את האדמה
בהתעוררה ובהדשיאה את השדות
והעננות.

וחשונה לקחה את גדי בימינה ואת גיל
בשמאלה והלכו יחד בדרך הישרה.
אחרי צעדים מספר נראו ראשי העננות של
בתי הכפר, המאדימים בין ברושים
העומדים בירקם ואלנות בשלכתם.

ימים של עבודה וחריצות בפנים,
שקידה בלמודים וטיולים מתנים עברו
על גדי וגיל, ככל אשר אמרה חשונה.
וכל אשר עבדו, למדו וטיילו רשמו
במחברת למזכרת.

רוח קרה קדמה את פני הילדים
בעברם את השער. תמרות אבק ועמודי
חול התנשאו וסגורו את עיניהם. להקות-
להקות של עלים נשורים התעופפו הנה
והנה והסתחרו כמו בסחרחרת.

גם השמים נבטו עננים וקודרים.
עננים אפרים התלקטו נושים-נושים,
נערמו ערמות-ערמות ומראה להם
כנודים-נודים המתנודדים ומתלחמים,
דוחפים זה את זה ונדחפים, בולעים
ונבלעים כאחת.

הם שרכו דרכם בשבילי שדות מגדלי
קוצים יבשים. מרחוק נראה אפר מהלך
אחר מחרשה.

- שלום! - ברכוהו הילדים. הנה
בדעתם לשאל אותו על הדרך אשר ילכו
בה, אך האפר הקדים וענה:

- שלום, ילדים! לכו בדרך הישרה.
הלכו. והנה לפניכם סבתא, כאלו
צצה מתוך האדמה פתאם, והיא קוראת:
- מי אתם המדשדשים בשדות? לא
גדי וגיל אתם? ואני הן כבר מזמן
מחכה לכם. הגד לנו את כל אשר עשיתם
למפלצת העקרב ועברתם את השער
בשלום, ועתה ברוכים תהיו.
גדי וגיל קדו לפני סבתא.

גדי וגיל יצאו לשל / פרק יז

פרש רבגמד את מפתו הרקומה והזמין את הילדים לסעדה. ישבו ואכלו מן הסל האחד, ואת הסל השני המלא ירקות הגישה גיל לגמל, שקבל אותה בשמחה ובנענוע ציצת ונבו.

- התפסנו! - אמר רבגמד לילדים.
- איך היה הדבר? - התענינו הילדים.
- תחלה נסעד את לבנו ואחר אספר.
לאחר שנמרו לסעד מונ רבגמד שלשה ספלי קפה, לגם מספלו ופתח בספור המעשה:

- התפסנו - נדי. אני פשטתי לו את זרת יד ימיני והוא פשט לי אצבע אחת מפרסת רגלו הימנית ואמרנו וחורנו גי פעמים:

התקוטטנו, התכעסנו
ועתה התפסנו,
זרת פה חזרת לשם -
שלום, שלום לעולם!

- הידד! - קראו הילדים ומחאו כף.
רבגמד לגם מספלו שלש לגימות רצופות, החליף מבטים עם הגמל והמשיך:

ביום הולדת רעית נשיא מדינת הגמדים.
כטוב לבו במשנה הכריז הנשיא לאמר:

אשר יקפץ מראש מגדל השעון למטה -
יקבל ווג מוקים תדשים!

כשהופיעה תמה ודפקה על החלון, ידעו גדי וגיל כי הגיעה שעתם לעזוב את הכפר. ישבו וכתבו מכתב להורים. הפעם האריכו במכתב, אף כי חששו שזה יכביר על היונה. המכתב נשלח והם באו להפריד מחשונה ולהודות לה על כל הטוב שעשתה עמם.

אף חשונה הללה אותם בפניהם על חריצותם ועל רצונם הטוב, ומלאה את שני סליהם, מלאכת ידם, בתוצרת הלול ובתעובת הענה: בצל ותדר, צנון וצנונית, והלכה ללוותם עד מחוץ לכפר.

כשנשארו לבדם אמרה גיל:
- מי יודע מה שקרה לרבגמד וגמלו!
- אף אני מדאג מאוד! - אמר גדי -
מי יודע אם השיג רבגמד את גמלו המשתולל ואם התפסו. בכל זאת יש לנסות את סיסמתנו:

גד מוד יגדו,
גדי יגדו...

הם לא הספיקו לומר את הסיסמה, ומרחוק נראו רבגמד וגמלו שמתקרבים ובאים. הגמל פוסע לו לאטו גטוי גרון ומקשט מחרות האלמוגים, ורבגמד צועד לפניו ומנעים זמר.

הילדים רצו לקראתם והושיטו את סליהם.

גדי וגיל יצאו לטגל / פרק יח

כל הנמדים שבמדינת הנמדים חשקו
בזוג המוקים החדשים, אך לא נמצא אף
אחד מביניהם אשר יהיו לקפץ מראש
מגדל השעון.

אמרתי אני לעצמי: פעמים וכיתי
בהתחרות, למה לא אנסה פעם שלישית?
אך קדם-כל באתי לשאל עצמי מפי
גמלני:

גמל-גמלי, עוצה נא לי: האלף
לתחרות הקפיצה ממרום מגדל השעון?
הרהר הגמל בהעלותו גרתו ואחר
ענה:

לך!
ולא יאנה לי כל רע? - גמלי יקירי!
הנה חשבון פשוט, גמדי מחמדיו -
ענה הגמל - אך ראשית כל הנגידה נא לי
מה גבה מגדל השעון הוה?

101 - אמות גמדיות בדיוקי - גמלי
מחמדיו
- וכמה אמות אתה יכל לקפץ, גמדי
יקירי?

50 - אמות גמדיות ולא יותר, גמלי
יקירי!

- עתה הואילה נא, גמדי החכם, ואמר
נא לי אם ידעת: מה גבה גמלך הנצב
בזה?

51 - אמות גמדיות לא פחות ולא

יותר, גמלי החכם.

- אם כן - הרי זה בסדר גמור, גמדי
אהובי - קרא הגמל בשמחה.

- איני מבין, גמלי אהובי - גמגמתי.

- פשוט בתכלית, גמדי המלמד: מאה
ואחת פחות 51 - הרי זה 150!

- אף על פי כן איני מבין...

- פשוט בתכלית - הסביר הגמל -
אתה תעמד למעלה על ראש הגמל
ואני אעמד למטה ליד הגמל, ותקפץ
לשר על דבשתי!

- ואין בזה משום רמאות - הססתי.

- בפרוש לא, - תוך הגמל - שכן
ההכרזה אומרת: "אשר יקפץ מראש
מגדל השעון ואינה אומרת: "על הארץ
למטה"...

וכן היה.

מכל צד נשמעו קריאות: רמאות!
רמאות! הקנאה צווחה מגרונם. אך נשיא
מדינת הנמדים הוכיח את צדקתי
בהראותו באצבע על נסח ההכרזה, שלא
נאמר בפרוש "על הארץ למטה"...

ווכיתי במוקים חדשים. הנה הנם על
רגלי.

- תתחדש! - ברכוהו הילדים ושמחו
בשמחתו. אך ביותר היו מרצים מהשלום
שהוקם בין רבגמד וגמלו.

גדי וגיל יצאו לטגל / פֶּרֶק יט

אָמַשֵׁל לָכֶם מִשָּׁל, הַפֶּעַם אֶחָד לָכֶם
חִידוֹת.
- אֲדַרְבֶּה! אֲדַרְבֶּה! - שָׁמְחוּ הַיְלָדִים.
הַגִּמֵּל פָּסַע לְדַרְכוֹ וּרְבִגְמָד פָּתַח
בְּחִידוֹתָיו.

א

פֶּהוּ הַמִּיחָד בְּמִלָּה "וְנִתְּנוּ" ?

ב

מִלָּה בַּת אֶרְבַּע אוֹתִיּוֹת - וְשָׁלֹשׁ מִקֵּץ הָאוֹת "ה" ?

ג

חֲמֵשׁ מִלִּים רְצוּפוֹת בַּתּוֹרָה וְכָל מִלָּה בַּת שְׁמִי
אוֹתִיּוֹת ?

ד

חֲמֵשׁ מִלִּים רְצוּפוֹת בַּתּוֹרָה, שֶׁכָּל מִלָּה מִתְחִילָה
בְּאוֹת א' ?

ה

שְׁנֵי תַיִם מְצֻטְרָסִים לְמִלָּה אֵיזָה הֵם ?

ו

יִזְנֵת "דָּאָר רֵאשׁוֹנָה" - מִתִּי הִיָּתָה ?

בְּמָה אוֹתִיּוֹת בַּתּוֹרָה ?

- עֲתָה נַעֲלָה עַל גִּמְלָנוּ וְנִמְשִׁיךְ אֶת
דְּרָכָנוּ לְשַׁעַר הַשְּׁלִישִׁי. - אָמַר גָּדִי.
- לֹא נוּכַל לְהַמְשִׁיךְ דְּרָכָנוּ! - קָרָא
רְבִגְמָד.

אֵךְ גָּמַר אֶת הַמִּלָּה "דְּרָכָנוּ", נַעֲלָם
הוּא וְגִמְלוֹ יַחַד.

הַיְלָדִים נִדְּהָמוּ. אֵךְ גִּיל קִפְצָה וְאָמְרָה:

- הֵן הַיּוֹנָה עוֹד טָרָם חוֹרָה!

בְּרַגַּע זֶה חוֹרָה הַיּוֹנָה וְאַנְרַת בְּכִנּוּפָה.

אֶת הַמִּכְתָּב כָּתַב הַפֶּעַם אָבָא שֶׁל גָּדִי,

כִּי הָדוּד מֵאִיר הִתְנַסַּ לְצָבָא. בְּמִכְתָּב

מִשְׁבַּח אָבָא אֶת מִכְתָּבָם הָאֶרֶץ וּמֵאחֵל

לָהֶם הַצִּלָּחָה.

שָׁמְחוּ הַיְלָדִים.

אֵךְ רְבִגְמָד וְגִמְלוֹ עוֹד לֹא בָאוּ.

- אֲנִי מִנְחָשָׁתִי! - קָרָאָה גִּיל - הֵן לֹא

אָמְרָנוּ אֶת הַסִּסְמָה עַד סוּפָה...

עָמְדוּ וְסִימוּ:

גָּד...

יִגְדֵּט גָּד גִּידוֹ?

מִיד הוֹפִיעוּ רְבִגְמָד וְגִמְלוֹ.

הִתְיַשְׁבוּ שְׁלֹשָׁתָם עַל הַגִּמֵּל, גָּדִי וְגִיל

פָּנִים מוֹל פָּנִים, וְרְבִגְמָד בְּאִמְצָע, וְתַמָּה -

עַל רֹאשׁ הַגִּמֵּל.

- עֲתָה מִשָּׁל לָנוּ מִשָּׁל, רְבִגְמָדֵנוּ הִיָּקָר,

אֵךְ אֵל תִּמְשָׁל עַל הַגִּמֵּל...

- חֲלִילָה! - עֲנָה רְבִגְמָד - הַפֶּעַם לֹא

גדי וגיל יצאו לטל / פרק ב

באפק נראה שער מואר.

במרחק אלה אמה ואחת מן השער
קרא רבגמד:

- ילדים, רדו ולכו בדרך הישרה. אני
לא אוכל להתקרב יותר עם הנמל, פן
ידבקני חץ...

- איזה חץ? - תמהו הילדים.

- זה יודע לכם במהרה! - אמר
רבגמד כמסתיר סוד.

הילדים קפצו ורדו, נפרדו מעם
רבגמד וגמלו ושמו פניהם אל הדרך
המובילה אל השער. ככל שהתקרבו, פן
נוצץ השער והבריק בזהב לגנה השמש.
פתאום נשמע קול:

- עמדו! מי אתם?

הילדים הביטו על סביבם ולא ראו
איש, בכל זאת ענו בקול רם:

- אנחנו גדי וגיל שיצאו לטל בארץ
שנים-עשר השערים. בשני שערים כבר
עברנו ועתה אנו הולכים אל השער
השלישי.

שוב נשמע אותו קול, קול צו:

- התקרבו עד כדי שבע אמות מן
השער ועמדו על מקומכם!

בהתקרבם נראה השער לעיניהם בכל
גדלו ויפיו, כלו מגלף ציורים שונים ומעל
משקוף השער מתנוססת מנורת זהב.

ובשער פנימה עומד גבור בן-חיל ובכדו
קשת וחץ.

- אני מגבורי המכבים - קרא הגבור
- לא אתן לאיש לעבר את השער, אם
לא ידע לירות בקשת.

- אנחנו יודעים לירות בקשתו - אמרו
גדי וגיל - בלג-בעמר ירינו בקשתו!

- אם כן - אמר גבור המכבים - באו
ואבחן אתכם.

הילדים נכנסו ועמדו על סף השער,
וגבור המכבים נתן לכל אחד מהם קשת
וחץ ואמר:

- המטרה היא הצפצפה העומדת
במרחק אלה אמה ואחת. ירו למטרה!

גדי וגיל דרכו את הקשת וירו בבת
אחת את חציהם.

- בגי-חיל! - קרא גבור המכבים -
קלעתם למטרה!

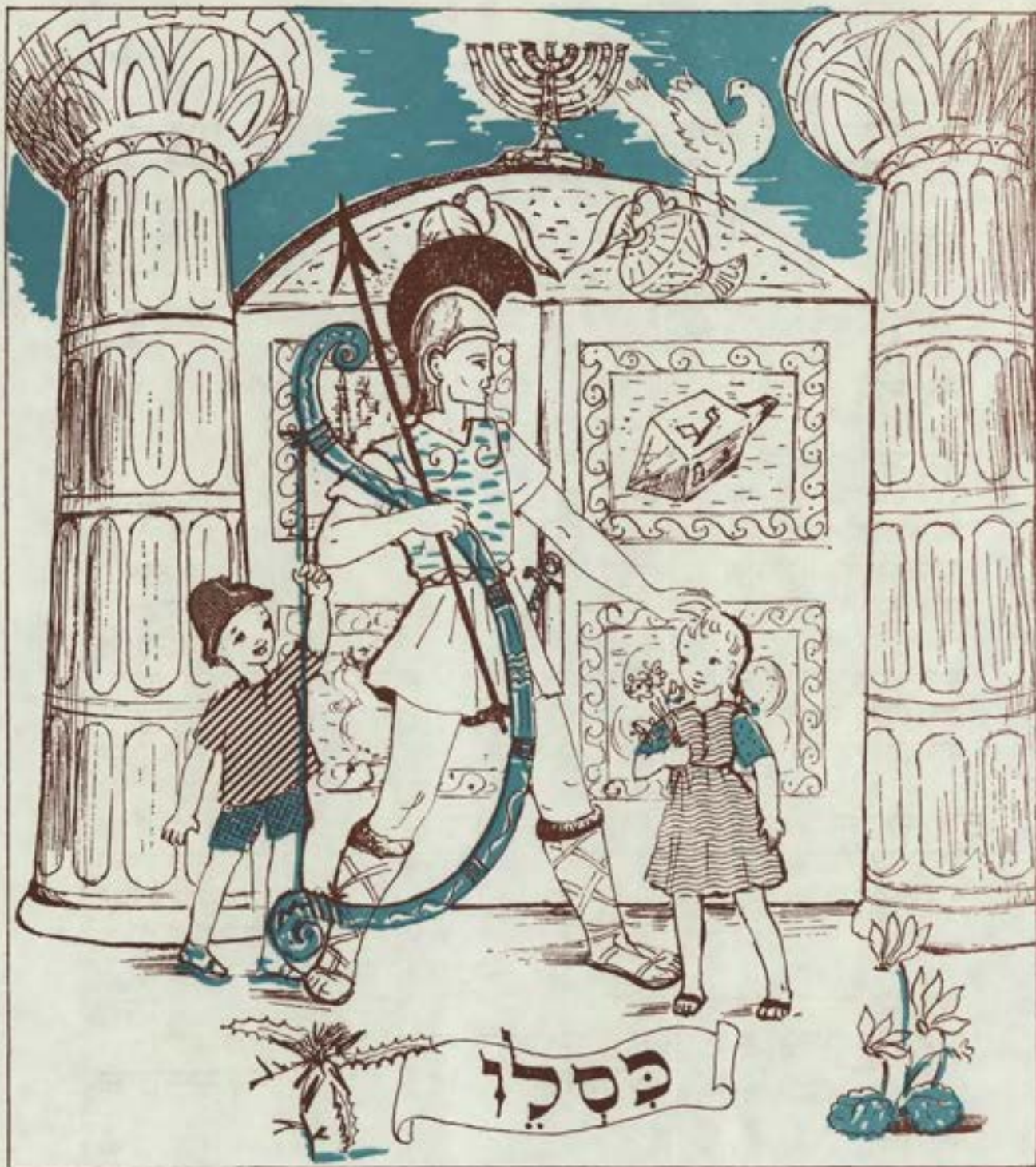
והגיש לפני עיניהם ראי-קסמים ואמר:

- הביטו בראי!

הם הביטו וראו שני נקבים בצפצפה.

- ואיה החצים! - שאלו הילדים.

- הנה הנם! - ענה הגבור - הם
בנרת-קכם. כי חצי-פלא הם, שפוגעים
במטרה וחוזרים לנרת-קכם. ועתה יקח כל
אחד את קשתו וחצו, ועברו את השער.

- שלום, שלום, ילדים! הנה הבאתי
לכם חבר וחברה שזה אף הגיעו הנה.
הלא תקבלו אותם ברצון.
- הידד! - הריעו הילדים כלם
במקהלה.

תורני האכל הומינו את גדי ואת גיל
אל השלחן ושמו לפניהם את מנותיהם.
אחר האכל הקיפו הילדים את
חבריהם החדשים והמטירו עליהם
שאלות רבות. אף הם ספרו לגדי וגיל
על המוסד החנוכי אשר במקום ועל
השדות והגנים, על הרפת ועל הלול, ועל
פנת החי. אחרי שעה קלה וגדי וגיל כבר
התבוללו בתוך החברה והיו ככל אחד
מהם.

הם נשארו במקום חדש ימים, שחקו
עם כל הילדים, למדו יחד, עבדו יחד
טילו יחד, אף שרו עם כל הילדים
במקהלה.

לכבוד חג התנקה נערכה הצגה על
החשמונאים במודיעין. גם גדי וגיל לקחו
חלק בהצגה וגם מלאו תפקידים
בהצלחה.

וכל אשר למדו שם ועבדו, וכל אשר
טילו וחגגו הלא כתוב "במחברת
למזכרת".

הם עברו את השער, הלכו בדרך
הישירה וכאו למקום ישוב הנקרא נב-שמן.
בתוך שפעת עצים וירק גנים נראו חבויים
בתי עץ קטנים, ומרחוק הגיעו קולות
של בהמות ועופות.

אף הנה הגיעה לאונם המלה של
ילדים.

גדי וגיל עמדו על מקומם ולא ידעו
אנה יפנו.

- למה תעמדו, ילדים! - הסבירה
להם פנים בחורה אחת שעברה בחצר -
חדשים אתם פה, לא כן?
- זה אף באנו.

- ברוך בואכם! באו אמי ואביאכם
אל חברת הילדים שלנו, חבריה טובה
ועליזה, אשר יקבלוכם כחברים טובים.
נטלה ביד אחת את גדי ובשניה את גיל
ובאה אתם אל חדר גדול ורחב ידים.
ציוורים רבים, מעשי ידי הילדים, קשטו
את קירות החדר, ועל אצטבאות ורפים
הצגו דברי פסול, כלי חרס וחפצי-נוי -
הכל מלאכת הילדים.
היתה שעת האכל.

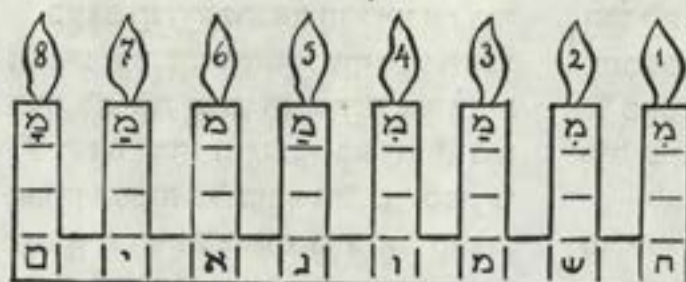
ילדים וילדות ישבו מסביב לשלחנות
ואכלו.

- שלום, חנה! - קדמו הילדים את
הבחורה בבואה.

תזכורת משפחת ובה של חידות

חידה א

חידה ב		
ד		1
ד		2
ד		3
ד		4
ד		5

חידה ג						
פ	ר	ג	צ	ש	י	כ
?						?

חידה א

בכל גרש למלא מלה המתחילה
לה באות מ'. בכל מלה 4 אותיות.

באור המלים:

- 1) דרוש לצנחן. (2) בקר.
- 3) בגדי צבא. (4) מי הוא במלה
- אחת. (5) מקור מים. (6) פחד.
- (7) גלחם בונים. (8) שמים.

חידה ב

חמש מלים שסופן ד'. בכל
מלה 3 אותיות

באור המלים:

- 1) בן קטן. (2) יפי. (3) פרח.
- 4) אחי האב או האם. (5) אמר.
- מראשי התבות מצטרף שמו
- של ראש המכבים.

חידה ג

- 1) קלי לטולים. (2) מערב. (3) מתנה. (4) נח. (5) בו צומחים עצי פרי. (6) לא קשה. (7) כאן.
- סופי התבות מצטרפים לדבר שהילדים מקבלים בחגיגה.

חידה ד

ת. ינון
חי ינון
מכבים

מי הם שני האחים האלה?

חידה ד

ש. מעון
מכבי

מי גר במעון הנה?

מחברות למזכרת רשמו גדי וגיל

בפעצם חג החנוכה, אף הדליקו את הנר השביעי בחנוכה העשויה ענף-עץ המס-תעף לשמונה קנים, והמקהלה אף גמרה לשיר את שירי החנוכה, בא יגאל, הוא התורן הממנה על שובך היונים, וספר כי יונה זרה הגיעה לפנות ערב אל החצר. נראה שמרחוק באה, כי היתה ציפה מאד, והוא הכניסה אל השובך.

— תמה היא זו! — לחשה גיל לגדי.
— אין ספק שזאת היא! — לחש גדי לגיל — שהרי הם החדש. אף אין לעשות דבר עתה, יש לחכות לאור הבקר. בינתיים הבה נכתב מכתב הביתה.

לאחר סיום טקס ההדלקה פרשו גדי וגיל לחדר הכתה וערכו מכתב ארוך ופרטו פרטים רבים על המוסד שבנו-שמן, על חברת הילדים ועל כל אשר ראו שם. הם כתבו על גיר דקיק, סוג הגיר המיוחד לדאר האיר, כני לא להכביד על היונה.

לפנות בקר, גדי וגיל עוד היו שקועים בשנה של שחרית, ותמה כבר באה ודפקה על שמשות חלונם:
— תור-תור-תור!

הם פתחו את החלון ותמה גלשה אל החדר פנימה והתרפקה על הילדים. מיד

הגש לה מאכל ומשתה, קשרו לרגלה את המכתב, נשקוה ושלחוה.

כאשר הגד לחברת הילדים כי גדי וגיל עוזבים את המקום, קם רעש גדול. — לא יתכן כדבר הזה! שישארו לפחות עד סוף החנוכה, עוד יומים בלבד.

גדי וגיל אף הם הביעו את צערם, כי צר להם מאד לעזוב מקום חמד זה, אף הם קבלו צו, וצו — הוא צו.

אז דרשה חברת הילדים לסדר מסבת פרידה לגדי וגיל, אם אי אפשר לדחות את המסבה לערב — שתתקיים בבקר.

מניה וביה נערכה מסבת הפרידה בפשירים, בזמירות וגם בדברי התולים. מן המטבח הביאו דברי מתיקה, ובעקר — לביבות חמות ומהבילות. ואלפס מלא לביבות נמסר לגדי וגיל — צידה לדרך.

נפרדו גדי וגיל מן המורות ומכל העוזבים ויצאו לדרךם. כל הילדים הלכו ללוותם הרחק הרחק, עד לחרשות הויתים אשר מעבר לגבול נב-שמן.

גד גידו יגוט,
גדי גדיט גדי,
יגוט גדי גידו

בנשימה אחת — שלש פעמים — אמרו גדי וגיל את הסיסמה —

גדי וגיל יצאו לטגל / פרק כב

אחר לביבה. הנמל בלען לתאבון, הת-
לקק בשפתיו המפשלות מלב הנאה
והעיר: "פזות הלבבות לאחר סלט טוב
של תבן, פול, עלי צבר וקוצי מדבר..."
עם זאת הוא מבטיח, שיעלה את גרת
הלבבות עוד פעם ועוד פעם וישמר את
טעמו הטוב לאורך ימים.

(ובלחשה הוסיף: עוד אספר לכם
על ההתחרות במשיכת הקול...)

גם רבגמד אכל את כל הלבבות, לא
השאיר פרור, ולבו נעשה טוב עליו, מוג
שלשה ספלי קפה, טעם מספלו משהו
ושם את ידו בחיקו להוציא משם משהו -
באותו רגע ממש ירדה תמה והביאה
מכתב מן הבית. את האגרת כתבה הפעם
אמו של גדי:

למן ולגל בנקים!
סילקני בנקים
פנקים - ואלו שגזלתי מן
והו חללתי ש-א-חבתי.
לפניי לביבה גילקני ללחם -
ולא מתי מ-גילקני...
מתי צבא. ילק שגזלתי מן
קל על שגזלתי מן גיל - גיל.
גיל שגזלתי מן גיל, גיל שגזלתי
בגזלתי גיל שגזלתי מן גיל.
גיל שגזלתי מן גיל.

והנה נראה רבגמד צועד ובא כשהוא
מפזם את הפזמון "מעוז צור", והנמל פוסע
אחריו ומלווה בצלצלי שמע.
- שלום, שלום! - קדמו הילדים את
פניהם.

אך רבגמד לא ענה שלום, לא הפסיק
את פזומו, עד שהגיע לסופה של המלה
"המובח". כשהגיע להברה "ב" התחיל
מושף ומושף אותה ב-
כמשף צפירת ההרעצה. הוא כבר הסמיק
כלו ונעדרן הוא מושף; עיניו התחילו
בולטות מחוריהן - ונעדרן אינו מפסיק.
הנמל התעצבן והתחיל מועצוץ את ציצת
זנבו. אף הילדים נדהמו ופגעו פיהם.

סוף-סוף גמר: ב-
- הידד! - מחאו הילדים כף. וגדי
אמר:

- מכיון שהיטבת לשיר את "מעוז
צור", ראוי אתה שנכבדך בלבבות
חנקה.

שמע רבגמד את המלה "לבבות"
ושמח לאין שעור. מיד פרש את מפתו
הרסומה וישב. גם גדי ישב. וגיל לקחה
וחלקה את הלבבות שבאלפס לארבע
מנות שוות. המנה הרביעית טעדה,
כמובן, למודעו הנמל. גיל עצמה הגישה
לו את המנה ותקעה לתוך פיו לביבה

גדי וגיל יצאו לשל / פרק כד

כל הזמן שגדי וגיל קראו את המקטב שנתקבל מהבית, והם קראוהו שלש פעמים, ישב רבגמד על מושבו ואת ידו הימנית לא הוציא מחיקו. בגמר הקריאה הריק את ספרו עד תמו, ואמר:
- התמהמהו די. ועתה, ילדים, מהרו ועלו, אנו רוכבים אל השער הרביעי.
הילדים עלו, גם רבגמד קפץ ועלה, שלף את ידו מחיקו - וכה סביבון והב.
- סב-סב-סב! - קרא רבגמד וסובב את הסביבון על גב הדבשת.

התחיל הסביבון מסתובב בעז, במרץ ונח כשהאות ג על גבו.
- גוון! - קרא רבגמד - נצחון! הסתכלו, ילדים, בנח.

הסתכלו הילדים. והנה נפתחה הנח ותמונה חיה נגלתה לעינים, בתמונות בקולנוע. ובתמונה: חילים יוגיים בורחים, נמלטים על נפשם, יהודה המכבי עם גדודיו עולים ירושלימה, באים אל בית המקדש, מדליקים את מעורת הזהב. וכל העם מרימים אבוקות, חוגגים ומריעים: הבה נרימה גס ואבוקה!

מסר רבגמד את הסביבון לגדי. לקח וסבבו. הסתובב הסביבון בכבדות ולבסוף נפל, ועל גבו האות ג

- גימל! - אמר רבגמד - גלות...
הסתכלו הילדים בגימל וראו: יהודים כבולים מובלים בשבי, יהודים מגרשים ונודדים, יהודים מענים בבתי-כלא, יהודים נשרפים על קדוש-השם.
נטלה גיל וסובבה את הסביבון. הסתובב הסביבון מתוך מאמצים: הנה הוא כורע וקם, גופל וקם ולבסוף נח כשעל גבו אות ה.

הא! - אמר רבגמד - העפלה.
הסתכלו הילדים וראו: בחורים ובחורות צועדים בעז ועולים בהר נשא ורם. הם מטפסים על סלעים, נאחזים בצוקים, מקפצים על פני שוחות ומתמורות. אך הם מעפילים בשיר:
אל ראש ההר, אל ראש ההר...

פתאם התרומם הסביבון מאליו והתחיל מסתובב מתוך רקוד ומחול והאות פ מאירה באור גדול.

- פא - הכריז רבגמד - פדות!
ראו הילדים: מארבע כנפות הארץ מתקבצים גדחי ישראל; אלה ברכבות משקשקות על פסים, אלה באניות על ימים ואלה במרבדי-קסם בשמים. וארץ ישראל טובלת בגוהות, בשירים ומחולות. ---

- הגענו! - קרא רבגמד - הנה השער:

ולקק את ידי הילדים, אחר הודקו על
רגליו הנקיקות וכעבר רנעי מספר החל
מקפץ. והילדים מקפצים כנגדו ומוחאים
כפים.

פתאם שמעו קול ילל. נשאו הילדים
את עיניהם וראו על משקוף השער שוברה
נחבאת בין השרביטים ואורבת בעיניה
הירקרקות, ומתעתדת להתנפל על הגדי.
- שוברה! - קראה גיל ואמצה אליה
את הגדי.

גדי הרים אכן חורק בשוברה, אך היא
כבר קפצה למטה וכמעט תקעה שניה
ברגל הגדי. גיל מהרה ונהרה על הגדי,
כסתה בטפה עליו וצעקה לעזרה. גדי
תפש ענף ארוך והתחיל מלקה על גב
השוברה. הרפתה השוברה מן הגדי ונקה
בבת אחת על ערפו של גדי - - -

לקול הצעקה בא במרוצה האיש
הצעיר, תפש את השוברה בזנבה, סובב
אותה באויר פעמים אחדות וחרקה הרחק
מפה.

בערפו של גדי האדימה שריטה, מהר
האיש ומרח עליה מתוך שפופרת, הרגיע
את גיל, לקח את הגדי והקריבו אל העז
שהביא אתו. הגדי נלפת בעסני עזה
והתחיל יונק בחשק רב, כשהוא מרקיד
את זנבנו.

השער הרביעי היה רגיל, עשוי שני
מעיי-עץ וקופים על קלפתם וסקוסייהם.
גליהם נמתח ענף מסעף שעליו נשרו
וש-ביטיו מודקרים לכל צד כזנבות
דרבנים. בשער עמד איש צעיר וחבק
בורעותיו גדי קטן ברחמים רבים.
- שלום! - ברכוהו הילדים בגשתם
עד השער.

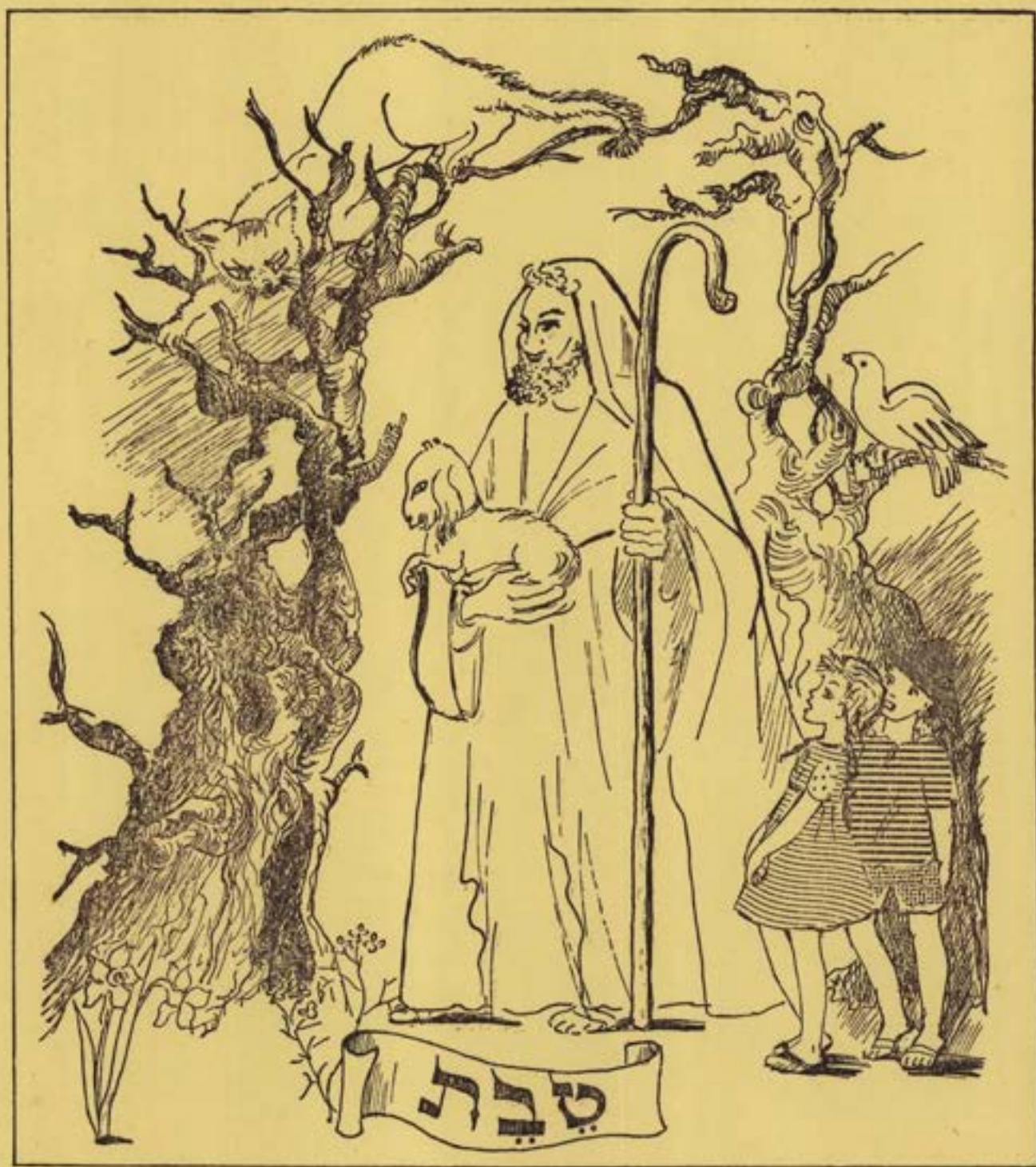
- ברוך בואכם, ילדים! - ענה האיש
הצעיר - גשו ומשו את הגדי הרך הזה.
הילדים נגשו ולטפו את הגדי.

- גדי המסכן! - הוסיף האיש -
מצאתיו תועה-פועה בשדה, רטב
מגשם ורועד מקר. לקחתיו, חממתי
והשקיתי חלב, ועתה בקשה לי אליכם.
- אמר בקשתך ונמלאנה. - ענו
הילדים.

- בקשתי, כי תשבו פה בשער ותשגיחו
על הגדי לבל יאנה לו רע. כי הולך אני
אל השדה לחפש את עזה-אמא.
- בחפץ לב, אישנו הטוב! - הסכימו
הילדים.

מסר האיש את הגדי לידי הילדים,
והוא עצמו הפליג בשדה לחפש את עזה-
אמא.

והילדים שחקו בגדי, לספוחו, נפוחו,
(גיל אף נשקה לו), והגדי הושיט את לשונו

גדי וגיל יצאו לשטל / פרק כו

עומד האיש הצעיר ונהנה, מלטהף את הילדים:

- יום יום, מיום הראשון לחודש עד האחרון, אני אוסף גדיים בשדה ומשיכם אל אמותיהם. תודה לכם על עזרתכם, אף מלאתם את תפקידכם בגבורה ובשכל טוב. העזתם על הגדי המסכן ונאבקתם קשה עם השוננה האכזרית. חזונו לכם, ילדים! נעמה לכו, עברו את השער.

אז עברו את השער, פגשו בכנפית ילדים שהם מקפצים בשלוליות המים בגנלים יחפות.

- שלום, חבריה! - ברכום גדי וגיל. הילדים עמדו מקפץ, פתחו עינים ופה, ולא ענו דבר.

- מי אתם? - שאלו גדי וגיל.

- עולים אנחנו מארץ בדוריה.

- ומה אתם מקפצים בשלוליות ואינכם הולכים לבית הספר?

- אין לנו בית ספר...

- ואינכם לומדים?

- לא.

- למה?

- כי אין לנו מורה. הבטיחו לשלח לנו מורה נעדר לא הגיע.

גדי הביט אל גיל, גיל הביטה אל גדי ושניהם היו כמתפללים.

והנה קפצה גיל וקראה:

- גדי, עלה על דעתי... רעיון!

- מה?

גיל לחשה על אונן:

- נהיה אנחנו להם מורים, עד שיבא אותו מורה.

- רעיון נפלא! - התפעל גדי.

- מה יש? - הוסיפה גיל בקול - פעם חלתה המורה של כיתה א' ובקשה ממני למלא את מקומה, והיה שעור דוקא מצליח!

- רעיון נפלא! - חזר גדי על התפעלותו.

- היכן אתם גרים? - פנה גדי לילדים.

- לא הרחק מפה. במעברה.

- הראו לנו את הדרך למעברה.

כל הילדים חפצו לקים את המצוה וכלם רצו לפני האורחים בדרך אל המעברה.

כשהגיעו, נפתחו דלתות וחלונות

נאנשים, נשים וטף יצאו החוצה לראות

בשל-מה קול הרעש הזה.

בין הקהל שהתאסף היו גם שלשת

חברי הועד של המעברה והם הזמינו

את גדי וגיל לאחד הצריפים.

גדי וגיל יצאו לשגל / פרק כז

- ילדיכם מתבטלים מלמודים. -
אמר גדי אל אנשי הנועד.

- אמת הדבר - ענה ראש הנועד -
הבטיחו לשלח מורה אלינו, אף הוא
מתמקמה משום-מה.

- ובכן, עד שיבא, הגנו מוכנים, אני
גדי ובריתי גיל, ללמד את ילדיכם.

התחילו אנשי הנועד חוקרים אותם:
"מי אתם? מהיכן באתם? יודעים אתם
ללמד?"

ענו גדי וגיל על ראשון ראשון, ועל
אחרון אחרון, שגמרו כהה ב' בהצטינות.
הנה התעודות, אף חפצו להקפיצנו אל
כהה ד'...

- ומה השקר שאתם מבקשים?
תוך גדי והביט אל גיל, תיכה גיל
והביטה אל גדי וענו יחד:
- אין אנו מבקשים כל שקר.

התפלאו חברי הנועד, וגדי הסביר:
- כשרובל מוכר פלפל או גרעינים,
הוא מקבל, אמנם, כסף. אך נשאר בלי
פלפל ובלי גרעינים. לא בן אנונו, כלום
מה אנו מפסידים?

וגיל הוסיפה:
"משולה התורה לגר דולק, גר זה אתה
מדליק ממנו, חברך מדליק ממנו, אפלו
מאה אנשים מדליקים ממנו - ואין אורו

חסר. אף התורה כף: אני מלמדת אותך
תורה, אני מלמדת את חברך תורה.
אפלו מאה תלמידים לומדים ממני תורה
- ואין אני חסרה...

עתה עמדו לפני השאלה: איפה ילמדו?
גיל קפצה ולחשה על אנו של גדי:
"אפשר ללמד בחוץ, מה יש?..."
אף גדי ענה לה אף הוא בלחשה:
"רעיון ופתי..."

עד שהם מתלחשים ענה הנועד:
- בית ספר לא בנו לנו, אף בית פנוי
אין לנו, ואין אף אחד אשר יפנה ביתו
בשביל בית הספר. אבל יש לנו בית
כנסת, והוא ריק לאחר התפלה, ויש שם
גם שלחנות וספסלים - בית הכנסת יהיה
גם בית הספר!

הכל הסכימו.
נשאלה עוד שאלה: "מאין נקח
ספרים?"

חברי הנועד משכו בכתפיהם: "אין לנו
תקציב לספרים..."
ישבה מן הצד ישישה אחת והקשיבה
לשיחה, קמה ואמרה:

- גערה הייתי וגם זקנתי, וזכרת אני
שלמדוני תורה בעל-פה וכתבתי בספרם
על טבלת עץ, או בקיסם על פני ארנו
חול...

גדי וגיל יצאו לטגל / פרק כח

עברו ימים מספר, ובקר אחד בא שומר המעברה ומספר, כי הבחין בתנועה חשודה ברחוב בית הכנסת, וכאשר הגיע לשם ראה גמל שבורח ומסתלק. ליד בית הכנסת ראה שני ארננים גדולים מטלים הפוכים... הוא חושש, שנהו מעשה מסתנים, שהטמינו בארננים חמרי-גפץ...

שמעו גדי וגיל את המעשה בגמל - וכבר לא חששו. הם פתחו את הארננים ומשכו והוציאו משם:

50	ספרי למוד
100	ספרי קריאה
75	ספרי תמונות
105	מחברות של שורות כפולות
150	מחברות של שורות יחידות
150	מחברות של משבצות
25	מחברות לציור
50	עפרונות רגילים
100	עפרונות צבעונים
100	גירים מכל הצבעים

המון קלמרים, סרגלים, מחקים, מחדדים, מפות ותמונות.

מעתה היה בית הספר שבמעברה ככל בתי הספר, והלמודים התנהלו כסדרם, כפי שנרשם לזכרון ב"מחברת למזכרת".

עוד באותו יום הופיעה פתאם תמה. היא מצאה את גדי וגיל יושבים בחוץ על ספסל העומד ליד הכניסה לבית הכנסת ומתכננים את מערכת השעורים.

לא במעט הפתעו לראות את תמה שבאה באמצע החדש. אך גיל נחשה מיד, כי קפצה וקראה:

- גדי, עלה בדעתי... רעיון!

- הגידי ונשמעה!

- נכתב מכתב הביתה על ידי תמה ונבקש שיסדרו מגבית של ספרים ומכשירי כתיבה בשביל בית ספרנו.

- רעיון נאוני - הודה גדי - אבל...

- מה אכלו?

- אבל... איך יעברו החתול את

הנהר?

- אינה חתול? - תמקה גיל.

- כלומר... - צחק גדי - איך יגיעו

הספרים אלינו?

- סמך עליהם! - ענתה גיל וצחקת

אף היא.

ישבו וערכו מכתב להורים. ספרו הכל בפרוטרוט ובקשו מהם להודיע לחברי הכיתה בבית הספר שיכריזו על מגבית של צרכי למוד וכתיבה בשביל ילדי המעברה.

המכתב נשלח על ידי תמה.

מחברת למחברת ~ רשמו גדי וגיל

ביום ר' בטבת נערכה תכנית יום ביאליק. ספרט
להם מי היה ביאליק ולמדנו אותם את השיר "גדי
גדי". מתוך הספר "שירים וסמולות לילדים".
עמוד 50.

ענה

- ומה מוזנת?
- עשב, קש, תבן וכל מה שנותנים לה וכל מה
שאין נותנים לה. דהיינו: כל דבר במנה וכל עלה דרך
בעץ. מתריבה את הנשים, משחיתה את העצים...
- אבל היא נותנת חלב - אמרנו.
- היא אינה נותנת - התלוצצה הישיבה - צריך
לחלב אותה...
- חלב ענה מתוקו - אמרנו.
- אפשר לשתותו בלי לתתיו? - הוסיפה.
- ומה עוד?
- ענה עליזה, שובבת, טפסנית
- ומה עוד?
- היא יולדת גורים. הגדי חביב מאוד. אבא קנה
גדי בתרי-יוני, כך כתוב בהנדה של פסח.
- ומה עוד?
- שאלו את ענה - צחקת הישיבה.
פתאום כשקשה ענה בנבוכה, קראה בקול "מהו"
וקפצה דרך נחלון מחוצה...
•

הרבה ענים במעברה. הן מטילות בין הצריסים,
וכשהדלת פתוחה הן נכנסות אל הצריסים פנימה.
פעם ישבנו בצריסט ופוחתנו עם הישיבה (אנחנו
מתכנסים בצריפה והיא אשה טובת לב וחכמה). והנה
נכנסה ענה ועמדה באמצע החדר. אמרנו לישיבה:
- אט רוצים לכתב על ענה.
אמרה: לא ראיתי שיכתבו על ענה, כותבים על
גיר...
הסברנו לה: רוצים לכתב מהי ענה ואיך היא
וכדומה. מי כמות מכירה את ענה, תואילי לומר לט
מה לכתב.
- טוב - אמרה - כתבו: ענה היא חיה ביתית,
גם צריסית... היא טהורה, לא טמאה, כמו, למשל,
החזיר. חיה טהורה היא זו שמעלה גרה ומסריסה
פרסה. והשאר - הנה ענה לפניכם, הביטו וכתבו.
כתבו: לענה 2 עינים, 2 אזנים, 2 קרניים.
צחקת הישיבה: שמא ראיתם מי שיש לו 3 עינים,
אזנים, 3 קרניים?...
•

קראנו בתורה, שיעקב שלח מנחה לעשו אחיו
ענים מאתים ותקשים עשירים.

לא - כל אחת ואחת תביא לערב דב בקרנית.
לערב תביאה כל אחת דב בקרנית.

כפי חנינא בן דוסא היו לו ענים.
אמרו לו: עניך מניקות.
אמר להם: אם מניקות הן יאכלו אותן דבים, ואם

הַמִּסְפָּר : תִּקְעוּ שְׁדֵשׁ פְּעָמִים, / הוֹסִיעַ זָקֵן בָּא
 בְּיָמָיו / וְאָמַר לְיִשָּׁת -
 שׁוּמֵר הַשָּׁעַר : הַשְׁמֵשׁ עוֹלָה בְּמָרוֹם, עַתָּה לָשׁוּב
 הַבַּיִתָּה, מוֹכֵן הָאֲוִירוֹן
 הַמִּסְפָּר : טָס יִשָּׁת וְהִתְרוֹמֵם עַד לַשְּׁחָקִים, / טָס
 וְעָבַר עַל פְּנֵי הָרִים וְעַמְּקִים, / לְבִסּוֹף הוֹרֵד עַל
 יַד שָׁעַר עִירוֹ, / נִכְנָס לְעִיר וְאִישׁ לֹא הִכִּירוֹ...
 כָּלֵם : וְכִי הִכִּירוֹ
 הַמִּסְפָּר : אָמָא וְאַבָּא / וְהִשְׁמַחָה בְּבֵית הָיִתָּה רַבָּה,
 הֵם חִבְּקוּהוּ, לְחֻצּוֹהוּ אֵל לֵב וְחֹה...
 אָבָא וְאָמָא : אֲשֶׁרִי הוֹרִים, אֲשֶׁר לָהֶם בֶּן כְּנוֹה

הָעִי מוֹכֵן וּמוֹכֵן לְהַטְהֵר מִיָּדוֹ
 כָּלֵם : הִידְדוּ הִידְדוּ / חֹזֵק וְאַמִּץ
 הַמִּסְפָּר : וּבְחַף וּבְחִלְלִיל הוֹבִילוּ אֶת יִשָּׁת לְבֵית
 הַמְּרֻחָץ, / שֵׁם נִמְסַר לִידֵי מַקְלָחַת הַמַּיִם, / הַמִּסְרֵק
 הַסְּבֹון וְהַמִּסְפָּרִים, / לֹא עָבְרָה שָׁעָה קָלָה, שׁוּר-
 כָּלֵם : הִסְתַּפֵּר, הִתְקַלַּח / רָצָא וְכִי וְהוֹרֵר / וְטָהוֹר
 כְּמִלְאָדוֹ
 הַמִּסְפָּר : מִיָּד הוֹמָן / אֵל הַשְּׁלֶחַן, / יָשָׁב וְאָכַל עַד
 כִּי שָׁבַע, / עַד כִּי רָחַ / רָצָא לְרַקֵּד עִם הַיְלָדִים
 בְּשִׁמְחָה וּבְצִהָלָה, / עַד כִּי הִשְׁתַּר עָלָה...
 כָּלֵם : וּכְאֲשֶׁר עָלָה הַשְׁתַּר...!

טפלט הרבה בנושא

הַנִּקְיוֹן

יום עסקנו בנקיון:
 רחיצת פנים וידיים,
 חסיפת הראש,
 נטילת אפרצנים,
 מקלחת,
 מסחטה,
 כביסת הבגדים,
 אחריות הנעלים,
 אחריות השנים.

מַחְבֵּרֹת לְמַחְבֵּרֹת ~ רִשְׁמוֹ גִּדִּי וְגִיל

גדי וגיל יצאו לשל / פרק כט

רוצים את גדי וגיל!
הם שרו ללא הפסק.

בקלש רב נחלצו גדי וגיל מתוך המעגל,
כי התבולשו וגם לא היה נעים להם הדבר,
שכן זהו פגיעה קשה במורה החדש,
התחמקו החוצה וברחו אל חדרם.

•

ויהי בחצי הלילה, כל הילדים ישנו
כבר את שנתם המתוקה לאחר ההצגה
המצליחה, קמו גדי וגיל, יצאו בחשאי מן
הבית הלכו ונפרדו משלשת חברי הנועד
ומהמורה החדש מר יוסיפון. גם שלשת
חברי הנועד וגם המורה החדש נסו לעצורם
עד הבקר, אך גדי וגיל באחת: עליהם
ללכת דוקא עתה בשעה שהילדים ישנים
ולא - הם לא יתנו ללכת...

נמוק זה שכנע גם את שלשת חברי
הנועד וגם את המורה החדש. הם נפרדו
מגדי וגיל בהבעת הוקרה ותודה רבה.
רק הישישה טובת הלב הלכה ללוותם
עד פרשת שלשת הדרכים, נשקה להם
וחזרה לבדה.

חכו לבוא תמה, אך היא לא באה,
שהרי עוד לא תם החדש והם הקדימו
לצאת ביום תמים. גם רבגמד לא יבא
לפני זמנו, ולכן החליטו להמשיך דרכם
לבדם.

מה נהדרה היתה הצגת הספור - בארץ
נקיונה!

כל הילדים מלאו את תפקידיהם
בהצלחה, לשמחתם הם ולשמחת כל
הקהל. והקהל מלא את אולם בית-
הכנסת - שם נערכה ההצגה - עד אפס
מקום, והאנשים אשר לא יכלו להכנס
פנימה סבו את הבית מבחוץ, טפסו על
הגדר ונצמדו אל החלונות להציץ פנימה.
בין אלה שהסתכלו מבחוץ היה גם מר
יוסיפון, הוא המורה החדש שנשלח למע-
ברה, שהגיע בדיוק בזמן קיום ההצגה
ולא הספיק להכנס. הוא בא בדברים
עם זה שעמד על ידו ולחש לו בסוד,
שהוא הוא המורה החדש, יוסיפון שמו,
שנשלח למעברה. לחש זה לשני שעמד
על ידו, וזה לשלישי, ומלחש ללחש -
עברה הרגה והגיעה לאוני שלשת חברי
הנועד, ויצאו דחופים והכניסוהו, את
המורה החדש, אל האולם פנימה ופנו לו
מקום כבוד.

עם תם ההצגה הלל מר יוסיפון את
המורים הצעירים ושבח את השחקנים
המצטיינים. מתוך כך נודע פתאם לילדים
שהנה המורה החדש בא. מיד הקיפו את
גדי וגיל במעגל, הסתובבו ושרו:
"לא רוצים מורה חדש,

הילדים קפצו ממקומם וראו את
הבחור עומד ליד הבאר והוא מצעק:
- מה לה, בחור? - תרדו הילדים
אליו.

- דלי נפל לתוך הבאר!
- ואיך יכל למשות? -
- היא מחזיקה בדלי...
- מי היא זו שמחזיקה בדלי?
- הלא היא דלי לה בת באר?
מתוך הבאר עלה קול צחוק אדיר.
הילדים הציצו אל תוך הבאר וראו
ראש של בחורה עולה מן המים ומחלפות
ראשה צפות על פני המים כנחשים,
בידיה המורמות היא אוזנות את הדלי
וצוחקת ללא הפסק.

- גדי, עלה בדעתי... רעיון! - קראה
גיל, ומבלי לגלות את רעיונה הוציאה
מתוך תרמיל בדורון קלע-בלע, וזרקה
אותו לתוך הבאר ישר לפה הצוחק.
כהרף עין נדם הצחוק.

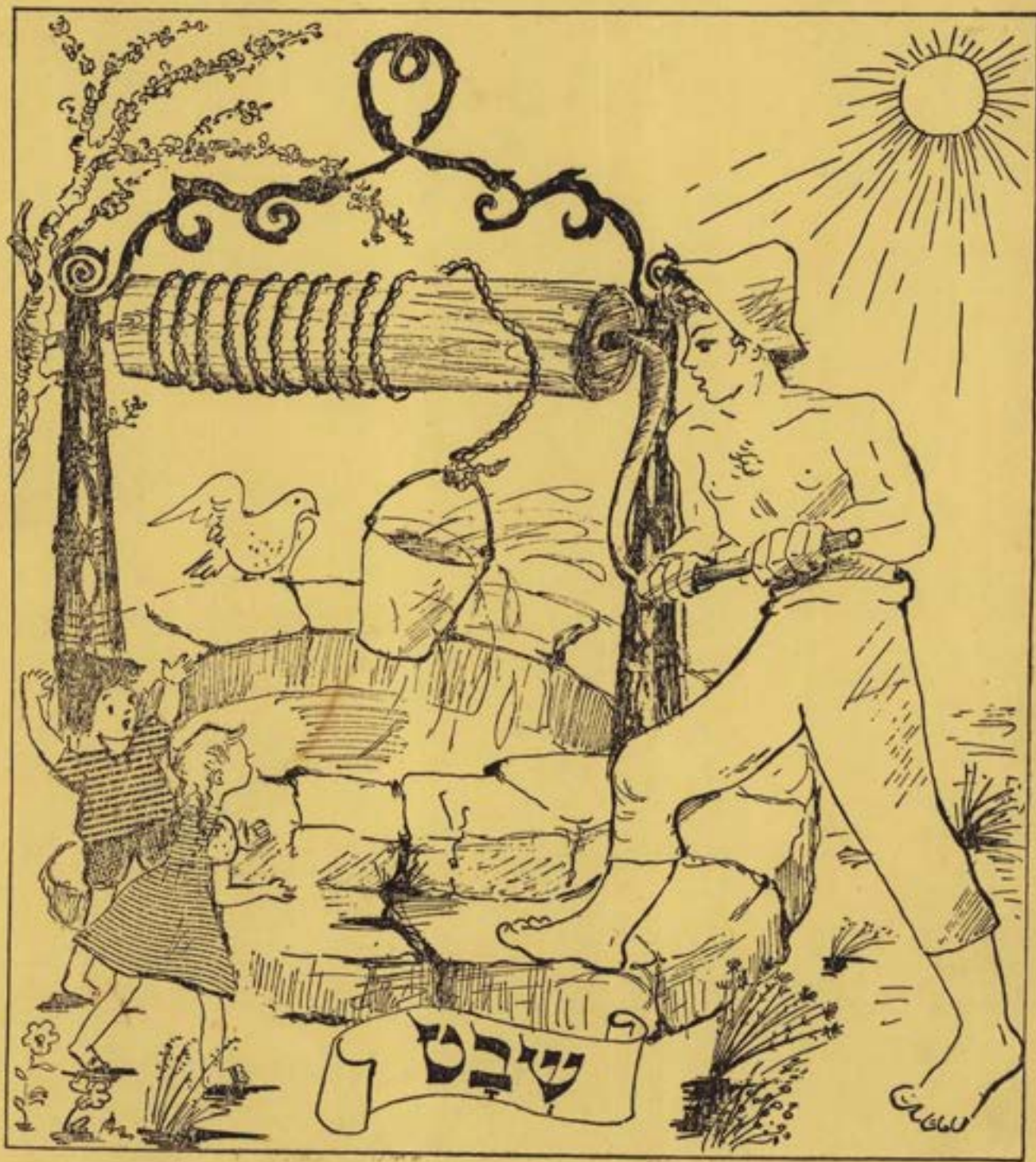
- נעתה - פנתה גיל אל גדי - האחו
בחבל והשתלשל אל תוך הבאר ותוציא
את הדלי מידי דלילה.

אחו גדי בחבל והבחור שלשלו למטה.
- היא אוזנות את הדלי בחזקה! -
התנצל גדי כשעלה מן הבאר והדלי אין
בידו.

- באיון דרך גל? - התקשה גדי.
- האמצעית היא נדאית! - פסקה גיל.
הלכו בדרך האמצעית.
היה ליל חשך. כוכב לא נראה. עננים
כסו את השמים. רוח קרה נשבה.
הגיעו עד לפני קיר אטום.
- הרי לך דרך אמצעית! - רטן גדי.
- האמצעית - נדאית! - עמדה גיל
על שלה - נחכה עד הבקר.
ובצאת השמש הודהרה כתבת על
הקיר: שער שקט.
אך השער היה נעול.
- נחכה עד שיפתח - החליטה גיל.
ישבו ושענים אל הקיר, עיפים היו
מהדרך - ונרדמו.

הילדים התעוררו לקול חריקה-
שריקה ושכשוך מים. פקחו את עיניהם
וראו בחור-נרם נצב בשער הפתוח
ובגדיו האמיצות הוא מסובב גלגל באר,
מושה בחבל ומעלה דלי-מים רב-מדות
ומריקו אל תוך רהט ענקי בקול רעש
נדול, ושוב הוא מגלגל ומוריד, מגלגל
ומעלה.

פתאם נשמעה חבטה עזה, ואחריה
הרעים קול אדיר ואים:
- אלליו אלליו!

- מהר נרד אתה, בחור! - פקדה גיל.
הבחור גלש למטה, שלף את הדלי
מידי דלילה והתחיל מטפס בחבל
לעלות. ברנע זה התעוררה דלילה
מכדורה, אחזה בעקב הבחור ומשכה
אותו בכח אליה...

- העלוי, ילדים, מהר! - צעק הבחור.
הילדים אָזְרוּ און והתחילו לסובב את
הגלגל. והגלגל גדול, והבחור כבד,
ודלילה שנתלתה בעקב הבחור אף היא
מושכת למטה. אך הילדים סובבו
בשארית כחם, עד שסוף-סוף נראה
ראש הבחור עולה מן הבאר.

- שלוק-שלוק! - נשמע קול נפץ.
דלילה נתלשה מעקב הבחור ושקעה
במים...

- אין די מלים בפי, ילדים טובים,
להודות לכם על עצתכם הנבונה ועזרת-
כם הכבירה - אמר הבחור - עתה אוכל
להמשיך לדלות מן הבאר ללא הפרעה.
- שמחנו לעזר לך - ענו גדי וגיל -
אך תואיל נא, בבקשה, לאמר לנו: מה
העבודה הזאת לך, לגלגל את גלגל הבאר
ולדלות דלי אחר דלי ולהריק אל הרהט
הענקי הזה?

- אסביר לכם, ילדים יקרים - ענה
הבחור - באר זו היא "באר-סגולה",

שמימיה יפים לצמח הצומח על הארץ.
וזה מזלי שהטל עלי לדלות מן הבאר
במשך חדש ימים, להריק אל הרהט הזה,
המעביר בדרך עלית אל העננים בשמים
להמסיר על הארץ, לרוות את האדמה,
להצמיח עשב לבהמה ולחם לבני אדם,
להבשיל ירקות בנה ופרי-נהב בפרך-
דסים.

- משימה נאה וחשובה! - שבחוהו
הילדים - אך בקשה ראשונה לנו אליך...

- מה בקשתכם?
- בקשתנו: אל תמסיר מטר ביום
החמשה-עשר בשבט, שאז יוצאים
הילדים לח: את תג האילן בטיול, בשירה,
בשתילה ובנטיעה.

- יפה בקשתם, ילדים חכמים; אמלא
אותה. ומה בקשתכם השנייה?

- בקשתנו השנייה, כי תספר לנו על
מחזור המים, הן איש המים אתה!

- יפה בקשתם, חביבי! - אמר הבחור -
אך טוב גם מראה עינים!

הוא תלה בשער מסך מוהיר ושקוף,
ואמר:

- על המסך הזה אעביר לפניכם
תמונות-קסם, וכל מה שאספר לכם אינו
אלא הסברה לתמונות.

- קולנוע! - לחשה גיל לגדי.

הבחור חנף, העביר את ידו על המסך, נראתה
התמונה הראשונה, והבחור פתח בהסברה:

מחברות למזכרת ~ רשמו גדי וגיל

נתיבות המים

א. - המען המסתתר

עמק-עמק בתוך האדמה, במקום שם קרן-שמש
לא תחדר וחמה לא יגיע שמה - הסתתר מען קטן.
שנים על שנים בחשך גרם, וביום אחד התעורר
משנתו - נקם. ראה כי סטר הוא ומסגר, ראה כי חשך
נאפלה מסביב - נשא קולו המען והתחיל רן.

והוא אשר רן:

משמקי אדמה, מחשך וקר -

הנני ואצא אל היום והאור

וברגע התחיל מפלס לו דרך נתיב. שנים על
שנים תהר באדמה, תהר ותהר - עד אשר יצא לאור.

ב. - הנחל הנך

כשהציון המען מתוך האדמה ראה לפניו עמק
קטן ובו אבנים קטנטנות לרב. "עלו, עלו" קרא למים
אשר בעמקי האדמה.

והמים התחילו מפסים ועולים עד אשר נמלא
העמק מים - והיה לנחל. ראה הנחל, כי סטר הוא בין
ההרים. שנים על שנים היה סטר ומסגר, עד אשר
התחיל לחפש לו דרך אל מעבר להרים. לאט-לאט
תהרו מי הנחל. תהרו-תהרו - וכה שרו:

במעבה ההרים נל ונחלר,

וחושים ושדים נצא לדרורו

ג. - המסע הארוך

וכאשר פלס הנחל דרך אל מעבר להרים המשיך
את דרכו הלאה, בין אבנים וצורות, בין ענפים
ועלים; לפעמים רעש מאד ברוצו בין העים ושורשים,
ולפעמים שטף בנחת בין עשבים גבוהים אשר
באפריים. יש שרץ בשביל צר ומתפתל, יש שהתפשט
נחו על פני שדה רחב. ופעם בא עד לקצה סלע ענק -
וקפץ למטה ברב אמן, ורסיסים-רסיסים נתזו לכל
העברים והם מזהירים מענה השמש בכל צבעי הקשת.
במסעו הארוך לא חדל מלשיר:

אני נוזלים, אני רצים בשמש ובצל -

הו. מה נעים ומענן כה לטילו

ועפרים אהבו להתרחץ בריסיו ובנערן מעל
נצותיהן ונסיים-נסיים השתפכו בצלילים ובצפצופים.
גם לצון חמד הנחל: בבא הארנבת תקטנה לשחות
ממיטיו הרטיב לה את שסמה, ולצביה תראה את
צלמה במים. וגם להשתובב רדע הנחל עם הדגים
המתרוצצים ומשתובבים.

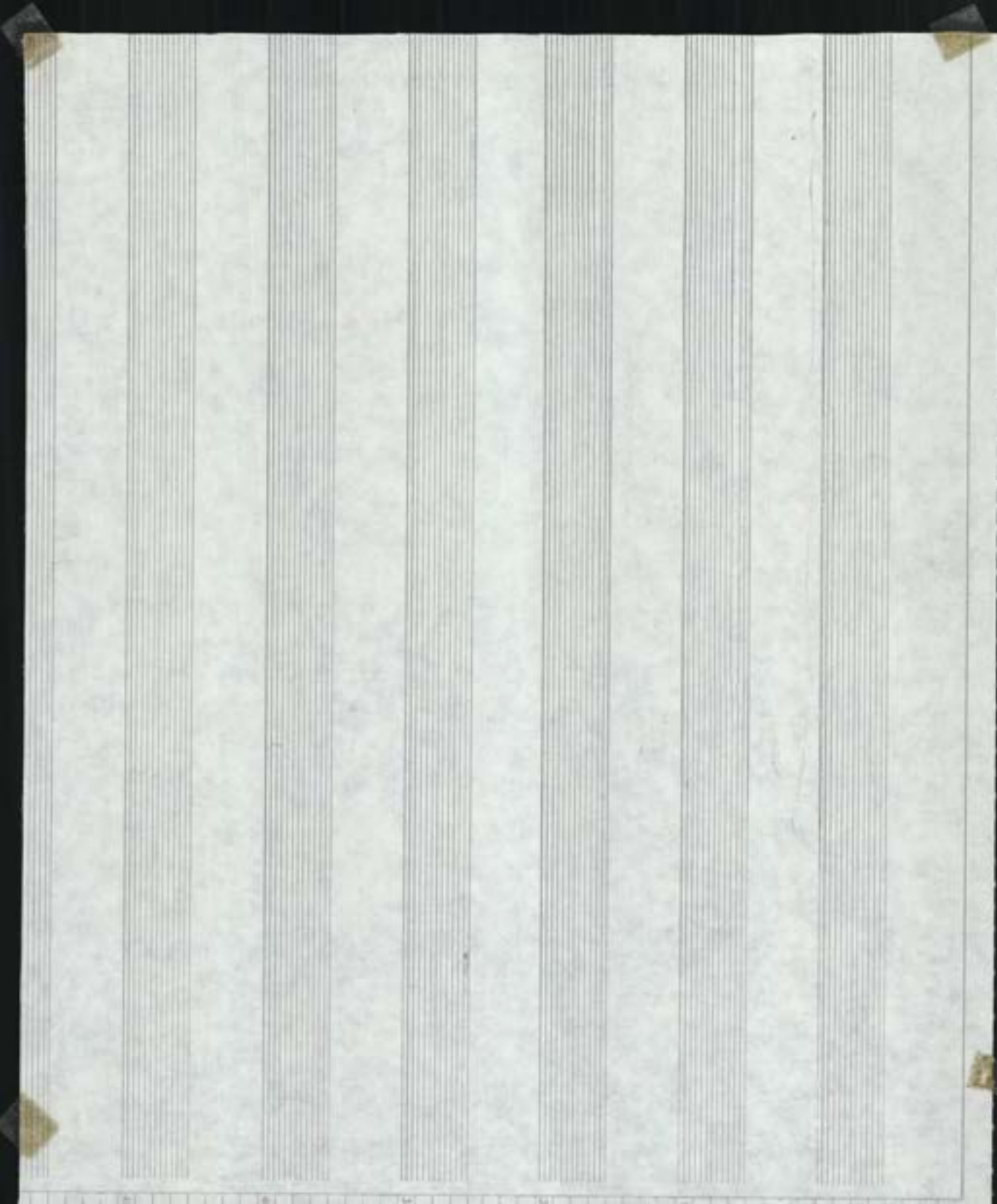
ד. - נחלי כל הארץ - התאחדו

ופעם נודמן בדרך עם נחל אחר תרץ גם הוא.

- שלום עליה, אחי, לאן אתה רץ?

- אני רץ קדימה, אך קדימה!

672 310

- הָבָה נְרוּצָה יַחַדוּ

- הָבָה!

וְשֵׁנִי הַנְחִילִים הַתְּאֵחָדוּ וְרָצוּ הַלָּאָה. בְּדֶרֶכָם
הַתְּאֵחָדוּ עִם נַחַל שְׁלִישִׁי וְרִבִּיעִי וְעַם עוֹד מִמָּה נְחִילִים
'הָיוּ לְנֹהֵר לֹא גָדוֹל אֲבָל עֲמֹק. בָּאוּ בְנֵי-אָדָם וּבָנוּ
עָלָיו וְשָׂרִים וְסִירוֹת-מִסָּרֵשׁ כְּבָרְבוּרִים לְבָנִים הַתְּחִילוּ
מִטִּילוֹת בּוֹ. עַל חוֹסֵי הַשֵּׁתֶעֱשֻׂעוּ יְלָדִים, קִסְצוּ עֲרָמִים
אֶל תוֹךְ הַמַּיִם, שֶׁכָּשְׁבוּ בִידֵיהֶם וּבְרַגְלֵיהֶם. הָתִינוּ
רְסִיסִים לְכָל עֶבֶר וְרָעִשׁוּ בְקוֹלֵי קוֹלוֹת.

הַתְּנֹאֶה הַנְּהַר בְּלָבוּ עַד כִּי גָאָה גָאָה וְאֵינִי בָּאוּ
לְשׁוֹם בּוֹ, אֲשֶׁר לָקַח אֲרָבוֹת גְּבוּהוֹת וְהָן מִשְׁמִיעוֹת אֶת
צְסִירוֹתֵיהֶן עַד לְמִרְחוֹק.

וְשִׁירוֹ שֶׁל הַנְּהַר הָיָה אֲדִיר וְחֹזֵק:

פֶּט דֶּרֶךְ לְבִהִירִים, לַמַּיִם הָאֲדִירִים!

אֲשֶׁר יָרֵם - יָרֵם, וְאֲשֶׁר יָצַל - לְתוֹמוֹ!

ה. - מִנְהַר לִסְהַר

וְהַנְּהַר הַלֵּךְ-שִׁטָּף עַד הֵיטֵעַ לְחוּף תְּלוּל אֲשֶׁר
עָצַר בְּעָדוֹ. אִם בָּאוּ בְנֵי-אָדָם, עָבְדוּ בְּמִלֵּט וּבְאֲבָנִים
וּבָנוּ קִיר גְּבוּהַ וְחֹזֵק מִן הַחוּף הָאֵחָד עַד הַחוּף הַשֵּׁנִי.
הַנְּהַר הַתְּמָרְמֵר, הַמַּיִם סָא וְהַתְּרוֹמָמוּ אֵף לֹא יָכְלוּ
לְעֶבֶר אֶת הַקִּיר. רַק פֶּתַח גָּדוֹל הָיָה בְּקִיר וּבוּ קְבוּעַ
צִנּוֹר גָּדוֹל וְרֹחֵב לְמֵאֹד.

מִמָּה לַעֲשׂוֹת? מִמָּה לַעֲשׂוֹת? מִלְּמַל הַנְּהַר לַעֲצֹמוֹ.
רֹצָה אֵיךְ לְהַמְשִׁיךְ דֶּרֶךְ - אֵף הַקִּיר הַזֶּה חוֹסֵם
בְּצִדּוֹ הָבָה אֲנִסָּה לְלַכֵּת בְּדֶרֶךְ הַצִּנּוֹר, אוֹלִי אֲמַצָּא
מַעְבְּרָא! אוֹלִי אֲמַצָּא מַעְבְּרָא!

וְהוּא נִכְנָס אֶל הַצִּנּוֹר. הַדֶּרֶךְ הִיטָה פְּחוּתָה, אֲבָל

אֲרָכָה-אֲרָכָה וְחֲשׂוֹכָה. מִמָּה הַתְּנַעֲנֵעַ עַל שִׁטָּט וְאוֹר,
עַל שִׁמְשִׁים וְצִפְרִים, סִירוֹת וְאֵינִי! אֵף הֵנָּה שִׁמְעָה מִעַל
הַצִּנּוֹר קוֹל שִׁעֲטוֹת סוּסִים, מִשֶּׁק וְלִגְלִי עֲנָלוֹת, אוֹטוֹ-
מוֹבִילִים רָצִים, רַקְבּוֹת שׁוֹטְפוֹת, וְכָלֵם, כָּלֵם כְּאִלוֹ
עוֹבְרִים וְדוֹרְכִים עָלָיו, אִם נִדְּעָה לוֹ שֶׁהוּא נִמְצָא מִתְּחִתָּה
לְעִיר גָּדוֹלָה.

וְהַנְּהַר מִלְּמַל:

אוֹלִי, אוֹלִי, אוֹלִי. רִוִּי-לִי רִוִּי-לִי

מִי יִצְיָאֵנִי מִשִּׁבְרִי, מִכְּלָאִי? ...

ו. - מִמֶּלֶךְ לְאוֹר גָּדוֹל

מִחוּץ מִלְּמַל רָאָה הַנְּהַר פֶּתַח וְהֵנָּה צִנּוֹרוֹת
צָרִים לַעֲשׂוֹת וְלִמְאֹת הוֹלְכִים וְנִמְשָׁכִים מִן הַצִּנּוֹר
הַגָּדוֹל וְהָרָחֵב וְהֵם עוֹבְרִים בְּרַחֲבוֹת הָעִיר. וְגַם אֵלֶּה
מִתְּפַצְּלִים לְאוֹלִי אֵלֶּם צִנּוֹרוֹת צָרִים יֹתֵר, הַמִּטְפָּסִים
וְעוֹלִים בְּחוּף קִירוֹת הַבָּתִּים, עַד הַדִּישָׁה הַעֲלִינָה
יֵינֵעוּ, עַד תִּדְרֵי הָאֲמִבְטָה. וְרָאָה זֶה פֶּלֶא: בְּמִדָּה
שִׁינְדֵּשׁ הַמַּיִם פֶּעַם לְקַפֵּץ מִעַל סִלְעַ-עֲנֹק לְמִטָּה, כִּךְ
לְמִדּוֹ עָכָשׁ לְטַפֵּס בְּמַהֲרָת מִן הָאָרֶץ עַד הַדִּישָׁה
הַעֲלִינָה!

וְכֹאֲשֶׁר פֶּתַח הַיָּלֵד הַקָּטָן וְהַמְּלַכְלֵךְ אֶת הַבָּרָא -
יִצְאוּ הַמַּיִם בְּשִׁטָּף וּבְמִרְצָה וְנִשְׁפְּכוּ אֶל תוֹךְ הָאֲמִבְטָה
בְּמִשְׁכָּה, בְּצִהְלָה וּבְצִחוֹק:

יֵל-יֵל-יֵל, שִׁק-שִׁק וְצִחוֹק!

מִמָּה טוֹב הָאוֹר וּמִמָּה מְחוֹק!

וְהַיָּלֵד הַקָּטָן וְהַמְּלַכְלֵךְ מִשְׁתַּכְּשֵׁךְ בְּאֲמִבְטָה,
צוֹתֵל וְצוֹחֵק וְשֵׁךְ גַּם הוּא.

מִתְּחִלָּה לְמִתְּחִלָּה רִשְׁמוֹ גִּדִּי וְגִיל

גדי וגיל יצאו לשל / פרק לב

- ונתקח מפריו ונתאכל, ונתתן גם לאישה עמה - ויאכל...
הילדים הורידו את ראשם בבושה.

- ומה כתוב הלאה? "וַיִּגְרְשׁוּ...". המשיך השומר.

הילדים נרעדו.

- אין אוכלים תפוחים חנם, - הטיף מוסרו שומר הפרדס - מי שלא טרח - לא יאכל!

- גדי, על דעתי... רעיון! - קפצה גיל - גרשם לעבודה בפרדס.

- אפשר ואפשר! - נעשה השומר נוח יותר - עת הקטיף בשיאה וחסרות ידים עובדות. באו ואביאכם אל מנהל העבודה.

בדרך הראה השומר פנים שוחקות לילדים ושוחח אתם כל הדרך.

- הנה לך ידים לקטיף! - אמר השומר למנהל העבודה בהראותו על הילדים.

מנהל העבודה שחק והעיר:

- קטנים כאלה...

- טובים הקטנים מן הגדולים לקטוף - המליץ השומר - הם קלים ורזים מן המבגרים.

- צדקת! - ענה המנהל - הבא אותם למדרית!

עוד באותו יום התחילו בקטיף.

הספור הסתיים והמסך הורד מהשער.

- חן-חן לך, בחור-חמד, על מראות-המים שהראית לנו ועל ספורך המלבב! - הודו גדי וגיל - ועתה בקשה שלישית לנו אליך.

- מהי?

- כי תתן לנו מעבר דרך שערך.

- בבקשה, ילדים, בבקשה! לכו ועברו!

בעברם את השער נכנסו מיד אל שטח רחב-ידיים נטוע פרדסים. אלפי עצים הבריקו בירקם הרענן והזהירו ברבוא רבבות תפוחים ירקנים וזהבים מרהיבי עין ולב. גדי וגיל הלכו בשבילי הפרדס, התבוננו אל כל עץ נאה ותפוח עדין. ליד אחד העצים התעכבו וגיל קטפה תפוח אחד, קלפה אותו ואכלה ונתנה גם לגדי ואכל.

- מי זה הרשה לכם לקטף ולאכל? - נשמע פתאם קול קורא.

לפניהם עמד איש גבה-קומה ורובהו על שכם.

זה היה שומר הפרדס.

הילדים נבהלו ונרתעו.

- כמו שעשתה חנה - הוסיף שומר הפרדס:

7-7/10 7-10
-2/10 7-10

1000

מחברות למזכרת ~ רשמו גדי וגיל

הו תפוח תפוח...

הו, תפוח, תפוח,	הו, תפוח, תפוח,	שא שלום ושאל: "למה",
הו, תפוח-נהב!	הו, תפוח-כתום	הו, תפוח-הדר!
צא ביום הסתיו	ציר ארצות שלוח	למה עוד ישובו שמה
לעולם הרחב -	לצפון, לדרום,	בארצות הנכר!
נפוצים שם אחינו	תמצא שם אחינו -	הן ציון פדויה היא,
במזרח, מערב.	שא להם רב שלום!	ישראל נאול כפרו!

טו-בשבת הגיע!

והחלף נעקרו, שורות-שורות סמנו בידדות, נמזות-
נמזות נחפרו ונבלו - וביזם טו-בשבת יצאנו עם כל
הפועלים הנסענו בתוך הנמזות שתילים של ליטון מתוק
יחד עם גיש העפר אשר בעציו.
השתילים היו גדולים, בני שנה ושנתיים, ולכן היה
נמר השני במראה השטח, שבבקר היה עוד בור
ובצוקרים - הן הדור.
לאחר הנסיעה נתכבדנו בפרות טו-בשבת, אכלנו
ושרט:
כי תבאו אל הארץ - ונטעתם!

שנה-שנה אנו שותלים ביום טו-בשבת. כשהיינו
בן הילדים שתלנו שתילים בתצר הנן, רב השתילים
לא נקלטו. כשהיינו בכתות א-ב חלקו לילדים שתילים
בעציצים קטנים. את השתילים תבאנו הביתה וספלט
בהם. אך יש להודות שהשתילים המסכנים לא האריכו
ימים...

והנה הפעם יבינו לשתילת של ממש:

נטענו פרדס!

בגבול הפרדס בו עבדנו השתרע שטח גדול וריק
שהקשר לנסיעה: האדמה נחרשה בקריש עטק, תכלית

גדי וגיל יצאו לשלל / פרק לנ

יום אחד, גדי וגיל עסוקים באריות,
שומעים הם קול קורא:

— גדי וגיל, אורח בא אליכם!
הם קמו והביטו לעבר הדרך הסלול
לה.

— אבא שלי! אבא שלי! — קפצה גיל
ורצה לקראתו, חבקה ונשקה אותו
והעתיקה עליו שאלות: מה אתה עושה
פה? מתי באת? איך באת הנה? מען נדע
לך מקומנו? ואיך אמא? למה לא באה
גם היא?

אח גדי פתח בשאלות: מה שלום
אבא? אמא? היכן הדוד מאיר? —
לאחר שנגעו פתח אבא של גיל:

— הרי שכחתם אותנו... תמה עפה
זם-יום וחזרת בכנפים ריקות. דאגנו
לכם, לא ידענו מה לעשות. זה אומר:
להודיע למשטרה, זה אומר: לפרסם
בעתונים וזה אומר לשדר על גלי האתר.
יום ירדף יום ואין מקם לא קול ולא
קשב.

התאספנו יום אחד כלנו בביתנו: אני
ואמא, אבא ואמא של גיל והדוד מאיר,
שבא ליום חפש אחד מן הצבא — ודנו
בדבר. בינתיים מגישה אמא של גיל סס
מלא תפוחים, ואומרת: התכבדו בבקשה!
מושיט הדוד מאיר את ידו אל הסס

ומוציא תפוח אחד, מסובבו בידו, מחליק
אותו, מלטף אותו, ממשש ומנשש, מרים
אותו אל מול עיניו ומתחיל צוחק. הכל
מסתכלים בו בתמהון — והוא צוחק.
אומרים לו: מה הצחוק הזה לך? — והוא
מוסיף וצוחק. אומרים לו: אנו מדאגים
ואתה צוחק לך? והוא בשלו, צוחק.
התרגנו: די לצחוק! או ענה: לא צריך
לדאג ולא צריך לרגז — יש לי דרישת
שלום מהילדים... כלנו קפצנו ממקו-
מותינו: איפא? איך? מתי? מי? מה? נוטל
הדוד מאיר את התפוח ומקריבו לעינינו.
רואים אנו פצלות פצלות בקלפה, אנו
מתבוננים וקוראים: "גדי וגיל"... שמותיכם
חשוקים בקלפת התפוח, והקתב — כתב
ידכם!

— או — קראה גיל — הלא הוא הוא
התפוח שפצלנו באולר את קלפתו וחקקנו
את שמנו...

— חפשו אותו — מוסיף גדי — והנה
נעלם בין גלי הבקרה...

— הוא הדבר! — אמר אבא של גיל. —
ואיך ידעת למצא אותו? — שאל
גדי.

— סמך על הדוד מאיר! — ענתה גיל.
— סמך על הדוד מאיר? ח ח ח —
צחק אבא של גיל.

גדי נגיל יצאו לשגל / פרק לר

לסוחר בתריאל? ענה: בפרדסיה
שבשער החמישי...

עד כה וכה - עבר חפשו של הדוד
מאיר, וקמתי אני ובאתי הנה.

- ספור פלאים! - קראה גיל וחבקה
שוב את אביה.

- מה אתם אומרים לעשות עתה? אולי
תשובו הביתה? - שאל אבא של גיל.

- לא נשוב עד תם טיולנו השלם
ונאנחנו עדין לא עברנו אף חציו. - ענו

הילדים החלטיים - ואתם אל תעצבו ואל
תדאגו, כי לא באשמתנו קרה מה שקרה

ולא שגרנו לכם את מכתב החדש. והלא
באמצע החדש כתבנו לכם (המגבית -

סמו) - - -

- וכך היה! - המשיך אבא של גיל
בספור המעשה:

"שאל הדוד מאיר את אבא של גיל:
היכן קנית את התפוחים האלה? ענתה:

ברחוב, אצל הרוכל ירחמיאל.
הלך אצל הרוכל ושאל: היכן קנית

את התפוחים שלך? ענה: בשוק הקטן,
אצל המוכר פלטיאל.

הלך אצל המוכר ושאל: היכן קנית
את תפוחיך? ענה: בשוק הגדול, אצל

הסוחר בתריאל.
הלך אצל הסוחר ושאל: היכן אתה

קונה את תפוחיך? ענה: בשוק המרכזי
אצל המתנף שאלתיאל.

הלך אצל המתנף ושאל: היכן אתה
משיג את התפוחים שאתה מתנף ומוכר

וכאן פתחו הילדים בספור המעשה
מכל מה שקרה במעברה שבכדוריה.
איד היו נאלצים לצאת את המקום
בהחבא, בחצות הלילה - הכל, הכל
ספרו הילדים ובקשו למסר דרישת שלום
לכל אחד ואחד, ולבסוף הודיעו כי הם
עצמם מתכוונים לצאת אל השער הששי.

גדי נגיל יצאו לטגל / פרק לה

- מצין! - התפעל גדי - ואני אתחפש
לכוש.

- יפה! - הסכים רבגמד - ואת, גיל?
גיל לא ענתה. היא התנדנדה לפי קצב
פסיעות הנמל והיתה מהרהרת. פתאם
התעוררה, כמעט צנחה מעל הנמל.
- מה קרה? - קראו רבגמד וגדי יחד.

- עלה בדעתי... רעיון!

- מה? - תאבו השנים לדעת.

אף הנמל נעצר לרגע.

- זהו סוד! בבא היום אגלהו לכם.

- מתי יבא יום זה?

- בערב פורים!

- אין בררה. נחכה עד ערב פורים -

אמר רבגמד - ועתה...

- ועתה - הפסיקו גדי - תספר לנו

על התחרותך שהתקיימה לפני חודשים.

- לשאלתך זאת חביתי כל הזמן - דר

רבגמד - והתחיל מספר:

- "יהי ביום הולדת בתו הבכירה של

נשיא מדינת הנמל -"

- הנענו - הפסיק פתאם רבגמד.

הילדים קפצו מעל הנמל.

- להתראות בערב פורים! - קראה

גיל.

אף רבגמד וגמלו כבד נעלמו.

לאחר שנפרדו מאבא של גיל יצאו
שניהם אל מחוץ לפרדס, אמרו את
הסיסמה ומיד נראה רבגמד צועד לפני
גמלו והוא מכריז ואומר:

- לא אמר אף מלה אחת בענין זה,
שברחתם בחצי הלילה בלי ברפת
פרידה מהילדים...

הילדים רצו לקראתו, אף הוא נרדם:

- עלינו למהר לשער הששי!

משעלו על הנמל הכריז רבגמד שנית:

-... אף לא מלה אחת בענין זה,

שלא שלחתם את מכתב החדש...

ולאחר שהנמל זו, הכריז בשלישית:

-... גם לא בענין זה, שלא הומנתם

אותי להביאכם אל השער החמישי...

לאחר שתיקה מאפקת אמר:

- נדבר על חג הפורים. עלינו ליום

תחפשתו...

- באמת! - קראו הילדים - שכחנו

לגמרי!

- ובכן - המשיך רבגמד - גמלו

היקר רוצה להתחפש לגירף...

הנמל נענע ראשו לאות הסכמה.

- ואני - הוסיף רבגמד - אתחפש

לענק...

- ביצד? - קראו הילדים בתמהון.

- אהיה מהלך על קבים...

ממרחקים הגיע אליהם קול שיר:

א. הדיג פותח זמר -
אין לו סוף ואין לו גמר.

וגדי וגיל
לא יע דג לדיקו

ב. מי דיג יושב לו ביתו
אך יקום יצא לדיג.
וגדי וגיל...

בקר, ערב, צהרים,
הדיג טובל במים.
וגדי וגיל...

ד. חוט וחבל כף קושר הוא,
רשת דיג כף שזור הוא.
וגדי וגיל...

ה. מי סנפיר לו וקשקשת,
הנה, הנה אל הרשתו!
וגדי וגיל...

ו. הדיג חוזר יגע,
אך ביתו תמיד שבע.
וגדי וגיל...

כאשר התקרבו, ראו לנגדם שער של
זר בצורת קונכיה מאציל הוד וזהר

סביבו. בשער יושב דיג והוא שולח
מכמרת מתוך אגם מים.

עמדו וחכו עד אשר גמר שירו.
- שלום, הדיג - ברכוהו הילדים -
יפה שירה, אך ארץ הוא.
- ואתה אמרת: "אין לו סוף ואין לו
גמר!" - העריה גיל.

- חחח! - צחק הדיג - זהו רק לשם
החרח...

- אני מציע תקן - אמר גדי: "אך אינו
יודע גמר..."

- מתקבל על הדעת! - הודה הדיג -
ועתה, ילדים, מה בקשתכם?
- תן לנו עבר את השער!

- נתן אתו! - ענה הדיג. - אם אתם
תשבו לדוג בחכה זו שאיתן לכם, עד אשר
אספיק לתקן את רשתי.

- מוכנים אנחנו! - ענו הילדים.
הם ישבו ולקחו מהדיג את החכה, וזה
קם, פרש רשת על מבוא השער ועסק
בתקון קרעיה.

באותו זמן שר שירים בהפסקות, ובכל
הפסקה למד את הילדים את מלאכת
הדיוג. גדי וגיל החזיקו את החכה חליפות,
דג דגים וחרו אותם במחרוזת גדולה.
- גמרתו!... - קרא הדיג - קימו ועברו
את השער!

גדי וגיל יצאו לטגל / פָּרָק לו

הִתְחִילוּ יָמִים שֶׁל עֵינָן וּמַעַשׂ. גְּדִי וְגִיל
לָמְדוּ אֶת דְּרָכֵי הַיָּם, שָׁטוּ בְּסִירוֹת שׁוֹנוֹת
וַיֵּצְאוּ לְדִיּוֹג עִם הַגְּדוֹלִים, עָזְרוּ בְּכָל
הָעֲבוֹדוֹת, לֹא הָיְתָה עֲבוֹדָה שֶׁלֹּא נִתְּנָסוּ
בָּהּ.

בַּמַּחְבֶּרֶת לְמִזְכָּרֶת רָשְׁמוּ אֶת עֲקָרֵי
הַדְּבָרִים מִפִּי הַדִּיּוֹגִים הַמְּנַסִּים וּמִפִּיהָ שֶׁל
הַמֹּרָה.

יָחַד עִם זֹאת קָרְאוּ מִסְפּוּרֵי הַיָּם, לָמְדוּ
שִׁירֵי יָם, בִּינִיָּהם אֶת שִׁירֵי שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה
הַלֵּל עַל הַיָּם, שֶׁשָּׁר בָּעֵת מִסְעוֹ לְאַרְץ
יִשְׂרָאֵל:

הַטוּ גִלִּים	בְּסִיר יָדִיתִים.
בְּרוּץ גִּלְגִּילִים,	בְּקוֹל יָצְרִית.
וְעָבִים וְגִלִּים	וְאִין מִשְׁבִּים
עַל פְּנֵי הַיָּם.	לְהַמְנוֹן קָשִׁים.

קָדְרוּ שִׁמְיוֹ.
נִחְמְרוּ טִימְיוֹ.
וְעָלוּ תְּהוֹמָיו.
וַיִּשְׁאוּ דְכָיִים.

וּפַעַם כִּשְׁהַפְּלִינוּ בָּיִם בְּסַפִּינֹת הַדִּיּוֹגִים.
הִתְחַלְּלָה סַעְרָה עֲזָה וְטִלְטְלָה אֶת הַסִּי-
פִּינָה בְּקִלְפַת אֲנָחוּ וְהָיוּ בְּסִכְנָה גְּדוֹלָה.
רָאוּ אֹז, מָה נֶאֱמָנוּ דְּבָרָיו שֶׁל הַמְּשׁוֹרֵר
הַגְּדוֹל רַבִּי יְהוּדָה הַלֵּל.

הָלְכוּ בְּדֶרֶךְ הַחוֹף וְהִגִּיעוּ לַשּׁוֹרֶת
בְּתִים קִטְנִים מְקַפִּים גַּי יָרֵק וְעֵצִים,
הַנִּמְשָׁכֶת בְּמַרְחָק־מָה מִן הַחוֹף. וְהַחוֹף
נִפְּסוּ הוֹמָה בְּהִמָּה רַבָּה הַמְתַּמְנֶנֶת בְּהַמִּית
גִּלֵּי הַיָּם. דִּיּוֹגִים חֲסוֹנִים טְרוּדִים בְּעֲבוֹדוֹת
שׁוֹנוֹת, אֵלֶּה מוֹשָׁכִים סִיָּה חֲדָשָׁה
ל־טְבִילָה, אֵלֶּה מְפָרְזִים סִירוֹת יִשְׁנוֹת
וְאֵלֶּה מְגֻרָדִים אֶת הַחֲלוּדָה וּמַחְדָּשִׁים
בְּצִבְעֵי טָרִי. בַּחוּרוֹת עוֹסְקוֹת בְּתַקְנוֹת
רִשְׁתוֹת. וְרַבִּים הַיִּלְדִּים בַּחוֹף, הַקִּטְנִים
מְתַרְוֹצְצִים וּמִשְׁחַקִּים בְּקוֹל רַעַשׁ, וְהַגְּדוֹלִים
לִים עוֹזְרִים לִיד הַמִּבְּגָרִים.

כְּשֶׁנִּקְרְאוּ גְּדִי וְגִיל, נִטְפְּלוּ אֲלֵיהֶם
הַיִּלְדִּים, גַּם קָרְבוּם וְהִצִּיעוּ לָהֶם לְהִשָּׁאֵר
בְּמָקוֹם, הוּא הַנִּקְרָא נִיר־עָם, הַצֵּעָה
שֶׁנִּקְרָאתָה יָפָה בְּעֵינֵי גְּדִי וְגִיל - וְהַסְכִּימוּ.
הִבִּיאוּ אוֹתָם אֶל הַמֹּרָה בְּמָקוֹם
שֶׁהֵאִירָה לָהֶם פָּנִים, וְאָמְרָה:
- יָפָה. תְּהִי אוֹרְחֵינוּ לְחֹדֶשׁ יָמִים. אָף
בְּתַנְאֵי שְׁתַּנְּהֵנוּ כְּכֹל אֲשֶׁר יִנְהֵנוּ יְלָדֵינוּ פָּה.
לְמַעַן תִּדְעוּ, שֶׁהַיּוֹם בְּנִיר־עָם: חֲצִי
לְסֹפֶר וְחֲצִי לַיָּם.

הַיִּלְדִּים הִרִיעוּ תְּרוּעָה גְּדוֹלָה וְהוֹבִילוּ
אֶת גְּדִי וְגִיל לְאַרְץ הַחוֹף לְהִרְאוֹת לָהֶם
וּלְהַסְבִּיר וּלְסַפֵּר עַל כָּל הַנַּעֲשֶׂה בְּקִרְבָּת
הַחוֹף וּבָיִם.

כל ילד יכל לדוג בחכה

כל ילד יכל להקין לעצמו חכה. חלקי החכה הם: מקל, חוט, קרס, סקק, עופרת, סתיון.

1. המקל.

המקל צריך להיות ישר, חלק, קל, נמיש וחזק. המקל הטוב הוא של חורן או של קנה-סוף. המקל עבה מלמטה ודק מלמעלה. אורך המקל 5 סמ.

2. החוט.

החוט צריך להיות חזק ושקוף. הטוב שבחוטים הוא החוט של גילון. אורך החוט כאורך המקל.

3. הקרס.

הקרס עשוי פלדה. יש קרסים בכל מיני גדלי, הכל לפי סוגי הדגים, גדולים וקטנים.

חניה רכה

בערב אחד הופיעו פתאום שתי ספינות דיג אל מול החוף והודיעו:

— יש עמנו שלל דגים, באו בסירות לסרק את שלל הספינות!

התחילו דגני המקום להתארגן ולצאת לקראת הספינות בלב ים.

באו ילדי בית-הספר ואמרו:

— לא אתם, כי אנחנו נצא לקראת הספינות לקבל את הדגים. וכן היה.

נטלט את סירות-האמון שלטו ורצאו בשירה עליהם לקראת הספינות.

היתה זאת חניה רכה ונשלאתו כי לא פעם ולא פעמים — חמש פעמים נסעו הילד נשוי מן החוף אל הספינות בלב ים, עד אשר העליט ליבשה את כל הדגים.

וכמה ארמזי-דגים העברנו
— מאה ועשרים!

4. הסקק.

הסקק צף על פני המים, והוא נקרא גם מצוף.

עושים חור בסקק ומשחילים בו את החוט. אם הסקק מתחיל שוקע במים, זה סמן כי דג נאחז בחכה.

5. העופרת.

יש לקשר גוש קטן של עופרת בקצה סנטימטר מקצה החוט: העופרת מו-שבת את החוט עם הקרס עמק לתוך המים.

6. הסתיון.

סתיון הוא כוון המפתה את הדג לנשט ולנע בקרס. מה טוב לסתיון: פתותי בקר, חלזונים, פרוכי לחם ותולעים.

גדי וגיל יצאו לגיל / פרק לח

בערב פורים יצאו גדי וגיל אל שפת
הים לחכות לבוא רבגמד וגמלו.
עד שהם מחכים בא גדי בתרעמת על
גיל, שהיא שומרת את הסוד לעצמה.
עד שהם מדינים ביניהם - הופיעו.
רצו לקראתם בברכת שלום. אך
רבגמד לא השיב על ברכתם, פרש את
מפתו הרקומה, מנן ספלי קפה, ישב ורמו
לילדים לשבת. כשהתשבו פתח רבגמד
והמשיך בספורו במקום שנפסק (ראה
עמוד 66):

--- דים. וכטוב לב הנשיא במאכל
ובמשטה, הודיע: "אשר יפתח פיו בשיר
מעוז צור" ובסיום המלה "המובת"
ימשיך את קולו ללא הפסק בהברה 'ב'
יתר על קולות האחרים - יהיה פרסו:
מפוחית וקבו" נרשמו להתחרות 101
מומרי המדינה. הם פתחו בבת אחת
ב'מעוז צור' ומשכו ללא הפסק את קולם.
לאחר דקה אחת - הסתלקו 50 ;
לאחר שתי דקות - נדמו עוד 30 ;
לאחר שלש דקות - נאלמו עוד 20 ;
לאחר ארבע דקות - נשארת יחיד ;
בדקה החמישית סתמו את פי
במפוחית הקוב. הריהו!
- אנו מכרכים אותך על הצלחתך! -
הושיטו לו ידים.

- שלום! - ענה רבגמד - שהרי עוד
לא השבתי לכם "שלום" על שלומכם
ותודה על ברכתכם! ועתה, גיל, גלי את
סוד התחפשת!
הגמל התקרב והטה את אזניו.
התחילה גיל מסבירה:
- התחפשת צריכה להיות לא שני-
רמית...

- דברי לענין! - נער בה גדי.
- סבלות, גדי! - הרגיעו רבגמד.
- וכל כן... - מתחה את המלה כמו
שמותחים מסטיקה - אני וגדי נתחפש,
כאמור, גדי - לכושי ואני - לצועננה,
ואלו גמלנו חביבנו ורבגמדנו יקירנו לא
יתחפשו כלל...

- לא מבינים! - נענעו כלם בראשם.
- קל להבין! - התנצחה גיל - כרגיל
נכנסים שני אנשים תחת שמירה ישנה אחת
ומהרים צורת גמל, ותיעוק של גן מדביק
לסנטרו וקו וחובש כמטה להדמות לגמד.
אך אתם תופיעו כמו שהנכם והמסתכלים
כלם יאמינו שאתם אינכם אלא מחפשים..
- בפתור ופרח! - התלהב רבגמד.
אף הגמל נענע בציצת זנבו, כמסכים.
- רעיון די מצלח! - הודה גם גדי.
ובו במקום נדברו להופיע מחר
בפורים לעת צאת תהלוכת העדלידה.

כָּל הַדְרָכִים מוֹבִילוֹת אֶל הָעִיר גִּל-
אֲבִיב, וְכָלֵן הוֹמֹת מִהֶמֶן רַב שֶׁל
מִתְחַפְּשִׁים הַנוֹהְרִים מְכַל הַיְּשׁוּבִים מִסְבִּיב
לְהַשְׁתַּחֲוֶה בְּתֵהֱלוּכַת הָעֵד לִידַע הַנֶּעֱרָכַת
בְּעִיר אַחַת בַּשָּׁנָה, בְּפוּרִים.

רֹאשִׁיתָהּ שֶׁל הַתֵּהֱלוּכָה בְּכָכָר הַגְּדוֹלָה
בְּצִפּוֹנָה שֶׁל הָעִיר, וְאַחֲרֶיהָ – בְּדֵרוֹמָה.
לְמוֹעֵד הַקְּבוֹעַ זוֹהַ הַתֵּהֱלוּכָה, וְהַמִּ-
סְכוֹת רַבּוֹת: מִסְּפוּרֵי הַתַּנְיָךְ וּמִגְבוּרֵי
הָאֵמָה, מִרְאֵשֵׁי שׁוֹנְאֵי יִשְׂרָאֵל – לְמֶן פָּרְעָה
וְהֶמֶן וְהַיִּטְלָר וְנֹצֵר, יִמַּח שָׁמָּה, וּמִסְכוֹת
שֶׁל מַפְעָלִים וּבְתֵי חֲרָשֶׁת, מִסְכוֹת עֲלִיָּה
מְכַל עֲדוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִסְכוֹת שֶׁל חַיּוֹת
וּבִהֲמוֹת. בִּינְיָהֵן הוֹלְכַת גַּם הַמִּסְכָּה שֶׁל
רַב־נֶמֶד וְנִמְלוֹ. הַנֶּמֶל מְקַשֵּׁט חֲרוּזִים
וּפַעֲמוֹנִים, עַל דְּבִשְׁתּוֹ מְרַקְדִּים זֶה לְעֵמֶת
זוֹ כּוֹשֵׁי וְצוֹעֲנִיָּה, וְנֶמֶד מִצְחָצַח-מוֹקֵים,
מְאֻד־כֶּסֶף וּמִסְרָק זָקֵן נוֹהֵג בּוֹ. בְּנוֹב
הַתֵּהֱלוּכָה – הַרְבֵּה "מִלְכוֹת"-אֶסְתֵּר
וּבִנְיָנִים וְתַרְשִׁים.

וְעוֹבֶרֶת הַתֵּהֱלוּכָה מִרְחוֹב אֶל רְחוֹב
מִסְתַּבֶּבֶת וּמִתְפַּתֶּלֶת. וְהַמְדָּרְכוֹת מִלְאוֹת
אָדָם מִזֶּה וּמִזֶּה, וְהַנּוֹחֲטִירָאוֹת מִצְפּוֹת
שְׂכָנִים וְיִדִּידִים לְהַכְבִּיר, וְהַנּוֹת מְלֵאִים
קֹהֵל מִמַּעֲקָה אֶל מַעֲקָה, וְכֹלָם מוֹחֲאִים
כֹּף וּמִנְפֻסִּים בְּמִסְפָּחוֹת וּמִרִיעִים.
וּבְכָכָר הַמְרַבִּיזִית, עַל בִּמָּה מוֹרְמָה,

לֵיד שֶׁלֵּחֵן עָרוּךְ מִיַּי מְתִיקָה שֶׁל פּוּרִים
וְכָל מִיַּי מִיַּי-פִּיּוֹם וְנוֹחִים, יוֹשְׁבִים
הַשּׁוֹפְטִים, שְׂבָעָה בְּמִסְפָּר: מִטַּעַם
הָעִירִיָּה – אֶחָד, מִטַּעַם אֲגֻדַּת הַסּוֹפְרִים
– אֶחָד וּמִטַּעַם אֲגֻדַּת הַצִּירִים – אֶחָד;
מִטַּעַם מִסְחָר וְתַעֲשִׂיָּה – אֶחָד וְעוֹד שְׁלֹשָׁה
מְשִׁיבֵי טַעַם וְהֵם מִסְתַּכְלִים בְּתֵהֱלוּכָה
הָעוֹבֶרֶת לִפְנֵיהֶם, וְהַמִּסְכָּה אֲשֶׁר
תִּיטֵב בְּעִינֵיהֶם – תִּזְכֶּה בְּפָרָס.

וּבְהִנֵּיעַ תוֹר הַנֶּמֶל לַעֲבֹר לִפְנֵי הַבִּמָּה,
וּכְאֲשֶׁר רָאוּ הַשּׁוֹפְטִים אֶת הַנֶּמֶל, הִתְפַּעֲלוּ
וְקִרְאוּ: "מִסְכָּה נִפְלְאוֹה! אֲפָשֶׁר לְחַשֵּׁב
שָׂאֵין זֶה תַּחֲפָשֶׁת, אֲלֹא נֶמֶל מִמֶּשׁ, נֶמֶל
לְכָל חֲקוֹתָיו: הָרֹאשׁ מֵאַרְךָ, הָאֲזָנִים
מִסּוּפּוֹת, הַשְּׁפָתִים מִפְּשָׁלוֹת, הַדְּבִשָּׁת
בְּקִשָּׁת וּבִלּוֹת כְּנוֹשִׁים עַל אֲרֻכּוֹבוֹתָיו –
וְרִשְׁמוֹ: רָאוּי לְקַבֵּל פָּרָס שְׁלִישִׁי!"

בִּינְיָנִים הִרְגִּישׁוּ בְּרַב־נֶמֶד הַנוֹהֵג בְּנֶמֶל
וְהִתְפַּעֲלוּ עוֹד יוֹתֵר: תִּיעוֹק שֶׁל גּוֹ-יָלָדִים
שֶׁהִתְחַפְּשׁ לְנֶמֶד, נֶמֶד מִמֶּשׁ! מִחֲקוֹ אֶת
הַכְּתוּב וְתַקְנוֹ: רָאוּי לְקַבֵּל פָּרָס
שְׁנִי!

בְּרֹאוֹת רַב־נֶמֶד כִּי נִכְבְּדוֹת מְדַבֵּר בּוֹ,
הַתֵּהֱפֹךְ רֹאשׁוֹ לְמִטָּה וְרִגְלָיו לְמַעְלָה –
רַעַם שֶׁל מַחֲיאוֹת כְּפִים רַעַם מִסְבִּיב;
הַתֵּהֱפֹךְ רַב־נֶמֶד וְהַתְּגַלְגֵּל שְׁלֹשׁ פַּעַמִּים –
(סוף הַפָּרָק בְּעִמּוּד 73 מִתַּחַת לְקוֹ)

פִּתְחוּרֵי לְמַחְבְּרוֹת רִשְׁמוֹ גְּדִי וְגִיל

מַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה בְּאַזְנוֹן

הַקְדָּמָה קְטָנָה לְאַזְנוֹן הַגָּדוֹל -

הַקְרָאוּ חֲמֵשׁ שׁוּרוֹת בְּסֵךְ-הַכֹּל.

בְּעִיר חֲוִילָה, / בְּמִרְכְּבוֹ הַשּׁוֹק, / גֵּרָה סִבְתָּא בְּלֶהָה /
עִם סִבְתָּא חֲבִיקוּק, / וְלָהֶם בֵּית הַטֵּט לְנִפְלִי, / קָטָן הַבַּיִת
- וְחֲנוּר בּוֹ גָּדוֹל, / בּוֹ בְּחֲנוּר מִבְּשִׁלַּת סִבְתָּא תְּבַשְׁלִי
בְּשֵׁר דָּג, / אוֹסֶפֶת חֲלוֹת וְעֹשֶׂת לְכָבוֹד שִׁבְתָּ וְחָג, /
וְהַעֲשֵׂן יוֹצֵא דְרֹךְ הַמַּעֲשֵׂנָה שֶׁעַל הַגֵּן.

א

כָּאֵן מְסַפֵּר אֵיךְ סִבְתָּא וְסִבְתָּא
לְכָבוֹד שׁוּרִים טָרְחוּ בְּצוּתָא.

וְחִי בְּלִיל שׁוּרִים, אַחֲרֵי הַמְּגִלָּה, / אִמֵּר סִבְתָּא אֶל
סִבְתָּא בְּלֶהָה: / הֲלֹא הֵרִיעַ הַזֶּמֶן / וְצָרִיד לְאִסּוֹת
אֶזְנוֹנוֹ / אִמֵּרָה סִבְתָּא: / כֵּן אֶעֱשֶׂה כְּאִשֶּׁר אֶהְבֵּתוּ /
קָמַח-סִלַּת יֵשׁ לִי בְּבֵית, / אֵךְ מֵאֵין אֶקַּח שְׁמֹן-זֵיתִי /
עִנָּה סִבְתָּא חֲבִיקוּק: / עוֹד וְשֹׁאֲרָה טַפַּח-שְׁמֹן בְּבִקְבוּקוֹ-
/ דֹּאנָה סִבְתָּא: / וּבִיצָה מֵאֵין לְקַחְתּוֹ / מֵרָא סִבְתָּא:
בְּשִׁעָה מְצִלְחָתוֹ / הֵנָּה אֶשְׁמַע אֶת הַמְּגִמְרוֹ, / כִּסֵּם בְּלוֹל
מִקְרָקְרֵית... / אִמֵּרָה סִבְתָּא: / יֵשֶׁה מֵאִדּוֹ / אֵךְ לְמָה
זֶה תַּעֲמִדוּ / רֹץ וְהָבֵא אֶת הַבִּיצָה- / קֵרָא סִבְתָּא:

בְּנִפְשׁ הַמַּעֲשֵׂה / רֹץ וְחֲנוּר וְעַל פְּנֵי נְהִירָה: / בְּיָדוֹ בִּיצָה
זָכָה וְכֶרֶה, / אִמֵּרָה סִבְתָּא: / עֲתָה חֲסֵר רַק / סִבְר
דְּקוֹ / עִנָּה סִבְתָּא: / דְּכֵר פְּעוּטוֹ / הֵנָּה אַרְוִץ אֶל הַחֲנוּחַ /
עֲשֵׂה כֵן, קָמַח-סִלַּת תִּהְיֶה בְּבֵית, / בְּבִקְבוּק הַיָּתֶה
טַפַּח שְׁמֹן-זֵית, / בִּיצָה חֲסִילָה הַתְּרַגְּלָת / וְסִבְר הַבֵּיא
סִבְתָּא מִחֲנוּת הַמַּכְלָת, / עֲמִידָה סִבְתָּא וְהַתְּחִילָה לְלוֹשׁ:
לוֹשׁ-לֵשׁ, לוֹשׁ-לֵשׁ, / וְסִבְתָּא עָרֵךְ בְּחֲנוּר אֶת הָאֵשׁ, /
כְּאִשֶּׁר נִמְרָה / סִבְתָּא אִמֵּרָה: / עֲתָה אֶשְׁבּ וְאִדָּאג, /
מֵאֵין אֶקַּח פֶּרְגוֹ / וְנִעְרָה הַיָּיִת / וְגַם וְקִנְיָתִי, / וְלֹא רָאִיתִי,
/ וְלֹא הִסְכַּנְתִּי, / שְׁאֶזְנוֹן יִהְיֶה רִיקוֹ / עַכְשָׁיו מֵה אֶעֱשֶׂה
בְּבִצְקוֹ / קֵרָא בְּשִׁמְחָה סִבְתָּא חֲבִיקוּק: / רָאִי, מְצִאִי
צְמוּקוֹ

(סוף מעמוד 72)

רַעְמֵי רַעְמִים שֶׁל מַחֲיאוֹת וְקִרְיאוֹת
הַיָּד-מִסְבִּיב; הַתְּהַפֵּף רַבְּנִימָד וְהַתְּגַלְגֵּל
שֶׁבַע פְּעָמִים - לְהַתְּפַעֲלוֹת לֹא הָיָה קֵץ
וּמַחְלוּנוֹת הַבָּתִּים נוֹרְקוּ פְּרָחִים וְשׁוֹשְׁנִים:
יְחִי הַנְּגִיד!
אִמֵּר רֹאשׁ הַשׁוֹפְטִים: בְּזִכּוֹת הַנְּגִיד

הַנִּפְלֵא הַזֶּה נִזְכָּה אֶת הַמַּסְכָּה בְּפָרְס
רֹאשׁוֹ!
כֵּךְ זָכָה רַבְּנִימָדוֹ לְפָרְס לֹא רַק
בְּמִדְּיַת הַנְּגִידִים!
וּמַה הַפָּרְס? פְּטִיפּוֹן, וְאַזְנוֹן עֲנָקִי
בְּגָדִל כְּדוֹרְגֵל מִמְּלֵא פֶּרְג, וְצִמוּק גְּעוּץ
בְּמִרְכָּו.

לקחה סבתא את הצמיק האחד / שמת בבצק
וסגרה בעדו מכל צד / וסבא קם / גרף את התער
החם / וסבתא את הבצק על מרדה הריטה / ושמה
אותו בתור פנימה.

עמדו שניהם וקראו:

אזנמן, עלה וצמת,
כאבטיח ביום קרץ צחו
צמת וגדל כל הלילה
לארץ, לרחוב ולמעלהו
אחר סתמו את פי התור ושכבו לישון.

ב

זו טרחה זו שקרהו

קראו בפרק זה מה שקרה...

למחר בבקר קם סבא הראשון / פתח את פי
התור - ומה נבהל / אזנמן צמח בן-לילה וגדל / ומלא
את התור עד אפס מקום... / הוי, סבתא, סבתא,
נשי נא הלומי!

קפצה סבתא חיש מעל המטה / יחסה רצה אל
התור והביטה / ספקה פנים וקראה בבכי: / מי
יכול את זה להוציא? / שמעו ובאו השכנים זה אחר
זה, / כל אחד מתמהון פתח עינים ופנה / ואחר התחילו
כלם מרעשים בקול: / כיצד להוציא את אזנמן
הגדול? / זה אומר בכה וזה אומר בכה - / ולא יכלו
להוציא / עד שקרא סתאם חלוץ-בחור: / צריך
להרים את קפת התור!

סוף דבר:

התאספו ובאו זקנים ובחורים
ואכלו מטע כל ימי הפורים.
ועוד לצפרים נשארו פורים.

אמר ועשה. פטיש לקח - / ונהך ונהך / התחור
מכה / תזמן מנקה / תזנקה / מושכת לבנה / וכל הקהל
עומד ומחכה / עברו רננים שנים / - ואזנמן נראה
לעינים: / גדול ורחב, מבריק / - ומוהיר לא נראה
כמזה בכל העיר.

שוב התחילו הכל / מרעשים בקול: / כיצד
מושכים ומוציאים את אזנמן הגדול? / זה נסה בכה
זה בכה / - ולא יכלו להזיזו. / נאספו ובאו כל
הסבליים, / קשרו ומשכו את אזנמן בתכליים, / משכו
וקראו זה לזה יחוקי / - אך לא הזיזו את הענקי /
היו שם גבורים שנים / העושים ברזל בשנים, / שם
האחד דנד ושם השני שלמה - / אך גם הם לא יכלו
להזיזו ממקומו. / עד שבא גרעון הנגה / והוא לבוש
מסכה של תג, / קרא ואמר: פשו דרך לי, / אני אזיז
ואוציא!

מנענע סבא בזקנו וסבתא בראשה / והנהיג רץ
והביא זלזלים שלשה, / וחיש נקל / תפן גלגל / מכאן
מכאן ומכאן / לשלשת קצות אזנמן. / אחר הוציא
מכיסו פתיל, / קשרו לאזנמן ולאוטומביל, / עלה
ורשע על יד הנהגה - / תרו-תרו-תרו - וכרגע / -
זו וזס באוטו-מעביר / וגלגה אל העדלידה ברחובות
העיר.

לבסוף הובא האזנמן אל השוק, / מימינו סבתא
בלהה, משמאלו סבא תבוקי. / עמדו והקריו לכל
הקהל:

מי רעב - בוא ויאכל!

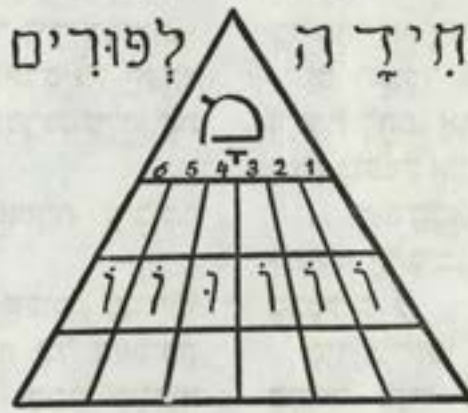
מחברת למזכרת ~ רשמו גדי וגיל

מַחְבֵּרֹת לְמַחְבֵּרֹת לְרִשְׁמוֹ גִּידִי וְגִילִי

חִידָה א'

חִידָה לְפוֹרִים

האותיות של השורה
האחרונה למטה מצטרפות
לאחד סמיני המאפה הנודעים
לכבוד פורים.

מלמעלה למטה
בצירוף האות 'מ'

- טור 1 - כניסה
- טור 2 - מקום מבצר
- טור 3 - ריב
- טור 4 - בלה ושחוק
- טור 5 - שמים
- טור 6 - דירה

חִידָה ג'

	ב	כ	כלב בארמית
	פ	כ	מין אריג נקר
	ס	כ	בית הנבחרים בישראל
	ו	כ	דלי גנינה

האותיות של הטור האחרון מלמעלה למטה
מצטרפות לשמה השני של אותה מלכה יהודית.

חִידָה ב'

	ח	מ	מתנה
	ג	מ	בית הסלה למסלמים
	ך	מ	מחסום בדרך
	ת	מ	סעודה

האותיות של הטור האחרון מלמעלה למטה
מצטרפות לשמה הראשון של מלכה יהודית.

תמה הופיעה נרגשת מאד והתרפקה
בלי הרף פעם על גדי ופעם על גיל
כשהיא מתרתת ומביעה את גענוניה
העזים שנכמרו עליה בתקופת החדשים.
גם גדי וגיל היו נרגשים עד לידי דמעות.
לאחר שערכו את מכתבם על העד-
לדע, והוא היה ארוך ומפרט, שלחו את
תמה בפרידת נשיקה.

הסיסמה הידועה נאמרה ורבגמד
וגמלו הופיעו.

רבגמד היה עוד שכור מנצחונ
בהתחרות וספר בשמחה על הפטיפון
הנפלא. דרך אנב: הוא מסרו במתנה
לנשיא מדינת הנמדים. לכבוד מארע זה
נערך טקס ברב-עם וטובי המדינה הוקמו
לשמע אל הרנה.

גם הפתיע את הנשיא, הנשיאה ובתם
היחידה בשימו לפניהם את האונמן
הענקי. אך כאן ארעה תקלה בגלל חלוקי
הדעות. כידוע, אונמן זה, ככל האונמנים
הוא בעל שלשה קצוות. ולא ידעו באיזה
קצה מתחילים... הנשיא הראה על אחד,
הנשיאה - על השני ואילו הבת היחידה -
על הקצה השלישי. ומכיון שאף אחד
מהשלשה לא ותר - נשאר האונמן על
השלחן שלם כפי שיצא מהתנור.

גיל הפסיקה את רבגמד ואמרה,

שאמנם זה שאלה נכבדה, אך נתן לפתרה
על נקלה. דהינו: כל השלשה, הנשיא,
הנשיאה ובתם יחידתם ינצעו את שניהם
כל אחד בקצה שבחר, ויגסו בבת אחת
כל אחד את קצהו. והשאר...

גם רבגמד וגם גדי מצאו שעצה זו
נראית להם. אך הנמל הראה אותות אי
רצון בנענוע אוניו.

... ואת השאר - המשיכה גיל - ימסרו
לנמלנו החביב, שהרי חלקו בפרס אינו
מבטל כלל.

מיד נתישבו אוניו של הנמל ורבגמד
התחיל מורו להמשך הנסיעה לשער
השביעי.

- באשר נתישבו על הנמל כרגיל,
פתח הנמד:

- בחדש שעבר לא התקיימה ההת-

חרות במדינת הנמדים...
- למה זה? - תמהו הילדים - הקרה
מה?

- קרה!..
- מה קרה?

- שלא יקרה עוד: קיץ נכנס באצבעה
הקטנה של הבת היחידה של נשיא מדינת
הנמדים...

בדיוק עם סיום המלה "הנמדים"
הגיעו עד השער השביעי.

מאשר קבקנו במתנה בשער השלישי.
גירה בזאבים ונגיל את הטלה.

— זה גם דעתי! — אמר גדי והוא בוש
על זה שלא הוא היה המציע — אך מה
ערך לדבר, אם לכל אחד מאתנו וק
חז אחד?

— כלום שכחת, גדי, שחצינו חצי-פלא
הם, שעפים וקולעים וחוזרים אלינו...
— שכחת? — הסמיק גדי, אך מיד נצת
ברק בעיניו וקרא: — ובכן, לפעלה!
הם כוננו את חצייהם, משכו בקשתות
יורו:

שתי שריקות עזות פלחו את האויר,
שתי יללות מרות נשמעו, וששים ושמונה
יללות ענו להן והתלכדו ליללה אחת
נדולה ונוראה — וכל הלהקה נמלטה.
או אז התקרב גדי ונגיל אל האלה.

הרועה רץ לקראתם והודה להם:
— תודה רבה לכם, אמיצי לב, כי
הצלתם את טלי משני הזאבים. ועתה כי
באתם בצל אהלי שבו וסעדו לבכם.
והרועה הניש להם פתות, חלב, חמאה
וחריצ גבינה.

לאחר שאכלו ושתו קמו ללכת
והרועה לזה אותם אל מעבר לשער,
ונתן לגדי ונגיל, לכל אחד, חליל נאה
מעשה ידיו.

צורתו של השער השביעי: אהל-בד
נרחב; באהל יושב רועה, טלה רך בחיקו
וחליל ארוך בפיו. ומחלל הרועה בחלילו
ומשתפף בסלסולים עליזים ועצובים של
מזמורים נפלאים, זמר אחר זמר ללא כל
הפסקה.

לפני האהל, בחצי גרן עגלה הצטוו-
פפה להקה של שבעים זאבים, פיותיהם
פוערים, שניהם מבלטות ועיניהם לטושות
אל הטלה הרך, הרועד בחיקו של הרועה.
יודע הרועה: כל זמן שיחלל בחלילו
לא יוכלו הזאבים להתקרב. באשר יניף
הרועה את חלילו ויננו בעז — יסוגו
הזאבים צעד אחורנית, וכאשר יוריד את
חלילו וינמף את גינתו — יתקדמו הזאבים
צעד פנימה. ושומרים הזאבים את פי
הרועה ומחכים לרגע אשר יפסיק לחלל
כדי להתנפל על הטלה. —

כאשר התקרב גדי ונגיל לשער וראו
את הנעשה, התחילו מטבטים עצה,
מה לעשות. היתה דעה (לא כדאי
לגלות של מי היתה), שעליהם למהר
ולהסתלק מן המקום. דעה אחרת (כנ"ל)
היתה: להתחבא עד אשר יסתלקו
הזאבים.

קמה גיל ואמרה:
— רעיון!... הלא אתנו קשתות וחצים

הלכו בדרך רמת.

עדר צאן היה נפוץ על פני השדה.
על ראש גבעה קטנה נראה רועה עומד
ומשקיף על הכפר מסביב. בלב רובץ
על ידו.

פתאם התעורר הכלב בגיחה עזה,
קפץ ממקום רבצו ורץ קפץ אל הילדים
הגבהלים והתנפל עליהם בחמה שפוכה.
ניל הסתתרה מאחורי גדי, וזה השתדל
להרגיע את המתנפל בדברים: "אי לה,
כלב, מה התנפלת עלינו? הרגע נא, נא!"
אך הכלב חורץ לשונו ומטפס על גדי,
עד לכתפיו... בינתיים חש הרועה לבוא,
נטל את הכלב באזניו ומשכו הצדה
בהטיפו לו מוסר: "לא נאה לכלב גדול
שקמותך להתנפל על ילדים!"

הכלב המנוף עוד נהם נהימות קצרות
ונובו לא נרגע והשתכשך בלי הרף.
- שלום עליכם, ילדים! - פנה אליהם
הרועה - מי אתם?

- אני גדי.

- אני ניל.

- ואני לשם הרועה. שבו.

הוא יושב, השתרע על הדשא, הילדים
התלשבו על ידו.

- מאין אתם ואנה אתם הולכים?

- משוט בארץ. יצאנו לטייל בארץ

שנים-עשר השערים ובאנו לשער השביעי-
עי. שמע שמענו על העדרים היפים ועל
הרועה המיטיב גם לשיר ולחלל ואמרנו:
נעשה זמן-מה במקום הזה.

- זאת אומרת, שאתם רוצים לראות
את הצאן ב"אלף", או לרעות ב"עין"?
- אנו רוצים לראות איך לרעות... -
חיו גדי וניל.

- ולא קטנים אתם? ..

- אז מה? - התריס גדי - גם דוד
המלך היה נער רועה בצאן.

וניל אמרה:

- בספרו של אחי קראתי שיר:

"רועה צדרי נער..."

- יפה! - אמר הרועה - אך הרעיה
תורה היא ולמוד היא צריכה...

- לשם כך באנו!

- הרי טוב. יכולים אתם להשאר על
ידי, וממני תראו וכן תעשו אף אתן לכל
אחד מכם עדר קטן לבדו.

הילדים שמחו מאד, אף ספרו לרועה
את המעשה בטלה ובשבעים הזאבים.

- הרי מיטיבים אתם לירות בקשת! -
שבח אותם הרועה - יפי!

- אנו יודעים גם פרק בחלילית -
אמרו הילדים - והנה החלילים הנפלאים
שנתן לנו הרועה היושב בשער.

(סוף הפרק בעמוד 80)

פְּתֻחֹת לַמִּצְוֹת לְרִשְׁמוֹ גְּדִי וְגִיל

רוּעֵי יִשְׂרָאֵל

א. אֲבָרְתֶּם

וְאֲבָרְתֶּם כְּבֹד מְאֹד בְּמִקְנֵה. וְגַם לָלוּט הָיָה צֹאן
וּבְקָר וְהִתְלִימוּ. וְלֹא נִשְׂא אוֹתָם הָאָרֶץ לְשִׁכַּת יְחֻדּוֹ. וְהָיָה
רִיב בֵּין רוּעֵי אֲבָרְתֶּם וּבֵין רוּעֵי לוֹט.
וַיֹּאמֶר אֲבָרְתֶּם אֶל לוֹט: אֵל נָא תְּהִי מְרִיבָה בֵּינֵינוּ
וּבֵינֶךָ וּבֵין רוּעֵי וּבֵין רוּעֵי. הִפְרָד נָא מֵעָלֵי - אִם
הִשְׁמָאל וְהִמְיָנָה וְאִם הַמִּזְמִן וְהַשְׁמָאִילָה.
וְהִפְרָדוּ אִישׁ מִעַל אָחִיו: אֲבָרְתֶּם יָשָׁב בְּאֶרֶץ כְּנָעַן
וְלוֹט יָשָׁב בְּעָרֵי הַחִבְרֹן.

ב. יִצְחָק

וַיְהִי וְהָיָה חֶלֶף הַלֹּחַף וְגִדְלָה. עַד כִּי גִדְלָה מְאֹד.
וְהָיָה לוֹ מִקְנֵה צֹאן וּמִקְנֵה בְּקָר.

ג. יַעֲקֹב (לְלֶכֶן)

וְהָיוּ עֲשָׂרִים שָׁנָה אֲנֹכִי עֹמֵף. רַחֲלִיף וְעֹיִף לֹא שָׁבְלוּ
וְאִילֵי צֹאנִי לֹא אֲכַלְתִּי. טְרַפָּה לֹא הִבֵּאתִי אֵלָיָה.
הָיִיתִי בַּיּוֹם אֲכַלְתִּי חֶרֶב וְקֶרַח בְּלִילָה וַתִּדְרֹךְ שְׁנֵתִי
מִשְׁעִי.

ד. יוֹסֵף

יוֹסֵף בֶּן שִׁבְעָה עָשָׂרָה שָׁנָה הָיָה רוּעֵה אֶת אָחִיו
בְּצֹאן.

ה. בְּנֵי יַעֲקֹב (בְּמִצְרַיִם)

וַיָּבֹא יוֹסֵף וַיַּגֵּד לְפָרְעָה וַיֹּאמֶר: אָבִי וְאָחִי וְצֹאנָם
וּבְקָרָם וְכָל אֲשֶׁר לָהֶם בָּאוּ מֵאֶרֶץ כְּנָעַן וְהֵנָּה בְּאֶרֶץ
גִּשְׁשֹׁן.
וּמִקְצֵה אָחִיו לָקַח בְּצִינִים לִפְנֵי פָרְעָה.
וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל אָחִיו: מַה מַּעֲשִׂיכֶם? וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו
פָּרְעָה: רוּעֵי צֹאן עֲבָדֶיךָ. גַּם אֲנַחְנוּ גַּם אֲבוֹתֵינוּ.
וַיֹּאמֶר פָּרְעָה אֶל יוֹסֵף לֵאמֹר: יָשְׁבוּ בְּאֶרֶץ גִּשְׁשֹׁן
וְאִם יִדְעֶתָ נִשְׂא בְּהֵמָה אֲנֹשִׁי חֵיָל וְשִׁמְתָם שָׂרֵי מִקְנֵה עַל
אֲשֶׁר לִי.

ו. מֹשֶׁה

וּמֹשֶׁה הָיָה רוּעֵה צֹאן יִתְרוֹ חוֹתֵנוּ בְּהֵן מִדְּבָר. וַיִּנְהַג
אֶת הַצֹּאן אַחֲרֵי הַמִּדְבָּר, וַיָּבֹא אֶל הַר הָאֱלֹהִים חוֹרֶבָה.

ז. דָּוִד

וַיֹּאמֶר דָּוִד אֶל שָׂאִל: רוּעֵה תְּהִי עֲבָדְךָ לְאָבִי
בְּצֹאן. וּבָא הָאָרִי וְאֵת הַדָּב וְנִשְׂא שָׁה מִהַעֲדָר. וַיִּצְאֵנִי
אֲחֵרָיו וְהִכִּיתוּ וְהַצְלִיתִי מִפִּי. גַּם אֶת הָאָרִי, גַּם הַדָּב
הִכָּה עֲבָדְךָ.

אֲרָכָה הִסְתַּלְסְלוּ הַצִּלְלִים הַעֲדִינִים עַל
פְּנֵי הַשָּׂדֶה.
הַכְּבָשִׁים לָחֲכוּ עֶשֶׂב בְּקֶשֶׁב.

- בְּנֵי-חֵיל! - הִלְלֵם שׁוֹב הַרוּעֵה.
הִלְלִים הוֹצִיאוּ אֶת חִלְלֵיהֶם וְחִלְלוּ,
לֵן אוֹתָם הַרוּעֵה גַם הוּא בְּחִלְלוֹ, וְשָׁעָה

גדי וגיל יצאו לשטל / פרק מג

מאז הבקר נתונים גדי וגיל במצב של צפיה. מצפים הם לתמה שתבא, כי היום עליהם להפרד מנאות הרועים ולצאת לדרך. ולמה זה מתמהמהה תמה לבא? הן תמיד היא מקדימה!

— אין זאת, כי אסון קרה לה — דואגת גיל.

שעה אחר שעה עברה ותמה לא באה. לא יכלו לחכות עוד והחליטו לצאת לדרך.

הם נפרדו מהרועה החביב לשם, משאר הרועים והרועות, נפרדו גם מעם הכלב רחלה ורחלה, נפרדו גם מעם הכלב שהפך להיות ידידם המסור, אשר לא השלים עם לכתם. הוא טפס עד לכתפיהם ולקק בלשונו את פניהם וידיהם באהבה עזה. הרועה לשם הלך ללוותם ובלבביות רבה הזמין לבא שוב לעת גו הצאן.

בגבול רמת עמדו וקראו שלש פעמים את הסיסמה. רבגמד וגמלו הופיעו מיד. הילדים רצו לקראתם, הם קוו לשמע מפי רבגמד על מקרה תמה. והוא ספר להם על העלמה של תמה, ועדין לא ידוע גורלה, אם נפלה לקני עוף דורס, או נלכדה בפתח.

— ואיך נודיע להורים עלינו? — דאגו

— אולי על ידי הדארי?

רבגמד הבטיח להעביר להורים ידיעה עליהם.

מצב הרוח היה די ענום. רבגמד לא הרבה שיחה.

גם ברככם על הנמל לא התנהלו שיחות וספורי מעשה. שעה ארבה האונו לצלצולים העננים של הענבלים על צואר הנמל, אחר כך חללו הילדים שירי עצב ורבגמד פתח את פיו והשתפף בשיר ארף-ארף, נוה עד לידי דמעות. כך הגיעו לשער השמיני.

לא כבכל פעם, שהגמד היה ממהר להעלים, הפעם נשאר שוהה ומחכה, ואחר אמר דברי-פתגם:

מאז ועד עתה —

חזק הוא חזק:

אם לא תטעם מר,

לא תחיש טעם מתוק.

גם כי תעבר במים ובאש —

ידידי יקירי, אל תתיאש!

משפס אחד לנגד ולענק:

בעת צרה — יהיה חזקו

זכר ושמר, שמר וזכר:

אחרי ליל חשך — בא יום אור.

ומיד נעלם.

לקט גדי חלקי אבנים, התחבא
מאחורי השיח והטיל אבן בשור. השור
הניע את אוניו. ורק בו גדי אבן שניה -
זקף השור את קרניו והרים ראשו. הטיל
בו גדי אבן בשלישית - הציץ השור וראה
את האדם-האדם אשר על השיח ועניו
מלאו דם. בקפיצה אחת נזק עד השיח,
נזח במספחת האדמה, הפילה ארצה,
רמס אותה ברגליו וקרעה פסות-פסות.
ברגע זה מהר גדי, רץ ועבר את השער
בקראו אל גיל:

- אוצי, רוצי, גיל!

אז גיל אחרה, כי התבלבלה, והשור
עמד כבד שוב על מקומו...

כך נפרדו השנים, גדי מעבר לשער
מזה וגיל לפני השער מזה...

גיל התעצבה מאד וחשבה לבכות. אז
טכסה עצה מה לעשות - ומצאה.

היא לקטה בשדה עשבים מתוקים
והגישה את הצרור לאפו של השור. הריח
השור את הריח הרענן ופתח את פיו.
נסוגה גיל צעד אחורנית ושמה את
הצרור על הארץ. התקדם השור, יצא מן
השער והתחיל לזעס בתאבון מן העשבים
העריבים, לזעס ונשף, לזעס ונשף.

באותו רגע הסתובבה גיל חרש ועברה
את השער.

גדי וגיל הלכו בדרך הישרה, עד אשר
נראה להם השער מרחוק. היה השער
כלו עשיר אלמות-אלמות קש מגבבות זו
על זו עד לגבה רב. בתוך השער עמד
שור-הבר, אשר מלא את כל תלל השער,
ראשו מרכן למטה. הוא לא הניד אבר
נדומה כאלו ישן הוא בעמידה.

עמדו גדי וגיל ולא ידעו איך לעבר
את השער.

- אני יודע מה צריך לעשות, אך איני
יודע איך עושים את זאת - אמר גדי.

אמרה גיל:

- אמר לי אתה מה צריך לעשות,
ואני אמר לך איך עושים את זאת.

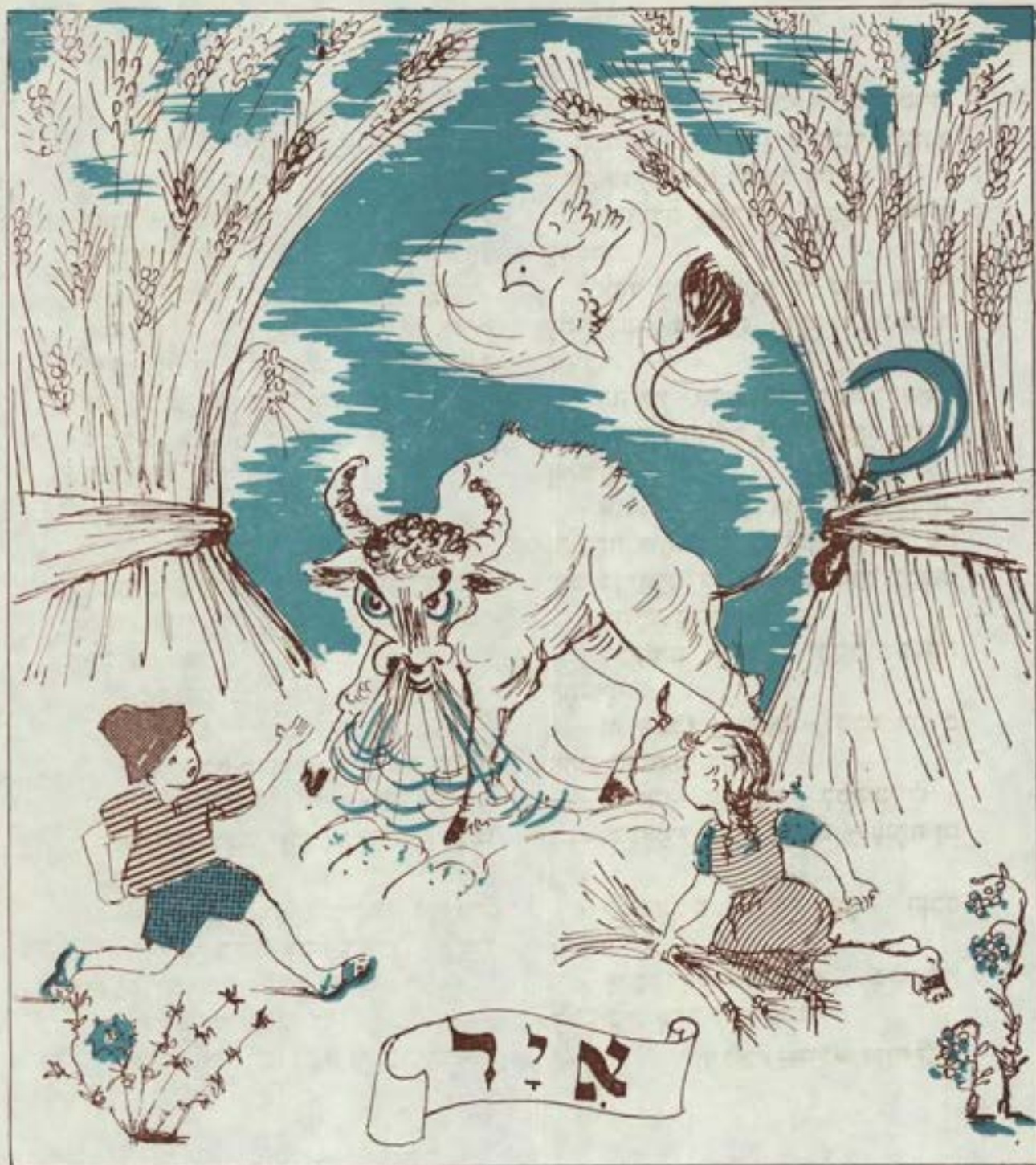
- צריך לעשות מעשה... שהשור יצא
מן השער החוצה ויפנה לנו מקום לעבר.

- הרי זה פשוט! - אומרת גיל - הנה
בכיסי מספחת אדמה, קחה ותלה אותה

על השיח אשר ממול השער. לכשיראה
השור את הצבע האדם יתכעס וירוך
לנגח את המספחת, בינתיים נעבר את
השער.

- אדירו! - קרא גדי, לקח ועשה
כדברי גיל, אך השור לא זז ונשאר עומד
על עמדו.

- צריך להעיר אותו, אולי ישן הוא! -
קראה גיל.

כשנפגשו היו נרגשים מאד.
 - מה דאנתי לך? - קרא גדי.
 - אף אני דאנתי, כי ידעתי שאתה
 דאנתי - ענתה גיל.
 לאחר כד היו שניהם במצב לא נוח;
 הוא בוש על כי עבר לבדו את השער,
 ואלו אותה השאיר מחוץ לשער, והיא
 בושה על כי התבלבלה ולא כונה את
 רגעי הכשר. אך שמחת הפגישה גברה על
 מבוכת הבושה, הם הושיטו ידיים זה לזה
 וקורו על דברי רבגמד:
 "משפט אחד לגמד ולענק.
 בשעת צרה היה חנקו".
 הלכו בדרך הישרה והגיעו למחסם.
 מצדו, ליד תא מצבע פסים כחלים-
 לבנים, עמד שומר.
 - מה מעשיכם פה? - שאל.
 - אנחנו מטילים ורוצים...
 - כאן שדה תעופה ואין רשות כניסה
 למטילים סתם.
 הילדים נשאו עיניהם וראו שלט:
 "שדה רום".
 - ובכן תן לנו רשות כניסה - פנה גדי.
 - אין לי רשות לתת רשות... בענין
 זה יש לקנות להנהלת השדה.
 - איך פונים? - שאלו.
 השומר חכך רגעי ופנה לשומר שני:

- ואטוטים אלה - הבא אותם למשרד.
 המחסם הונף והילדים עברו. השומר
 מסר את הילדים לשוטר הסף:
 - פרקחים אלה - הכנס אותם
 למשרד.
 השוטר הפנה אותם אל שלחן צדדי,
 שם ישבה בחורגת ותקתקה במקונת
 כתיבה.
 - מה יש? - שאלה בהמשיכה לתקתק.
 - אנחנו מבקשים רשות לבקר בשדה
 התעופה.
 א... - חייכה בראותה את הילדים,
 והפנתה אותם אל השלחן המרכזי. שם
 ישב בן-אדם לבוש מדים ועץ במפה.
 - מה יש, חבריה?
 - מבקשים רשות לבקר בשדה
 התעופה.
 - זה הכל? - שאל - שמא רוצים
 אתם להיות טיסים?
 - בנדיאז - ענה גדי - לכשאנגדלו!
 - וכשאנגדל אהיה דילתו! - ענתה גם
 גיל.
 - לכשתנגדלו... לעת עתה הנכם
 קטנים...
 - אז מה? קטנים לומדים... כלום אין
 לכם בית ספר לתעופה?

(סוף הפרק בעמוד 88 סתחת לקו)

מחברות למחברות רשמו גדי וגיל

כה אמר לט המדריך:
שלישה כבושים הם -
כבוש הקרקע, כבוש הים וכבוש האויר.
השלישה באויר היא קיומנו ובטחוננו במדינתנו.
בני הנער - ענדו כנפנים!

מועדון התעופה

המודלים

1. סיסן-דאון קטן, שמנזקים אותו כן תיד והוא גילש
ופורח באויר שניות אחדות.

2. סיסן-דאון גדול יותר, שמנזלים אותו בעזרת חוט
לנכה רב והוא שוחה באויר דקות מספר.

3. סיסן בעל מעצ קטנטן ומיכל דלק נעיר, שמנזעים
אותו על ידי הפרופלר. הוא רץ על הקרקע ומקריא
ועולה לנכה רב ושוחה זמן מסוים באויר.

כל הדאונים והסיסנים חוזרים ויוצאים ארצה
בשלוש. אך יש וחרוץ מטלטל את אחד מהם למרחקים
והוא חולף לאבוד.

חדר ההרצאות

קופת קרקע, שלחנות במקומו ומסביבם כסאות.
על הקירות צלופי מטוסים ודאונים. על רף אחד
גביעים שנקטו כסרס לתכרי המועדון בתחרויות בדאיה
ובסיסה ספורטיבית.

חדר המלאכה

לוח-קיר, שלחנות עבודה קטנים. ארון-קיר
לקלי-עבודה שונים. ארון לחמרים וכל מיני אבזרים.
המלמידים עוסקים בטרסט דגמאות ובונים
מודלים של כלי תעופה במדות שונות. מגדל 40 ס"מ
עד 2 מטרים.

השליד עשוי מעץ הנקרא 'בלוח' והוא קל בעוצה.
הכנסים מחפזות גיר משי.

כוף הפרק מעמוד 88

- בבקשה, מדריך המועדון לתעופה:
הופיע המדריך.
- הרי לה פרחי טיסים!..

המנהל האיר להם פנים ואמר:
- לקשתגדלו... תבאו!
הוא חגי בטלפון:

שְׁמֵנוּ הַרְצֵאוֹת עַל :

קְרֹאט מְאֻמְרִים עַל הַתְּעוֹפָה בְּעֵתוֹנִים :

- א. הָאָדָם כּוֹבֵשׁ אֶת הָאָיִר.
- ב. הָאָדָם כּוֹבֵשׁ אֶת הַסֵּטְרוֹסְפִירָה.
- ג. הַתְּעוֹפָה - אֲמִצְעֵי חֲנוּךְ לַנֶּעֶר.
- ד. חֵיל הָאָיִר לְיִשְׂרָאֵל.
- ה. רִשְׁמֵי הַסֵּתְרוֹת מִמֶּנּוּ הַצִּפְרִים.
- ו. מִרְבֵּד הַקֶּסֶם - הוֹצֵאת פְּלִיטֵי יִשְׂרָאֵל מִהַטְלָה וְהַעֲלָתָם לָאָרֶץ.
- ז. צִפְלִין וְיוֹאֲרֵי דָוִד שְׁנֵרֶץ.

- א. דָּבָר לִילְדִים.
- ב. מִשְׁמַר לִילְדִים.
- ג. הַבִּקֹּר לִילְדִים.
- ד. הַצּוֹפָה לִילְדִים.
- ה. בְּמַעֲלָה.

- א. קְרֹאט סִפְרִים :
- א. מִטּוֹס בְּאֶרֶץ מֵאֵת מְרִים וְנֶגֶר.
- ב. טִיסָה אֶל הַיָּם מֵאֵת זֵיל נָרִן.

בְּמוֹעֶדוֹן מְקִימַת סִפְרֵיהֶם לַתְּעוֹפָה.
לְמַדְנוּ שִׁירֵי תְּעוֹפָה.
צִיָּנוּ סִיסְמָאוֹת וּסְתֵמֵי תְּעוֹפָה.

חִידָה

×	×		י		צ		×	×	×
×	×	×	×	×	ק		י		×
	י		ג		ו		×	×	×
×	×	×	×	×	ו		ו		×
	י		ג		ו		×	\	×
				×	ו		ו		מ
	י		ב		ל		ו		צ
×	×	×	×	×	ז		י		×

לְאַחֵר קוֹם הַמְדִּיעָה עָלוּ הַיְּהוּדִים בְּהַמְצִיחָם לְיִשְׂרָאֵל.
מִלֵּא בְּמִשְׁבָּצוֹת הַרִיקוֹת אֶת הָאוֹתִיוֹת הַחֲסֵרוֹת וְחִמְצָא אֶת הָאֲרָצוֹת שְׁמֹהֶן עָלוּ, וּבִטּוֹר הַמִּסְמָן בְּכוֹכָב, כִּלְמַעֲלָה לְמִטָּה, תִּמְצָא : בְּאִיזוֹ דְּרֶךְ עָלוּ.

מִחֲבֵרֹת לְמִזְכָּרוֹת רִשְׁמוֹ גְּדִי וְגִיל

גדי וגיל יצאו לשגל / פירק מו

הרגע האחרון לפני ההמראה. נתנו להם חבילות חבילות של סרטי-ניר צבעונים, שעליהם נדפסה ברכת המדינה לאזרחים ביום העצמאות.

הם אף התרוממו-והמטירו למטה אלפי סרטים שהתעופפו כפרפרים וירדו ונפלו על הגנות ועל המוזסראות ועל המדרכות ונתספו בשמחה רבה על ידי הילדים.

הם טסו על פני ארץ שנים-עשר השערים, גם על אלה שעוד טרם סירו בהם.

למחרת היום נתכבדו לשבת בקרבת הבמה לחזות במצעד הצבאי הנערך בעיר הבירה. הם ראו מקרוב את כל המצעד, את כל הנשק הכבד, הטנקים והתותחים, את פלגות החיילים, חיל הרגלים וחיל הפרשים ורוכבי הנמלים, חיל נחל, חיל הים וחיל התעופה.

פתאם קראה גיל: הנה הדוד מאיר! באמת זה היה הוא, שצעד כקצין לפני פלגתו גא וקוץ וטלטל ידיו לפניו ולאחור.

- הדוד מאיר! - קראו בקול.

אפשר שמע ואפשר לא שמע, ואפילו שמע לא יכל להפסיק ולענות: הנה, כי קראתם לי...

בערב יום העצמאות נקראו גדי וגיל אל המדרוך.

- נצטויתי - אמר המדרוך ברצינות - להודיעכם, ש...

הילדים נעמדו מתוחים.

- ש... שמשמה הטלה עליכם, אך אם תסרכו לא נכף אותה עליכם.

הילדים נעשו מתוחים עוד יותר, אך השיבו:

- משימה היא משימה. צוה!

- יודע אני מראש כי תסרכו...

- אף על פי כן!

- מוטב שאפנה לאחרים... - אמר המדרוך כנמלך עם עצמו.

דמעות נראו בעיני הילדים.

- גטל עליכם - שנה המדרוך טעמו וחיך - לטוס היום הפעם הראשונה במטוס...

הילדים קפצו וחקקו את המדרוך:

- מה הפחדתנו, כמעט פרחה נשמתנו...

גדי וגיל יצאו מעם המדרוך ופניהם נוהרות. הלא כל שאיפתם היתה לטוס. כמה פעמים הפצירו במדרוך שיטיסם, והוא דחה תמיד ב"יום יבא". והנה הגיע היום המאשר ודוקא יום חג.

מהו תפקידם במטוס לא ידעו עד

על כמות התצפדה לשבו הנשיא, ראש הממשלה
ושר הבטחון, הרמטכ"ל ואלוף פקיד המרכז, ולגדס
שרי המדינה וכל הדפלוטטים ותשגירים לארצותיהם.
במות מיוחדות נצדו לנכים ולמשפחות אשר שכלו
את בניהם במלחמת השחרור.
במות במות הקצבו למינים ולמזמנים.
לרחב הרחוב התעספה סיסמה:

גדודי צה"ל, גבורי כל הדורות, צועדים במצעד

בצהלה קבל תקהל את יחידת הצוערים שהטיבו
לצעד, והריע להקרות הרמקול:

אלה הם הקצנים הצעירים, שהמדינה
תולה בהם תקוות גדולות:

(הם באמת קבלו את פנים הצעידה)

אתריהם צעדו יחידות חיל רגלים במדי קרן
ירקם.

יחידת החן וכתה למחיאות כפנים סוערות.

אתריהן - נצרי הפנימיה הצבאית, מלחי חיל
הים, יחידת חיל האוויר, יחידת דרוזים, יחידת נחל
שהצטינה בשירה משירי הנחל. אתריהם יחידת נדנע,
המשטרה הצבאית, יחידת חיל ההנדסה, חיל הקשר,
משמר הנבול, יחידת נחל מצנח ועוד ועוד.

במשך הזמן היו חופעות בזק של חיל האוויר:
מיסטרס, סילונים ועוד. תקהל לרכבותיו צהל
לקראתם במחיאות כפנים ובשסחה.

מאות אלפי צופים מלאו את המסלול וכל הנעח
והמרפסות המו מרב אדם.

תזמרת צהל הנעימה מנגינות צבאיות, המנגנים
ענדו סרשי תכלת ולבן.

צלמים רבים התרוצצו, צלמו והסריטו את
החופעות.

לראשונה הופיעו שוטרים צבאיים רוכבי אופנוע
בטורים של ששיות. הם חבשו כובעי-שעם לבנים
מעטרים פסי אדם.

אתריהם הגיעו הנשים הנשואים את דגלי הפקודים,
דגלי המדינה וצה"ל.

בא הטור המנגע: יחידות של גפים עם מקלעים
ואתריהם ברעם וברעש הוחלנים וצליהם חילים חובשי
במותות שחורות. לכל וחקלן שני מקלעים וסרגמות.
הטנקים נראו: משחית פנקים, תותחים ושרמנים,
תותחים נגד-טנקים ונגד-מטוסים, תותחי שדה,
תותחים מתניעים.

ההתרגשות בקהל גברה כאשר התקרבה שדרת
השלל. כל הקהל קם על רגליו והריע למראה
הטנקים הרוסיים הנראים כמפלצות-ענק ותותחים
ציבים ומצוריים.

א ש ר י ע ין ר א ת ה !

הַנְחָלִיּוֹת

קם העו בנבזרים ואגורו לו ברזל-עשת ובקול
 אדיר וחזק קרא:
 - למלחמה - ביד רמה
 ונבזר שני ענה כנגדו:
 - לא לאור יום נצא לקראת אויב; כליל חשך
 ואפלה נתנפל על צרו
 אף הנה קם שלישי ושאל:
 - מי יתור לו את מתנת הרומאים? מי יאיר
 לו דרך כליל השחור?
 היתה דממה והנבזרים כלם נשאו שיעים
 מבדיקות-מנהירות אל בר-בוכבא וחכו למוצא פיו.
 והמדורה הלכה וקטנה ודעכה; נשארה רק ערמה
 גדולה של תחלי-אש, וכל מחלת ונחלת כלוחשת סוד.
 אז קם הנבזר בר-בוכבא, הניף את חרבו
 המלששת אל על ובכחו כי עו הבה על הנחלים -
 ומיד התפוצצו הנחלים, התנפצו לאלפי-אלפי-אלפי
 ניצוצות אשר תתנשא, התרוקמו והתעופפו במרום
 האויר.
 ותנבזר בנבזרים קורא בקול: שיטו, עופו, ניצוצות
 של אור! טוסו, טוסו והאירו לנבזרי במלחמתם לדרורו
 התעופפו, התעופפו הניצוצות, התנפצו, התנפצו
 באור החשמל, בן-רנע צמחו כנפים - והיו לנח-
 ליות ---

הן הן הנחליות אשר תרו את מתנה הרומאים
 ביום, הן הן הנחליות אשר האירו לגדודי בר-בוכבא
 כליל. -

היה היה הדבר לפני ימים רבים, כלפני אלף
 ושמונה מאות שנה - ונחליות עוד טרם היו בארץ.
 בימים ההם היה בישראל נבזר-חל, בחור בארו,
 ושיניו מנהירות כבוכבים - בר-בוכבא שמו.
 ולא יכל בר-בוכבא לקרוא את הלחץ אשר
 הרומאים לוחצים את עמו ואת אשר נציקו לו.
 והי הולך-תופע ימים ולילות ביערים ובהרים
 וחושב מחשבות לטאלת עמו אשר אהב ולסריקת עלו.
 וביום אחד נמלה מחשבתו: נצא הנבזר מן היערים
 דרך כבוכב טעל ההרים ונס המרד טעף ביד:
 - הלאה, הלאה עבדות וקלות! תמך, תמך לרו-
 מאים המשעבדים! מי נבזר-חל ולוחם לתורה - אליו
 לא רבים נצט לקראת, רק מעטים התלקטו וכאו
 אל בר-בוכבא, אף נבזרים היו ועזי-נפש למאד.

אסף בר-בוכבא את נבזריו אל מחוץ לעיר, על
 הר גבה הבזיר מדורה וכה השביע אותם לאור האש:
 - נס המרד לא תיריד ונשקטו מידע לא נעת, עד אם
 נגדש מארצנו איכ צר ואכזרו
 שלטו נבזרי ישראל איש חרבו, נטפו אותה אל
 מול הלהבה המתמרת: נשבעו, נשבעו, בר-בוכבא
 והיה הקול חזק מאד, התפוצץ כרעם על ראשי
 ההרים, חמן רב עוד רעד הנה באויר.

ומסביב ללהבה המתמרת ועולה ישבו נבזרי
 ישראל הנלחמים וכלם יחד טעצו ותקטו תקטיסו
 לקרב.

מַחְבֵּרֶת לְמַזְכֵּרֶת רִשְׁמוֹ גְּדִי וְגִיל

תמה הופיעה — —

איזו שמחה! איזו שמחה! שמחה
לילדים ושמחה לתמה.
קשנמר גדי לכתב את המכתב הביתה,
אמרה גיל:

— זה כחדשים שלא ראיתי את תמתנו
למה זה נשלחנה היום? תשב אתנו ימים
מספר.

גדי קפל את המכתב ואמר:

— יהי כן. נשלח את המכתב בדאר.
הם אמרו את הסיסמה:

גד גידו גידו.

גידו גידו גידו.

גידו גידו גידו.

רבגמד וגמלו באו והם במצב-רוח
טוב. הוא פרש את מפתו הרקומה והומין
את הילדים לספל קפה. לאחר נמיעה
ראשונה ספר על תמה, שגץ רדף אחריה,
ברחה ונמלטה אל שוכך ור שנודמן לה,
והנער בעל השוכך סגר בעדה וקשרה
בפתיל שלא תברח. לאחר שבועות
מספר, בהיות הנער בטוח שהינה כבר
הסתגלה למקום והתידדה עם יוצי
השוכך, התיר את פתילה — והיא חזרה...
הילדים מסרו לרבגמד על החלטתם
להשאיר את תמה אצלם לימים מספר.
ואת המכתב ישלחו בדאר — והסכים.

ישבו על הנמל, גם תמה אתם, ורכבו
אל השער התשיעי.

בדרך שמע גדי קשקושים עולים
ממכנסיו של רבגמד, ושאל אותו:

— מה זה מקשקש שם במכנסך,
רבגמד?

— הושיטו את חפניכם! — פקד רבגמד.
הוא הוציא מכיסו שלל אגוזים ומלא

חפניהם.

— פצחו ואכלו לתאבון!

— וכי בשלו האגוזים בנחתך? — שאלו
גדי.

— את כל כיסי הנמדים במדינת
הנמדים הריקותי במשחק "זוג או פרט"
בפסח זה. זה לי ארבעים וחמשה ימים
לעמר שאני מפצח אגוזים — וגם לכם
השאיתי.

פצח גדי ואכל ונתן גם לתמה. גיל
פצחה אף לא אכלה. היא בקשה מרבגמד
להכריף את הנמל, וברדתה נגשה לנמל
ופטמה אותו עד הגרעין האחרון.

— לב זהב לך, גיל! — שבחה רבגמד
ונתן לה במקום החפן — חפנים.

לאחר שפצחו ואכלו דים, הציע
רבגמד לשחק במשחק "זוג או פרט".
כן עשו וכלו כל הדרך במשחק
האגוזים, עד הגיעם לשער התשיעי.

- הנני מוכנה לבחינה! - הודיעה גיל.
הילדים פנו אחרנית ועצמו את
עיניהם והתאומים הסתובבו והתחלפו.
- גללי ממין ומללי משמאל! - קראה
גיל.

- נכון! - התפלאו התאומים - אף...
אז מקרה הוא. נחזר על הפעלה שנית.
הילדים פנו אחרנית והתאומים
הסתובבו והתחלפו שוב.

- כמקדם! - קראה גיל - גללי ממין
ומללי משמאל.

- בשלישית! - קראו שוב התאומים.
ושוב חזרו הילדים ועצמו עיניהם
ושוב הסתובבו התאומים כמה פעמים.

- מללי ממין וגללי משמאל! -
הכריזה גיל בנצחון.

- פלא על כל פלא! - השתוממו
התאומים - זהו המקרה היחיד והמיוחד
להכירנו ולהבחין בין שנינו. בתחיל את,
גיל, ויכולה את לעבר את השער.

- וגדי? - שאלה גיל.

- הוא לא יוכל לעבר, עד אם יבחן
אף הוא בבחינה של שאלות.

- אני לא אעבר לבדי - הודיעה גיל
החלטית.

- את רשאית לחכות פה - ענו
התאומים - אך בתנאי שלא תלחשי לו...

עוד מרחוק נראה השער התשיעי
מוהיר בתבניתו, תבנית שני לוחות
הברית. השער כלו היה מקשט ירקות,
פרות ופרחים, ואותיות זהב נצנצו
ביניהם. בשער פנימה עמדו שני נערים -
תאומים, הדומים זה לזה דמיון מפליא:
אותה קומה וקופה, אותה גזרה נאה, אותו
חתוך האברים: הפה, האף, העיניים, וכל
שרטוטי הפנים מדקדקים כחוט השערה.
דומה, אלו עמדו וספרו את שערות
גביניהם וראשיהם היו נפתעים להוכח
שמספרן שוה, אף לא שיערה אחת פחות
או יותר.

גדי וגיל התקברו בצעדים בטוחים אל
התאומים וברכום.

- שלום עליכם, ילדים! - ענו התאו-
מים שניהם יחד בבת אחת בקול אחד.
- רוצים אתם לעבר בשער - המשיכו
התאומים - נתן לכם, בתנאי שתבחינו
בינינו. הנה זה העומד ממין הוא מללי
והעומד משמאל הוא גללי. אתם סבו
לאחור ועצמו עיניכם, אנחנו נסתובב פה
וכה ועליכם להבחין מי מללי ומי גללי...
את היונה שלכם תוכלו לשלח, לה
נתן מעבר חפשי - הוסיפו התאומים.

גדי העיף את היונה. היא התעופפה
מעל לראשי התאומים ופרחה לה.

גדי נגיל וצאוי לשגל / פֿרָק מט

התחילה הבחינה.

תשובה :

אָבֶר	חלק חטף
אָבֶר	קנף עוף
בָּגֶד	לבוש
בָּגֶד	משל
נָכָר	איש
נָכָר	תרנגול
דָּמַע	דמעה
דָּמַע	עסיס ענבים
הָנָה	קול
הָנָה	גלגל חכיון
וָו	אות בא"ב
וָו	קרס
וָחַל	חרק
וָחַל	סנק
חָבַל	חוט עבה
חָבַל	חבר
טוֹר	הר
טוֹר	שדה
יָד	אבר בטף
יָד	מצבת
כָּסִיל	ספס
כָּסִיל	כוכב
לָהֶב	שלהבת
לָהֶב	הטלח הסוד בסקין

שאלה א' : הידועים לך תאומים מן התורה?

תשובה : יעקב ועשו, פרץ וזרח.

שאלה ב' : הידוע לך על תאומות מן התורה?

גדי חשב וחשב ומשך בכתפיו.

גיל לחשה לו: בשירת הים למדתי בעל פה: "תאומות יכסימו"...

גדי לחש לה בחזרה: אל תבלבלי את הראש, שם כתוב "תהומות" ב"ה"...

התאומים עשו עצמם כלא רואים וכלא שומעים, ואחר אמרו -

התאומים: אנחנו מסלקים את השאלה הזאת, כי קשישים ממך לא ידעו לענות עליה. אף למען תדע אתה גילה לך: בספר "סדר עולם רבה" כתוב, כי רחל ולאָה נולדו תאומות. ונעבר ל...

שאלה ג' : הידעת תאומים שבפרחים?

תשובה : הפרח אמנון ותמר.

שאלה ד' : הידעת תאומים בכלים?

תשובה : מספרים, מלקחים, צבת.

שאלה ה' : ותאמי מלים ידעת?

מָתָג	קָרָס	צָבָת	קְבוּצַת שְׁבָלִים
מָתָג	חִידָק	צָבָת	מְלָקָתִים
נֶשֶׁף	לִילָה	קָלָם	שָׂכָח
נֶשֶׁף	תְּהִינָה	קָלָם	לַעַג
סָגַל	סָגְלָה	רָגַל	אָבֵר בְּטוֹף
סָגַל	שֵׁם פָּרַח	רָגַל	תָּג
עֵין	אָבֵר בְּטוֹף	שָׁבֵר	תְּבוּאָה
עֵין	מַעֲזֵן	שָׁבֵר	נֶסֶץ
פָּלַג	נָחַל מַיִם	תּוֹ	סָמָן
פָּלַג	קַחֲצָה	תּוֹ	תְּאוֹת הָאֲחֵרוֹנָה בְּאֵב

- יָפֶה! יָפֶה! - הִתְפַּעֲלוּ הַתְּאוּמִים -

תּוֹכַל לַעֲבֹר. אֵךְ, נִבְקַשׁ מְגִיל לְנִסּוֹת
לְהִבְחִין בִּינֵינוּ עוֹד פַּעַם אַחַת. אֵךְ אֵין זֶה
מְחִיב. בְּכָל אִפֶּן תַּעֲבֹרוּ.

לְאַחֵר שְׁגִיל הַסְכִּימָה יָצְאוּ הַתְּאוּמִים
בְּסָבִיב מְסַחֲרֵר וְעַמְדוֹ, וְגִיל הָרְאָתָה
בְּאַצְבַּע מִי מְלָלִי וּמִי גִלְלִי. הֵם הִפְתָּעוּ
בְּיוֹתֵר וְהִלְכוּ לְלוֹת אֶת הַיְלָדִים עַד
מַעֲבָר לַשַּׁעַר.

- אכן, חכמה את, גיל, ועינים לך
לראות אננים...

אף הוא נטל את היונה ולטפה.
עד כה וכה הגיעו עד לפני שער פתוח
ומעליו שלט: "בית הספר החקלאי נטר".

היתה שעת אחר-צהרים מאחרת.
הדרך המובילה לתוך החנה המטה מלב
תנועה. פועלים חזרו מעבודתם וכליהם
על כתפיהם, עגלות רתומות לסוסים
ולפרדות נמשכו בכבדות והן גדושות עד
לגבה ג'ש של תלתן, חציר וחמניות.
משאית הביאה קש כבוש בקבוצות גדולות.
רפתן נשא שק סלק-מספוא לבקר ברפת
ולצאן בדיר. אחר דחף קרונית עם
ארננים מלאים מלפפונים וענבניות.
בחורות נשאו סלים מלאים ביצים שאספו
מתוך הלולים. ממטרות המטירו על הג-
נות והתירו על הדרך ורענו את האויר.-
במשך הודיעו על בואם, הם נרשמו
בתלמידים-אורחים ונמסרו להם הוראות
מתאימות.

באותו ערב התקיימה אספת תלמידים
ומורים, בה דנו על חג הבכורים.
במקבל בכל שנה, משתתף בית הספר
עם בתי הספר בגל-אביב וחוננים יחד
(סוף הפרק בעמוד 102 מתחת לקו)

אף עברו את השער, ותמה באה ביעף
ישר אל חיקה של גיל.

- יונתי תמתי! - חבקה אותה גיל -
חכמה שלי!

- הגידי לי את, חכמה שלי - פנה
גדי אל גיל, מה הם מעשי הקשפים שלך,
שעל ידם הבחנת בין התאומים הדומים
הללו? ועוד בבקחה כזאת, כאלו יד
נעלמה הראתה באצבעה: זה מללי וזה
גללי...

- הנה, זאת החכמה שלי! - חבקה גיל
שוב את תמה ונשקתה - היא! היא!

- מה "היא"? ספרי כבר!
- איך כתוב בתהלים? עינים להם
ולא יראו אננים... אף אתה הסתפלת
ולא ראית כלום.

- ראיתי תאומים שהם דומים זה לזה
כשתי טפות מים. יותר לא היה מה
לראות!

- היה! נאני ראיתי!

- מה ראית?

- התזכר שהפרחת את תמה מידי?
הראית שהיא התעופפה מעל לראשי
התאומים? והנה השירה תמה פלומה
רבה מתחת לכנפיה, עפה הפלומה
ונאחזה בשערות ראשו של מללי...
כלום צריך סמן טוב מזה?

מחברות למזכרת ~ רשמו גדי וגיל

טקס הבאת בכורים

על מבר רחבה מחוץ לשיר הוקמה במה גדולה
עשייה מדרגות-מדרגות, שבעה שערים מקיפים את
המבר והם עטורים בשבעת המינים שבהם נשתבחה
ארץ ישראל, ושבעה שכיילים מובילים מן השערים אל
הבמה, בהם באים מביאי הבכורים בשיר, תח
ומצלתים:

"הללית! קומו ונעלה ציון!"

עברו את השערים וסתחו בשיר:
"סליש על כתפינו!"

המכתנים שעמדו מסביב לבמה ברכו אותם:
"אחינו ילדי ישראל - בואכם לשלום!"

"בנות ציון" הוסיפו על הבמה וצאו במחול שבעת
המינים בהזיקן טנאים מעטרים.

התזמורת נגנה ותקהל שר:
"ותג שביעות תעשה לה".

"ארץ נתנה יבולה - ארץ ובה חלב ודבש."

מביאי הבכורים הניסו את סליהם וקראו:
ועתה הנה הבאנו מראשית פרי אדמתנו מנחה
לגאלת אדמת ישראל!

המכתנים נשאו בפיהם בברכה:

המכתנים: ברוך אתה בעיר!

הקהל: ברוך!

המכתנים: ברוך אתה בשדה!

הקהל: ברוך!

המכתנים: ברוך פרי אדמתך!

הקהל: ברוך!

לגינת התזמורת מנגינות התג קרבו מביאי
הבכורים וקסרו את סליהם למכתנים, אשר קבל
את הסלים ושמם על מדרגות הבמה.

סוף פרק ג)

את תג הבאת הבכורים על מנרש רחב
ידים, הנערך מטעם הקרן הקימת
לישראל, והתכונה רבה, והימים ספורים.

נקבעה התכנית, נרשם היבול, מנו
המארגנים וחלקו התפקידים. גיל נשלחה
להיות עוזרת לענת בנן וגדי - לעזור
הכתה בבית הספר.

גדי ונזיל וצאו לשל / פרק נא

את חליפת המקתבים על ידי הדאר
במקבל.

השיחה השלישית נסבה על החפש
הגדול.

אמר רבגמד:

— בעוד ימים מספר יכלו הלמודים
בבתי הספר ויחלו ימי החפש הגדול, יש
להרהר בדבר, אם לא כדאי להקצין
תכנית לתקופת החפש...

אמר גדי:

— כלום אין אנו מצויים בחפש זה כשנה
תמימה? שהרי מה עושים בחפש הגדול?
מבלים בכפרים, מטילים ותרים את
הארץ, ואת זאת אנו עושים!

אמרה גיל:

— אף על פי כן! מה שעשינו כל השנה
— לחוד, ותכנית החפש — לחוד!

אמר רבגמד:

— צדקה גיל, והריני למשל לכם
משל:

— כשעגלון מוביל עגלה טעונה זפת —
כלום פטור הוא מלזפת את אופני
עגלתו?...

— כדברי — קראה גיל.

— נצחתני! — צחק גדי —

מכיון שתמה נבחרה ליונת ישראל —
והיתה בדרך שליחותה לארצות הפורה,
לא חכו לה עוד גדי ונזיל. הם נפרדו
בברכה מאת המורים והתלמידים ויצאו
לדרך.

לאחר שאמרו את סיסמתם כרגיל,
הופיעו רבגמד וגמלו. הפעם לא פרש
את מפתו הרקומה ולא מוג ספלי קפה.
הוא זרו לעלות על הגמל, כי יש ויש על
מה לשוחח. ואחרי שעלו והתיישבו על
דפשת הגמל וזה פסע את פסיעותיו
הראשונות, פתח רבגמד ואמר:

— נפתח בשיחות!

השיחה הראשונה נתגלגלה על דבר
תמה שיצאה בשליחותה החשובה. כל
דרך היא בחזקת סכנה ויהיו לה בודאי
מכשולים בדרך וקשיים רבים. אך
תמתנו היא צות נפש ופקחית, ואנו מקוים
כי תצליח בשליחותה ותשוב בשלום.

השיחה השנייה התעוררה בדבר
משלוח מקתבים הביתה.

אמנם — אמר רבגמד — קבלתם עליכם
לקים מגע של מקתבים ביניכם ובין
הוריהם על ידי תמה. אך הואיל ותמה
יצאה בשליחות חשובה, מתר לכם לנהל

גדי וגיל יצאו לטל / פרק נב

הגיעו לשער העשירי וירדו.	רבנמד:	הפתל המערבי
אף רבנמד ירד והודיע:	גדי:	עליה להר ציון
- הפעם אלה אליכם, ילדים.	גיל:	קבר דוד המלך
ורמו לגמל שלך ונשוב לבדו.	רבנמד:	לרדת למערת צדקיהו
או פרש רבנמד את מפתו הרקומה,	גדי:	נחל קדרון
מג ספלי קפה וכלם התישבו בגנלים	גיל:	יד אבשלום
מקפלות תחתיהם.	רבנמד:	קבר זכריה
אחרי לגימה ראשונה מן הקפה פתח	גדי:	עליה להר הנתיים
רבנמד ואמר:	גיל:	ברכת השלח
- גערך את תכנית החפץ הנדול!	רבנמד:	לא לרדת לגיא בן-הנח
ואל גדי אמר:	גדי:	לבקר את קברי המלכים
- קח את ה-מחברת למזכרת ורשם	גיל:	קבר שמעון הצדיק
את ההצעות מפי כל אחד ואחד, אף כל	רבנמד:	עליה להר הצופים
מה שאתה תציע.	גדי:	לבקר במכללה העברית
פתח גדי את המחברת, שם את העפרון	גיל:	מתיאון - בצלאל
בפיו וחכה.		רבנמד העיר, שבנדאי יחולו שניים
הראשון היה רבנמד שהכריז:		בתכנית, וכן יתכן שיתוספו ענינים
א- בציר ענבים		חדשים, כגון -
השני היה גדי:		גדי קפץ והכריז: רחיצה בים, שיט
ב- היקב		באניה ועוד.
גיל:		בשנמרו, קמו והלכו אל השער
ג - יום הזכרון להרצל		העשירי. מצאו את השער זוהר ומפיק חם
רבנמד: ד- קטיף הכתנה		כתנור הכבשן, והסרטן הממנה על השער
גדי:		- איננו. השער ריק ופגוי. עברו את
גיל:		השער ושאלו זה את זה:
רבנמד: ו- התערוכה במגדל דוד		- אנה הלך הסרטן?
גדי:		
גיל:		
רבנמד: ח- עליה להר המוריה		
גיל:		
ט- אבן השתיה במסגד עמר		

מחברות למחברות ~ רשמו גדי וגיל

הסרסן הלך להביא את תמוז

א

עוד ביום לי' בסיון שלח הקרן את מל-סרסן
לקרא לתמוז שיבא ויעמד לפניו
לבש מל-סרסן את שריטו. התקין את קרניו. שני
את מלקחיו אשר בקצות רגליו. והלך.
מצא את תמוז ישן שנה חזקה ומסביב לו חם לוהט.
שרס אותו במלקחיו:
- הוי, קומה נא. תמוז, כי נקראת לבא אל הקרן:
התעורר תמוז. חכך את עיניו ותמה:
- כלום סיון כבר תור? הלא רק מחר יגיע תורו
ובכל זאת הלך ובא אל הקרן.
- תמוז - פנה אליו הקרן - לך הוצא את החמה
מנתיקה ורד ארצה להבשיל את הפרות.
- מה יש למחר? - שאל תמוז - עוד סיון. כמדומי.
מחלהך בארץ.
- מה נרדו - פקד הקרן - הזמן קצר. רק שלשים
יום נגשו לך. והמלאכה מרובה. כי רבים הפרות בארץ.
השמעת?
- שמעתיו - ענה תמוז מתוך פהוק.
- אל תפחקי - נוף בו הקרן - רבים הפרות
בארץ: שקדים, ענבים, תאנים, תמרים...
- דעתי, דעתי - ענה תמוז והתחיל מתמודד.
- אל תתמודדו - נער בו הקרן - די ישנה. נעתה
קום ולך. אל תתמהמהו
ראה תמוז כי מצות הקרן עליו חזקה. מהר
להוציא את החמה. שם אותה בראשו, ישב-רכב על
מל-סרסן ורד ארצה.

ב

אך נרד - ומדמו למת נרק.
- ברוך בואך. תמוז: קדמו את פניו הירקות:
קשואים, תצילים, מרים, ענבניות, צנונים, ומלספונים.
וכל אחד קורא מערועו:
- אלי תבא. תמוז, אלי תבאו
נהנה הסרסן מקבלת הפנים והתחיל זוחל לכל
צד, הנה מקמין. הנה משמאל והנה הוא צועד אחורנית
ותמוז רוכב עליו ומעצנע את השמש שבראשו לקאן
ולקאן, ושופע חם לרב.
ופתאם נזכר:
- להבשיל את הפרות באתי. ומה לי כאן בין
הירקות?
יצא משם והלך אל השדה, ומיד נסתבך בנבועלים
הזוחלים ומתפתלים כנחשים על הארץ. זאת היתה
מקשה. ומבין עלים שעירים ושופעים בלוטו כדורים
גדולים וירקים המונים המונים.
- לא נתנה ללכת מפה, תמוז, עד אם תבשילנו -
קראו האבטיחים.
- כבר ספלתי בירקותי - ענה תמוז - ואני
להבשיל את הפרות נשלחתי
- לא ירקות, כי פרות אנו - קראו פה אחד
האבטיחים.
- פרות אתם - ואנכי לא דעתי - התנצל תמוז.
והתחיל הולך-סובב ומחמם את האבטיחים יום,
יומים, ושלשה ימים
ולבסוף התחיל מתרעם:

רץ וספר לבוֹצְרִים, באו כֻּלָּם וקראו בקול: עֲלֵה, עֲלֵה, גִּמְדוּ! כֹּךְ הָיְתָה הַתְּגִלּוֹתוֹ שֶׁל רִבְנָמֵד. הוּא נִתְקַבֵּל בְּשִׁמְחָה, הִתְרוּעְעוּ אִתּוֹ וּבִשְׂעוֹת הַהִפְסָקוֹת שֶׁעָשָׂה אוֹתָם בְּדִבְרִים וּמַעֲשִׂים.

בְּאַחַד הַיָּמִים עָרְכוּ סִיּוֹר בִּיקָב. הַמִּמְנָה קִבְּלָם יָפָה וְהִרְצָה לַפְּנִיָּהֶם עַל פִּתְלִיךְ עֲשִׂית הַיָּן, לָמֵן הַמְּכֹנָה הַמְּרִסָּקֶת אֶת הָאֲשָׁכּוֹלוֹת עַד לַמְּסַנֶּת הַמְּפִרִידָה בֵּין הָעֵסִים, הַחֲרָצִנִּים וְהַנּוּגִים וּבֵין הַשְּׁוֹרוֹת, עַד הַתְּסִיסָה, עַד הַסֵּנוֹן וְעַד גִּמְרֵא.

הוּא יָרַד אִתָּם לַקּוֹמָה הַתַּת־קִרְקָעִית. שָׁם רָאוּ אֶת הַחֲבִיּוֹת וְהַנִּינּוֹת הַמְּלֵאוֹת עֵסִים, רָאוּ אֶת צְנוּרוֹת הַפְּרוֹל וְהַנְּמִי הַמְּתַפְתָּלִים כְּנֻחִשִׁים עַל רִצְפַת הַבֶּטוֹן הַמּוֹלִיכִים אֶת הָעֵסִים אֶל הַחֲבִיּוֹת. הַמִּמְנָה נָטַל צְנוֹר אֶחָד וּמִזֶּג מִמֶּנּוּ כּוֹסוֹת מִיץ־עֲנָבִים, הִנְקִיָּא תִירוֹשׁ, וְנָתַן לָהֶם לִשְׁתוֹת. הֵם שָׁתוּ וְאָמְרוּ כִּי טוֹב, שֶׁאֵלֶם הַמִּמְנָה אִם רוֹצִים הֵם לִטְעַם מִן הַיָּן הַמְּשֻׁמֵּר, מוֹכֵן שֶׁהַיָּלָדִים סָרְבוּ בַּתּוֹדָה וּרִבְנָמֵד הִסְכִּים בַּתּוֹדָה. מִזֶּג לוֹ הַמִּמְנָה כּוֹס מְלֵאָה יָן אָדָם וְצִלּוֹל. שָׁתָה רִבְנָמֵד וְשָׁבַח אוֹתוֹ וּבּוֹ בְּרָנַע כְּכֹר גִּמְנָם בְּלִשׁוֹנוֹ, שָׁבוּ הַיָּן נִכְנָס לְרֵאשׁוֹ. בִּינְתִים הִעֲלוּ לַקּוֹמָה הָעֲלִיּוֹנָה.

כְּשֶׁבָּאוּ לַכֶּרֶם הָעֲנָבִים הָרֵאשׁוֹן – אָף עוֹד בְּטָרֶם קָרְבוּ לַכֶּרֶם – נִשְׁמָעָה שִׁירַת הַבוֹצְרִים הָעֲלִיּוֹנָה.
אָמַר רִבְנָמֵד:

– אִתָּם לָכוּ וּבָאוּ בְּדִבְרִים עִם בַּעַל הַכֶּרֶם. הוּא בּוֹדֵאִי יִקְבְּלֵכֶם לַעֲוֹר בְּבִצְיָרָה, וְאִלּוּ אֲנִי אֲנִי רוֹצֶה לְהַגְלוֹת לַעֲנִי הַבוֹצְרִים. וְנִמּוֹקִי עִמִּי. אֲנִי אֲתִישֵׁב בֵּין הַנְּפִינִים וְאֶחָלֵק יָמִי לְשִׁלְשָׁה חֻלְקִים. חֻלְקוֹ הָאֶחָד – עֲוֹרָתִי לָכֶם בַּעֲבוּדַת הַבִּצְיָרָה, חֻלְקוֹ הַשֵּׁנִי – לֶאֱכִילַת עֲנָבִים, וְחֻלְקוֹ הַשְּׁלִישִׁי – לִישִׁיבָה פֶּתַח הַנְּפִין וְלַהּוֹת וְלַחֲלֹם בְּדִבְרִים הַעוֹמְדִים בְּרוֹמֹ שֶׁל עוֹלָם.

בַּעַל הַכֶּרֶם הִסְכִּים לְקַבֵּל אֶת גַּדִּי וְגִיל בַּתּוֹרַת נִסְיוֹן לַיּוֹם אֶחָד. וְהַנְּסִיּוֹן הַצִּלִּיחַ לַמַּעֲלָה מִן הַמְּשַׁעַר. כִּי בִשְׂעָה שִׁשְׁנֵי מְבַגְרִים בּוֹצְרִים וּמְמַלְאִים שְׁתֵּי כְּפִישׁוֹת – בָּצְרוּ הַיָּלָדִים וּמִלְאוּ שְׁלֹשׁ כְּפִישׁוֹת! הִיָּה הַדְּבָר לְפָלֵא בְּעֵינֵי בַּעַל הַכֶּרֶם וּלְשִׁיחָה בְּפִי הַבוֹצְרִים הַבוֹגְרִים.

נִמְצָא בַּחֲזוֹר מְמַלֵּחַ שֶׁרָצָה לְהַתְּחַקוֹת עַל הַדְּבָר. מָה עָשָׂה? הִסְתַּמֵּר בֵּין הַנְּפִינִים וְהַתְּחִיל בּוֹלֵשׁ. בּוֹלֵשׁ – וּמִצָּא, כִּי גִמְדוּ מִסְתוּרֵי עוֹזֵר לַיָּלָדִים וְכִי הוּא־הוּא הַבוֹצֵר וּמְמַלֵּא אֶת הַכְּפִישָׁה הַשְּׁלִישִׁית...

גדי וגיל יצאו לטגל / פרק נד

ברוכה וחבושה על סנטרו ועל לחיו
וקשורה בשני קצותיה מעל לכפה
האדמה בצורת שתי אוני שפן...
- כאב שנים? - חרדו לקראתו
הילדים.

רבגמד לא ענה על שאלה זו, אלא
הודיע:

- אני פורש וחוזר למדינתי ולביתי.
- לא מן הנהג לעזוב את הבציר בעודנו
בעצמו - העיר גדי.

- יש אתי תרופת פלא נגד כאב
שנים - הציעה גיל.
אך הוא לא ענה. הלך.

בינתיים הזמנו גדי וגיל לטקס אזכרת
הרצל שנערכה בבית הספר המקומי.
אחד התלמידים הרצה הרצאה מענינת
על המנהיג הדגל ואחרים קראו מתוך
ספוריו.

הקירות היו מקשטים פסוקים מדבריו.
מעל לתמונת הרצל הוזכרה כתבת זהב:
אם תרצו - אין זו אנדה.

כל הילדים ענדו סרטי הקרן הקימת.
המקהלה שרה את השיר "כיום אביב
מקדם", והקרינים מבין התלמידים
דקלמו וקראו שירים וספורים המקדשים
לזכרו של חנה מדינת היהודים.

נחן הממנה על פי גינת ענקית ותקע
בה בפיו: או-או וחד קול חזק ענה
מתוך הניגית. עשו כן גדי וגיל ושמו
לשמע את הדם. גם רבגמד עשה כן, אך
ראשו היה מבלבל עליו - ונפל פנימה...
גם שהגיית היתה ריקה. מיד שלשלו
לתוכה חבל, נאחו בה רבגמד וכך משהו
והעלוהו למעלה. הוא יצא שלם בגופו.
הבציר היה עוד בעצומו - - -

(אמר המחבר: שכחתי לספר על
פרט חשוב אחד. בהפסקות נהגו
צעירי הבוצרים ללעס מסטיקה, והיו
מכבדים בה גם את גדי וגיל. פעם
כבדו גם את רבגמד במסטיקה.)
מתחלה בחל בלעיסה תפלה זו, אך
מהרה התרגל אליה והיתה לו כטבע
שני, כאדם שנתפס לעשן וכדומה.
היה לוועס ביום ולועס בלילה ועושה
בה ככל אשר יעשו הזאטוטים: מפקיע
ממנה חוטים, מושך ממנה סרטים,
מנפח אותה בלונים-בלונים, מנפצם
ועושה בום בה - - -)

כאמור, הבציר עוד טרם כלה. והנה
בבקר אחד, בשעה מקדמת ביותר,
הופיע רבגמד לפני הילדים כשמשפחת

גדי וגיל וצאו לטגל / פָּרָק נח

הבציר עוד לא כלה, אך גדי וגיל לא יכלו להתמקמה עוד, כי הגיע זמנם ללכת אל השער האחד-עשר.
בגבול הכרם עמדו וקראו שלש פעמים:

גד גידו גידו,

גידו גידו גידו,

גידו גידו גידו -

ובא הנמל.

לבדו בא ורבגמד אין עמו.

מה הענין?

- ענין המסטיקה...!

וזה אשר ספר הנמל:

"כידוע, נהגו צעירי הבוצרים ללעס מסטיקה בהפסקות, וכבדו גם את רבגמד במסטיקה. מתחילה בחל בלעיסה תפלה זו, אך מהרה התרגל אליה, עד שרבגמד שלנו נעשה שטוף במסטיקה והיה לועסה ביום ובלילה, בלכתו בדרך ובשכבו ובקומו..."

ויהי בחצי הלילה, כשנחרתו גברה והלכה, גלשה המסטיקה מתוך פיו הפתוח לרוחה...

כשנפסקה נחירתו לפתע, כרגיל, מיד הרגיש בחסרונה של המסטיקה, ועל ידי נשוא ומשוא נתחור לו הדבר, שהמסטיקה גלשה מפיו בשעת נחירתו עד לסנטר,

והלכה והתמעכה ונתפשטה עד ללחי והצמידה את הזקן ללחי בדבק לא יתק. "דבר קל הוא" חשב רבגמד ונסה לשחרר קדם כל את זקנו. אך לא באשר דמה בן היה. המסטיקה התעקשה ולא רצתה להפרד מעל הזקן ונצמדה אל הלחי כמרכבה-רגלים בארבעים רגליו. הוא סחב, גרר, משך, מרט כל שצרה ושערה לחוד. השערות נמרטו, אך המסטיקה נשארה אחוזה בשרשי השערות אל עור הלחי. הוא גרד, קרצף, שפשף, חטט בצפרניו, וכאשר השתחרר סוף-סוף מצרה זו, ראה את הקרחת הנדולה שהיתה בזקנו והיא מבהיקה כגיר במלואו בחצי החדש...

הוא, אמנם, גדר גדר, שלמן היום והלאה לא ילעס מסטיקה, לא יגע בה, לא יסתכל בה, אך לעת עתה איך יוכל לצאת ולהראות לעיני הקריות? ולכן נסגר בביתו ויחכה עד אשר יצמח זקנו.

וזהו הסוד של כאב שנים מדמה...

הילדים הביעו את צערם הכן על מקרה ביש זה ועל הכשלון וענשו, עליו ורכבו על הנמל והגיעו עד לשער האחד-עשר.

- חותלים את עיני בחתול ואיני חש
בסחרחרת.

- ומה כדאי לך כל הענן הזה?
- כדאי וכדאי! - ענה הנמל - שכן
כתוב: "לא תחסם נמל" בדישו...
- יפה דרשת! - לטפוחו הילדים.
הלך הנמל לדרכו והילדים הלכו
בדרך הישרה, עד הגיעם לשער האחד-
עשר.

היה השער קודר ושחור מלב ימים,
ובשער קבוצת אריות, ובראשם אריה
אדיר בעל רעמה גדולה, וכפתור ונבו
שעיר וכביר. הוא התמתח, הודקף ונשא
את ראשו לימינו ולשמאלו - ושאל.
הד השאנה חזר ובא מכל עבר.
הילדים נבעתו ונרתעו.
אך האריה הנורא הזה האיר להם
פניו:

- אני אריה יהודה! אל תפחדו,
ילדים, גשו הלום.
נגשו.

- מזמן חביתי לכם, ילדי ישראל -
אמר האריה - עוד לפני כאלפים שנה
רכבו עלי גבורי ישראל ונלחמו באוי-
ביהם, אך מזמן החרבן אני מבדר. הנה
(סוף הפרק בעמוד 118 מתחת לקו)

כאשר ירדו גדי וגיל מעל הנמל, אמר
להם הנמל:

- אתם לכו בדרך הישרה אל השער
האחד-עשר, ואני אשובה בדרך אשר
באנו בה, כי לא תרחק מפה נמצאת גרן
עגלה, ורוצה אני לשתף עצמי בעבודת
הדיש.

- יפה אמרת! - שבחוהו הילדים.
וגדי הוסיף ואמר:
- בעצם, עבודה לא קשה...

הנמל נעלב וענה לגדי:
- קח מקל וחיג על הקרקע סמן של
עגול גדול.
עשה בן.

- עתה - פקד הנמל - רוצ וחסותוב
על הסמן סחור-סחור, עד אשר אמר
לך "די".

- אף זה ענן גדול! - התלוצץ גדי
והתחיל לרוץ סחור-סחור לפי העגול
המסמן ולערך הקפות. הקפה ראשונה,
שניה, שלישית - לא הגיע להקפה
השביעית - ונפל.

- ראשי! ראשי! - צנח וצחק כאחד.
- ואני - התריס הנמל - עלי להס-
תובב בעגול לא שבע פעמים ולא שבעים
ושבע פעמים...

- ולא מסתחרר לך הראש?

מִתְחַבֵּר לַמִּזְבֵּחַ רִשְׁמוֹ גְּדִי וְגִיל

סִיּוּלֵינוּ בִּירוּשָׁלַיִם

הַעֲלִיָּה לְהַר צִיּוֹן

עָלִינוּ בְּכַבִּישׁ הַמִּזְבֵּיִל לְהַר צִיּוֹן. אַחֵר כִּךְ שִׁפְסַט
עַל מֵאוֹת מִדְרֻטֹת, עַד שֶׁעָלִינוּ לְמַעְלָה.
בְּקֶרֶט בְּתַעְרוּכָה לְכָלִי קָדֵשׁ וְחֻסְצִי עֶרְךָ שֶׁנֶּאֱסַפּוּ
מִכָּל תְּפוצוֹת יִשְׂרָאֵל לְאַחֵר הַשְׁוֹאָה שֶׁהִסְבִּי לָנוּ הַרְשָׁע
הַמִּטְרָף הַיִּטְלָר, יִמּוֹחַ שְׂמוֹ. לֹא יָכַלְנוּ לְהַבְלִיג עַל
צַעֲרֵנוּ, גַּם וְכִרְט אֶת קְרוֹבֵיט שֶׁנֶּאֱסַפּוּ עִם כָּל קְדוּשֵׁינוּ.
מִשָּׁם הִלְכְנוּ לְקִבְר דָּוִד הַמֶּלֶךְ. הַקִּבְר מְכֻסָּה
פְּרִיכָת מְרַקֶּמֶת. עַל הַקִּבְר מְקַבְּצִים כִּתְרֵי תוֹרָה
עֲתִיקִים שֶׁל כֶּסֶף וְזָהָב.
הַשָּׁמֶשׁ הִגִּישׁ לָנוּ נֵר וְנֶאֱנֶחֱנוּ הַדִּלְקָנוּ פְּתִילוֹת־שֶׁמֶן.
רָצִינוּ לְשִׁיר: דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל חֵי וְקַיָּסוֹ! - אֵךְ
הִתְבַּלְשָׁנוּ.

רְסוּכִים עַל גִּב אֶרֶץ יְהוּדָה דִּהְרַט עַל פְּנֵי הַר
וְנֵא וְהִנֵּעְנוּ לְמִקְוֹמוֹת נְעֻלָּמִים וְכִבְדִּירִים. רַבִּים הֵם
הַמִּקְוֹמוֹת שֶׁבְּקֶרֶט בְּהֵם וְצוּרוֹת רְבוֹת רָאִינוּ שָׁם.

לֹא טָכַל לְמַסֵּר מַה בְּמִתְחַבֵּר אֶת פְּרִטֵי הַדְּבָרִים:
אִם גַּם נִרְצָה לְסַפֵּר מֵעַם מִן הַמַּעַט מִכָּל מַה שֶׁרָאִינוּ
וְאֵת אֲשֶׁר הִרְגִּשְׁנוּ - לֹא יִסְפִּיק לָנוּ הַדְּפִים בְּמִתְחַבֵּר.
לָכֵן נִשְׁאִיר אֶת זֹאת לְפַעַם אַחֶרֶת.

מִלְכֵּד הַסִּיּוּלִים בְּלִילֵת אֶרֶץ יְהוּדָה, טִלְטֵנוּ
בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים אַחֵרִים לְפִי הַתְּכַנִּית שֶׁלָנוּ וְגַם מִחוּץ
לְתַכְנִית. לֹא טָכַל לְהַרְבּוֹת דְּבָרִים עֲלֵיהֶם וְנִסְתַּפֵּק
הַפַּעַם בְּרִשְׁמוֹת קְצָרוֹת עַל אֲחֵרִים מֵהֶם.

(סוּף פָּרָק ט)

הַפְתַּל הַמַּעֲרָבִי וְעַד הַר הַיְיִתִּים וְעַד הַר
הַצּוֹפִים וְהַמְּכַלְלָה הַעֲזוּבָה. אֲנִי בְּטוּחַ כִּי
לֹא יֵאָחֵר יוֹם הַנִּצְחוֹן וְאֲנִי מַצְפֶּה כִּי תִבָּאוּ
אַתֶּם וְתִגְאָלוּ אוֹתָם.
הָאֶרֶץ רַבֵּץ לְאַרְץ, גְּדִי וְגִיל עָלוּ
וְרָכְבוּ עָלָיו וּבִזְעָק גָּדוֹל נִמַּק הָאֶרֶץ מִן
הַשָּׁעַר וְרֵץ - - -

כְּבָשׁוּ גְבוּרֵי יִשְׂרָאֵל אֶת כָּל הַשָּׁעָרִים, רַק
שַׁעֲרֵי נִשְׂאָר בִּידֵי הַצּוֹרְרִים. טוֹב שֶׁבִּאֲתָם.
יָדַעְתִּי כִּי עוֹלֵי־יָמִים אַתֶּם וְלֹא תוֹכְלוּ
עוֹד לְתַנֵּר מִלְחָמָה. אֵךְ מוֹכֵן אֲנִי
לְהַרְבִּיבְכֶם עַל גְּבִי וְלִשְׂאֹת אֶתְכֶם אֶל
כָּל הַמִּקְוֹמוֹת הַקְּדוּשִׁים וְהַעֲתִיקִים, לְמִן

גדי נגיל יצאו לטגל / פֿרָק ג

באָשר תניעו לכַּתֵּל המַעֲרָבִי מִצָּא
אֶת תְּמָה, שְׁחֻזָּה מְשִׁיחוּתָהּ לַתְּפֻצּוֹת
הַגּוֹלָה, וְהִיא עֹמֶדֶת עַל הַכַּתֵּל וּמִנְהֶמֶת:

אֶל יְהוּדֵי תִימָן דְּאִיתִי, לְפּוֹלֵנָה, לְרֹמְנָה
בְּשׁוֹרֵת הַנְּאֻלָּה בְּשָׂרְתִי - תַּחֲתֵי יִשְׂרָאֵל הַצִּהְרֵתִי -
קָמוּ כָּלֶם כְּאִישׁ אֶחָד הִיָּתָה צִהְרָתָם רַבָּה
וַעֲלוּ צִיּוֹן בְּרִנָּה. וּלְאַרְץ יִשְׂרָאֵל הָעֲפִילוּ.

אֶל יְהוּדֵי סוּרְיָה עֲפָתִי לְמַרְוֹקוֹ טַסְתִּי וּלְהַדּוּ,
וּלְנִרְדָּפִים בְּעִירֵק הַכְּרוּתִי - בְּשׁוֹרֵת הַפְּדוּת הַכְּרוּתִי -
עֲזָבוּ אֶת רִכְשָׁם וּקְנִיָּה קָמוּ הָעַנִּיִּים וְהַנְּדָכָאִים,
וַחֲצוּ אֶת הַנְּבוּל לְאַרְץ. עַל מַרְבֵּד קַסְמִים עָלוּ.

לְמַצְרַיִם הָרוֹדֵנִית הַנְּעִתִי וְצַפּוֹן הָרְחוֹק הַמְּרֵאֲתִי,
וּלְמַעֲנִים בְּתוֹכָהּ קָרֵאֲתִי - לְאַרְץ מַסּוֹד הַבְּרוּל -
בְּרָחוּ מִשָּׁם זָקֵן וְטָף, פָּנְשִׁתִּי יוֹנַת-הַשְּׁלוֹם
לְאַרְץ יִשְׂרָאֵל נְמַלְטוּ. וְהִיא רְתוּקָה כְּבָלִים.

לְבוּלְגָרְיָה, לְהוּנְגָרְיָה וְקֵהִי יְהוּדִים הַקִּיפִנִּי,
בְּשׁוֹרֵת הַמְּדִינָה הוֹדַעְתִּי - אֱלֵמִים וְלֹא יִפְתָּחוּ פֶּה,
חֲסִלוּ בְּתִי מִסְחָרָם, אִדּוּ תַחֲנוּגִים בְּעֵינֵיהֶם:
לְמִדִּינַת יִשְׂרָאֵל נִהְרוּ. "הַצִּילוּ אוֹתָנוּ מִזֶּהוּ"

הִיָּתָה דְּמָמָה. גְּדִי וְגִי קִטְפוּ אֶת אֲבִנֵי
הַכַּתֵּל וְנִשְׁקָתוּ.
אַחֵר יִרְדֶּה תְּמָה אֶל גְּדִי וְגִיל.

מחברות למזכרת ~ רשמו גדי וגיל

הכתל המערבי

א

בתשעה באב שרפו הרומאים את בית המקדש.
אך ראה זה פלא:
כתל אחד מצד מערב לא נשרף.
כל הכתלים נשרפו ונסלו, רק הכתל האחד,
הכתל המערבי, נשאר עומד והאש לא שלטה בו.
נסו הרומאים להפילו - ולא יכלו.
הכו בכשילים ובקרדמות על האבנים - ואף אבן
לא וזה ממקומה.
אמרו הרומאים זה לזה:
- עזבו עצה, מה לעשות לכתל הזה?
קם אחד ואמר:
- לשרפו - אי-אפשר! להפילו - אי-אפשר!
הכה נמכר אותו. נשפך עליו עפר, עד אשר יכסה ולא
יראה עוד.
ומלך הרומאים נתן צו:
- כל איש ואשה מיושבי ירושלים אשר אינם מבני
ישראל יביאו בכל יום תשעה באב עפר לשפך אותו
על הכתל.

וכאשר צוה המלך בן עשו.
שנה-שנה ביום תשעה באב גראו אנשים, נשים,
אנשים עם נערים, נוסאים פחים וסלים מלאים אשפה
ועפר ומריקים על הכתל.
עברו שנים רבות ותל עפר גבה על הכתל
מלמעלה עד למטה - נעלם הכתל מן העינים ונשכח
מן הלב.

ב

עברו שנים רבות.
ויהודי אחד, עשיר גדול, עלה לירושלים לטור
בה. ביום תשעה באב נזכר בכתל המערבי, שכל
הכתלים נשרפו ונסלו, רק הכתל האחד, המערבי,
נשאר עומד והאש לא שלטה בו.
נאא ועבר ברחובות העיר ושאל:
- איפה הכתל המערבי?
ענו האנשים:
- לא ראית כתל כזה בירושלים...
סתאם ראה: אשה וקנה חולכת בסופה ונאנחת
והיא נושאת שק גדול על שכמה. והקנה באה עד תל
גבוה, הורידה את שקה והריקה עפר ואשפה על התל.
פנה אליה היהודי ואמר לה:
- הידי לי, וקנה, תאם אין לך מקום על יד ביתך.
כי הלכת דרך רחוקה לשפך את העפר במקום הנה?
ספרה הקנה:
- כך צוה מלך הרומאים: כל איש ואשה אשר
אינם מבני ישראל יביאו בכל יום תשעה באב עפר
לשפך במקום הזה, מקום שם עמד בית המקדש של
היהודים...
הבין היהודי כי פה קבור הכתל המערבי.

ג

מה עשה?
בתצות הלילה לקח היהודי בים מלא מטבעות
כסף וזהב, הלך אל התל וסגר את המטבעות על פני
העפר.

גדי וגיל יצאו לשלל / פרק נח

העיפה אותה והיא התעופפה
והתרוממה.

או פנתה הבחורה אל השער וכלם
הולכים בעקבותיה. עברו את השער
ונכנסו אל חצר גדולה ורחבת ידים.
במרכזה התעסס בגן פאר ומצודיה -
בניי תאים לבהמות הבית.

הגמל פרש מיד ותר לו את תאו, בו
מצא אבוס מלא ושקת מים.

שאר האורחים הלכו אחרי הבחורה
אל האולם הגדול בבית פנימה. מסביב
לקירות האולם היו דלתות רבות המו-
בילות לתדרים פנימיים. כל דלת מסמנת
במספר.

הקרינה הבחורה:

- חדר מס' 1 - לרבגמדי.

- חדר מס' 2 - לגדי.

- חדר מס' 3 - לגיל.

- לכו כל אחד אל חדרו. שם, על
הקיר, תמצאו טבלה ובה סדר היום בנוף
ושאר כללים נחוצים שאתם מחזקים
להתנהג לפיהם. שימו לב לסעיף הראשון
שבסדר היום!

האורחים פרשו לחדריהם.

הסעיף הראשון בסדר היום:
המקלחת.

השער השנים-עשר היה מרכב משני
עצי-חצב טבעיים וענקיים. הם היו
בתקופת פריחתם, שרכיטיהם האדומים
ענדו נצני פרחים לבנים ודבורים
התעופפו מסביבם ומזמו בהנאה.

בפתח השער נצבה בחורה תמירה
לבושה שמלת-כד לבנה ובשערות ראשה
נעוץ פרח החבצלת. היא עמדה והביטה
לעבר הדרך הישרה הנמשכת מן השער
וחוצה. משנראה מרחוק הגמל וקהל
רוכביו, רצה לקראתם בורעות פתוחות:
- ברוכים הבאים אל נוף החפש
והבלויים!

ואחר פנתה אל כל אחד ואחד:
- רבגמדי נכבדי! הנני שמחה לארח

אותך וכל אורחי הקטנים שמחו בך!

- גדי וגיל החביבים! אני מקנה שתבלו

את שארית ימי החפש בטוב ובנעימים.

הגמל הצטדד, כי התביש. הבחורה

מהרה אליו וקרצפה בצנארו:

- אף אתה, גמלי, הנך אורח חשוב

אצלנו, אתה תמצא פה ענן ואחרים

ימצאו ענן בך!

תמה עפה והתעמדה על כתפה.

- יונתי חמודתי! - לקחה אותה

הבחורה - תמצאי את בני מינך ותרגישי

את עצמך כאלו את בשוכבך - עופי!

החיות:	נלכהו	טריף... פתיה כמוני
בר-נפח:	נלכהו	הי, מי בגוף, אישה פתיה. אין טריף
	(הם מסתדרים ללקת הנערה).	(לעצמה): האני אמרתי: יתיה רעו
		אכלתו... אין תיה רעהו
	ה	הקריא:
הנדי:	(נשמעים צעדים כבדים מן היער).	בר-נפח:
הכבש:	(בקפיצות): הם, הם! מי זה בא?	החיות:
	באים! באים!	טובות! טובות! טובות!
	(מרחוק באים עגל, קסיר ומריא, צו- עדים בשורה וזו אחר זה בצעדי קצב ואמנן הנער הקטן מסקד לסניהם).	(פתאום מופיע תיעק-נמול הנחש ארד כרוך במתניו.)
העגל:	(רץ אל הסרת): מא, מא אמא	הנמול:
החיות:	(בקול גדול): הנה אמנן! נמצא הבן האובדו	אשת הנפח:
אמנן:	(רץ): אמא! אמא!	הנמול:
אשת הנפח:	(מתעוררת, רואה את בנה רץ. היא קמה ורצה לקראתו בורעות פשוטות): בני, בני, אמנן בני!	אשת הנפח:
אמנן:	(רץ אל אמו): אמא!	הנחש:
	(הכל מקיפים את האם החובקת את בנה).	הנמול:
הנפח:	הי בגו, הי!	החיות:
אשת הנפח:	האני אמרתי: יתיה... טריף	טובות! טובות! טובות!
		(מתוך הנער מופיע בחודו תאריה מנער רעמתו).
		(מנדקף עומד על שתיים ושואג): טובות!!!

מתחברת למתחברת ~ רשמו גדי וגיל

גדי וגיל היו מאבקים ביותר והוּדְרוּ
להתקלח בחמים ובצוננים והסתבנו
בסבון ריחני. החליפו את לבניהם
לנקיים, הסתרקו יפה, לבשו מכנסים
כחלים, חלצות לבנות וסנדלים מצח -
צחים והרגישו את עצמם כהרגשת ערב
חג בבית.

גדי וגיל יצאו אל מרצפת נאה,
מקפת נדר חיה ורעננה. שם נמצא קהל
ילדים כגילם ועסקו בתרגילי התעמלות.
לאחר מכן נהרו כלם לחדר האכל
הקללי, לסעד ארוחת הבקר.

הילדים כלם אכלו בתאבון רב, כי
המאכלים היו טובים וטעימים לחכם.
תבשיל תרד לא הגש לשלחן, אלא אם
כזו דרשו אותו במיוחד;

דיסת-קנקר שהגשה לשלחן - היתה
רשות ולא חובה;

חלב, קפה או קקאו - לא היה בהם
אף זכר של קרום;

בביצים לא נמצא בכלל אותו רכרוכי
ודביק שבחלבון...

תחת זאת היו פודינגים מכל הצבעים
ומקפא ג'לי שקוף אף הוא מכל הצבעים
לאחר ארוחת הבקר נערך טיול
למקומות רחצה בבריכות צחות, ושיט
בסירות בפלגים שקטים בתוספת משחקי

כדור-רגל וכדור-טניס וכדור-ים,
וגלגלים וכל מיני חיות-גמי מנפחות.
לאחר ארוחת הצהרים באה שעת
המנוחה בחדרים קרירים.

ארוחת ארבע - פלפל, פרות.
או התחילו הבלויים במגרשי השעשוע.
היו שם: קרוסלות / נדנדות / מגלשות
/ סלמות / גלגל-ענק.

היו שם חדררי-בבות מכל הארצות:
אמריקניות / צרפתיות / אנגליות /
רוסיות / סיניות / יפניות / כושיות.
והיו שם כלי רכב:

כרכונות / סקטים / אוטובוסים / אוס-
נועים / עגלות / אוטואים /
טרקטורים / טנקים / ועוד.

והיו שם דאונים ומטוסים.
והיה שם גן חיות ועופות וננת קקטוסים.
וקוסמים הראו נפלאות: בלעו אבוקות
אש והוציאו סרטים צבעוניים.

והשלחנות היו ערוכים בכל טוב וכל
אחד הושיט ידו ולקח כאנת נפשו:

עונות / ריקים / נפלים / כעכים /
מקלות מלוחים / פרגים / שמשום /
ורעוני דלעת ותמנוז.

ומשקאות היו כיד המלך, בעקר: מזח.
ועל כל אלה: קצפת / גלידה / קסטה
/ ארטיק / קרטיב ועוד.

מועדונים מסדרים להפליא היו
במגרשי השעשועים, מצידים במיטב
הכלים והמכשירים וחמר גלמי לעבודה.
היו במועדונים חדרים למקצעות:

חדר גנינה וחדר שחמט;

חדר ציור וחדר כדור;

חדר גנרות וחדר קדרות;

חדר הדפסה וחדר כריכה;

חדר תפירה וחדר קליעה.

גדי וגיל התנדדו עם כל הילדים וכלו
בנעימים.

רכגמד התחבב ביותר על קהל
הקטנים, שהקיפוהו תמיד, והוא היה
מביים לפניהם מעשי להטוטים ומספר
להם ספוריי-פלא.

הגמל שרת את הילדים באמונה ונתן
את דבשתו לכל הרוצה לרכב. הוא
הצטער במיוחד על זה שאינו יכול, בינתיים,
לערוך טיול קצר למדבר סיני.

ותמה היתה עליזה וחביבה ונחשבה
כאחת החברות בלהקת היונים. -

לאחר ארוחת הערב התפזרו הילדים
לכל מיני בלויים:

(א) חדר הקריאה שהיה מלא ארונות
ספרים מן הרצפה עד התקרה,
וסלמות העמדו כדי לטפס עליהם

ולהוציא ספר אף מן האצטבא
העליונה. הספרים היו מכל הסו-
גים: ספרי שיירה וספור, ספרי
מסע ואמצאות, ספורי אנדה
ודמיון, ספורי מכשפים, שוודים
ובלשים. וכל עתוני הילדים.

(ב) ילדים חובבי רדיו נצמדו אל
המקלטים להקשיב לשדורים
ולפגות הילד והנער.

(ג) רבים הלכו לראות בסרטים של
פנסי קסם וקולנוע.

(ד) היו גם הצגות. -

בערב אחד התקיימה אספה כללית
של הילדים בהשתתפות המדריכה. על
הפרק: תכנית החגיגה לסיום המחזור של
הילדים האורחים. החלט:

(א) לסדר תערוכה של ציור, כדור
ומלאכת-יד של הילדים.

(ב) לערוך קונצרט לכנור ולפסנתר
על ידי ילדים יודעי-נגן.

(ג) לחבר חזיון ולהציגו בכחות עצ-
מיים: חבור החזיון, ביזמו וכן
השחקנים והתפאורות - הכל על
ידי הילדים.

כל ההחלטות יצאו לפעל. ההצגה
היתה למעלה מהמשער.

הַהֶב הַלָּב

הַמַּדְרִיכָה סִפְרָה לִילָדִים עַל הַיּוֹבֵל הַמְּבָרֵךְ שֶׁל
שְׁדוֹת הַכֶּתֶנֶה בְּנֶגֶב וּבְבֵית-שָׁאֵן, אֲחַי סִפְרָה עַל תְּהִלָּתוֹ
נְדִילָתָהּ וְהַתְּפִאחוֹתָהּ וְעַל עֲרֻכָּהּ תְּרַב לְתַעֲשִׂית אֲרִיצִי
כֶּתֶנֶה וְצִמְרִי-נֶסֶן לְצִרְבֵי רְפוּאָה.

לְאַחֵר הַקְּטִיף יָשְׁבוּ נָד וְעַל וְכָתְבוּ לְכָבוֹד הַכֶּתֶנֶה
חֲבוֹר בְּחִירוֹתֵים.

בַּיּוֹם אֶחָד הוֹדִיעָה הַמַּדְרִיכָה:
- מִחֵר בְּבִקְרָא אֲנִי יוֹצֵאִים לְקַטֵּף אֶת הַהֶב הַלָּבָן
- הַהֶב הַלָּבָן מִוּוֹ - שְׁאֵלוּ הַיְלָדִים.
צִמְרָה הַמַּדְרִיכָה וְעִנְיָנָה:
- הֲלֹא זֶה צִמְרֵי הַנֶּסֶן לְסִרְחֵי הַכֶּתֶנֶה קוֹרְאִים
"הַהֶב הַלָּבָן" ...
הַיְלָדִים קָבְלוּ אֶת הַהוֹדָעָה בְּשִׂמְחָה.

אֵלֶּה תוֹלְדוֹת הַהֶב הַלָּב

מִשְׁמַע חֹדֶשׁ אָב / מִתְחִיל פּוֹרֵחַ שְׁדוֹת הַהֶב.
הַמִּנִּי פְּרֻחִים, רַבּוֹא רַבּוֹת / מִשְׁמַחִים עֵצִים
וּלְכָבוֹת.
פּוֹרְחִים הַפְּרֻחִים, הַפְּקֻעוֹת מִתְּפַקְעוֹת /
מוֹשִׁיטוֹת אֶלֶיָּהּ אֲצָבָעוֹת יִרְקָקוֹת.
יִבִּין הָאֲצָבָעוֹת נְבִיעֵי פֶלֶא / מִלֵּאִים עַל
נְדוּתֵיהֶם בְּדוּרֵי שָׁלֵג.
אִי נְלִידָה עִם קֶצֶת, / חִסְרָה רַק הֵיךְ
הַחֻסְפָּת... ..

אֵךְ הֵנָּה בָּא הַחֹדֶשׁ אֱלֹוֹל, / קוֹל רִנָּה וְשִׂמְחָה
בְּשְׁדוֹת הַיּוֹבֵל.
מִה רַב הַהֶב הַלָּבָן וְהַטּוֹבוֹ / מִי נְדִים לוֹ -
יָבֵא וְקַטֵּף!
וּבָאִים וְקוֹטְפִים בְּשִׁיר הַמֶּר / טִישׁ וְהֵב,
פְּקֻעוֹת צִמְרֵי.
אוֹצְרוֹת וְהֵב - תְּרַמִּיל אַחֵר תְּרַמִּיל - / כָּל
פֶּת יָרֹן וְכָל לֵב יִגִּילוּ

מִשְׁבָּא חֹדֶשׁ נִסָּן / וּזְרָעִים אֶת הַהֶב הַלָּבָן.
אִם הָאֲדָמָה רַבָּה וְלִחָה / יֵשׁ תִּקְוָה לַיּוֹבֵל
בְּרַכָּה.
בְּשָׁלֶשֶׁה יָמִים הַנֶּרְעִיזִים וְקִלְטִים / וּבְשִׁבְעָה -
יָצִיאוּ הַנִּבְטִים.
מַעֲשֵׂה, פֶּעַם בְּשִׁבְעִים / הִשְׁקָה אֶת הַשְּׁדָה
מִיָּם.
וְאֵל הַשִּׁבְחָה עֲדוּר נְדִלּוֹל, / אִם בֶּן תַּעֲשֶׂה
תַּצְפֶּה לְגִמּוֹל.
אֵךְ הַעֲקָר - כָּלִי כָּל הַסּוּסִים - / עֲלֵיהָ
לְהַתְמִיד בְּרַסוּסִים.
שָׁכֵן, יֵשׁ מִיָּן כְּוָה-תּוֹלַעַת, / הֲלֹא הִיא וְסִית
הַמִּרְשָׁעָה.
אִם אוֹתָהּ לֹא תִשְׁמֵד - / אֶת כָּל צִמְלָה
תִּסְפִּידוּ
בִּיתָחִים הַנִּבְטִים הוֹסְכִים לְשִׁחִים / מִסְתַּעֲפִים
זֶה כְּוָה וְסִבִּיכִים.
מִה יִשּׁוּ הַשִּׁחִים וְיִמָּה נֶאֱמַר: / אֵיךְ עָבַד, רַחֲבוּ
וְנִבְחֻ

בגפן והעלה יבש. פה ושם נראו
"עוללות" שלא נתבפרו בימי הבציר ורק
עכשו התחילו מתבפרות. וכן נראה פה
ושם פרט-ענב שנשאר מן האשכל והוא
מצמק. גם העוללות וגם הפרט אסורים
לבעל הכרם והם הפקר בשביל העניים.

בתורה כתוב:

וכרמך לא תעולל
ופרט כרמך לא תלקט,
לעני תעזב אותם.

עברו גות הירק - והן עזובות.
הגיעו אל המקשאה.

כל האדמה מכסה גבעולים שעירים
ארבים שמתפתלים ומסתבכים אחד בשני
כשהם שכובים על הארץ ומתפשטים עד
למרחקים, והם מצמיחים קנקנות דק-
קות המסתלסלות ומתקרנלות.

בין הגבעולים מתבלטים בדורים
גדולים ירקים - הם האבטיחים.
המדריכה הציפה לילדים שכל אחד
יתלש אבטיח בשל אחד - וכן חזרו כלם,
כל אחד אבטיח בידו וכלם שרים:

אבטיח גדול, גדול,
אבטיח עגל, עגל...

ביום האחרון לסיום המחזור יצאה
המדריכה עם כל הילדים לטייל אל
הסביבה הקרובה.

עברו שדה לאחר קציר. הילדים
אמרו כי האדמה הסתפרה... כי שלפי
הקש היבש הודקרו מתוך האדמה
כשערות גוזזות. שבלים רבות היו
משלכות בשדה. בימי קדם היו העניים
יוצאים אל השדה ללקט את השבלים
האלה. לזה קראו "לקט". גם רות
המואביה יצאה ללקט בשדה בועז. פה
ושם נראתה גם אלמה שנשכחה ולא
אספה יחד עם כל האלמות. לאלמה
כזאת קוראים "שכחה". ואף היא שיכת
לעניים. בקצה השדה ראו חלקה לא
קצורה. המדריכה הסבירה: לחלקה זאת
קוראים "פאה", ובעל השדה השאיר
אותה לעניים.

בתורה כתוב:

ובקצרכם את קציר ארצכם
לא תכלה פאת שדה לקצר.
ולקט קצירך לא תלקט.

מן השדה עברו לכרם. ומראה הכרם
לאחר הבציר עטם מאד. אין ענבים

בין פלח לפלח פנתה המדריכה אל
הילדים:
- ובכן, ילדים!..

הבינו הילדים שהמדריכה מרמזת על
החפש הגדול שהגיע לקצו.

והמדריכה המשיכה:
- הערב, ילדים, תקדימו לשכב לישון,
אך קדם כל ענו לי על שאלותי:

- בליתם את החפש יפה?
- בלינו?
- בברכות התרחצתם?
- התרחצנו?
- בסירות שיטתם?
- שיטנו?
- במשחקים שחקתם?
- שחקנו?
- טיולים ערכתם?
- ערכנו?
- ובכן, ילדים, תקדימו לשכב
והקדימו לקום - עת הלמודים הניעה.
ליל מנוחה!
- ליל מנוחה! - ענו הילדים פה אחד.
- שנה מתוקה וחלום קסמים! -
ענתה שוב המדריכה.

בערב האחרון נערכה סעדת הפריי-
דה. כל הילדים ישבו מסביב לשלחנות
ערוכים. לקנות הסעדה הגשו אבטיחים
גדולים.

רבגמד נתפבד לפתח את האבטיח
הראשון. המדריכה הגישה סס ועליו
אבטיח ירקרק, בדורגל ענק.
התחיל רבגמד בוצע את האבטיח
בסכין, והוא מנחש ואומר:

מתקבל על הדעת.
שחא נבוב גדלעת...

עינים סקרניות של כל הילדים הופנו
אל האבטיח.
כשנפתח - היו שני החצאים מזהירים
באדם חי ועסיסי, משבץ גרעינים שחמים
ומבריקים.
רבגמד נחפו להתנצל:

נחשתי - והענשתי

בינתיים בצע רבגמד את האבטיח
לפלחים ובני פלחים, פתח עוד אבטיחים
ופלחים, והמדריכה התחילה לחלק את
הפלחים לילדים.

המסבים אכלו ושבחו את הפריי-
המרות.

גדי ונגיל יצאו לשל / פרק סג

בשעת בקר מקדמת יצאו גדי, ניל
ורבגמד רכובים על הנמל - והיונה
מתעופפת וחוזרת, עושה סבובים -
סבובים ומתקדמת.

הטל עוד התנוצץ בפנינים על גדי
העצים. הם באו אל הגבעה אשר בצדי
הכרמים, וירדו. הנמל הרים ראשו אל
משוכת הצבר ורבגמד הוציא את מפתו
הרקומה, ישב והומין את גדי ונגיל לשבת
על ידו. על המפה צצו פתאם שלשה
תפוחים יפים מראה, ורבגמד הושיט תפוח
לגדי ותפוח לנגיל -

פתאם - נעלם רבגמד, נעלם הנמל,
נעלמה ניל...

- גיל! גיל! - קרא גדי בקול - ופקח
את עינו.

- אני פה, גדי! - ענתה ניל.
גדי שפשף עינו וראה את גיל עומדת
ליד מטתו, ילקוטה על שקמה ותפוח
בידה.

- מה לך ישן, גדי? - היא מתפלאת -
הגיעה השעה ללכת לבית הספר!
גדי התחיל מתאושש ומחיה.

- מה חלום חלמת, גדי? - שאלת ניל.
- חלמתי... - אמר גדי, אך מיד קפץ
מעל מטתו, הסתדר מהר, לקח את
ילקוטו, אמו הושיטה לו תפוח יפה -
מראה -

- שלום!
גדי ונגיל רצו יחד לבית הספר.

תשובות ופתרונים

עמוד 17 - חידת מלואים: רמת, אטב, שבו, הבט.

שיטה, נין, הנש.

טור א: ראש השנה.

טור ב: שנה טובה.

עמוד 20 - חידת מלואים: חרף, גי, הדס, סבא.

בתה, נחג, תרח.

טור א: תג הסבות.

טור ג: תג האסוף.

עמוד 34 - לקט מאמרותיה של חשנה: בקשו מאת

החורים או המורים להסביר לכם את

האמרות.

עמוד 37 - א. את המלה "נתנו" אפשר לקרא "נש"

והפוך.

ב. הנהה.

ג. נח את שם את חם (בראשית ה, לב)

כי גם זה לך בן (בראשית לה, יז)

כי יד על כס יה (שמות יז, טו)

ד. א-מר א-יב א-דף א-שיג א-חלק

(שמות טו, ט)

ה. "מי-לה".

ו. בימי המבול.

ז. 4 אותיות: ת-י-ך-ה.

עמוד 43 - חידה א: 1) מצנה, 2) מנעש, 3) מדים,

4) מיהו, 5) מעץ, 6) מודא, 7) מכבי,

8) מרומ.

חידה ב: 1) ילד, 2) הוד, 3) נרד, 4) דוד,

5) הנד.

ראשי תבות: יהודה.

חידה ג: 1) כד, 2) ים, 3) שי, 4) צח, 5) מ.

6) רך, 7) פה.

סופי התבות: דמי הנכה.

חידה ד: שמעון.

חידה ה: יוחנן, יוחנן.

עמוד 75 - חידה א: 1) מבוא, 2) מעוז, 3) מדון,

4) מחות, 5) מרומ, 6) מעון.

האותיות של השורה הראשונה מצטרף

פוח למלה: "אונקן".

חידה ב: מנחה, מסנר, מתרם, משתת.

האותיות של הטור האחרון מצטרפות

למלה: "הדסה".

חידה ג: כלבא, ברפס, כנסת, כנור.

האותיות של הטור האחרון מצטרפות

למלה: "אסתר".

עמוד 84 - כוסו של מיו 1) איהו, 2) לבנון, 3) יקב

ראשון לציון, 4) הליכה, 5) נדאי.

שורה עליונה: אליהו.

שורה שלישית: הנביא.

חידה מאת אברהם בן-עזרא:

"צור" - אלהים,

"ציר" - משה,

"צאן" - ישראל,

"צר" - מצרים.

חידה מצירת לפסח:

"לג-נר גם סוף ל-מרים.

